

1 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Josefin Brink* (V) ansökt om ledighet under tiden den 13 februari–15 mars.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Ali Esbati* (V) skulle tjänstgöra som ersättare för Josefin Brink.

2 § Anmälan om kompletteringsval till arbetsmarknadsutskottet

Talmannen meddelade att Vänsterpartiets riksdagsgrupp anmält Ali Esbati som suppleant i arbetsmarknadsutskottet under Josefin Brinks ledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 13 februari–15 mars* till
suppleant i arbetsmarknadsutskottet
Ali Esbati (V)

Välkomsthälsning

Anf. 1 TALMANNEN:

Innan vi går över till debatten ska jag be att få hälsa representanterna för den diplomatiska kåren välkomna till den utrikespolitiska debatten.

3 § Utrikespolitisk debatt

Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr talman! Sveriges utrikespolitik börjar i vår egen del av världen. Den börjar i Norden, där historiens krig har ersatts av dagens allt närmare samarbete. Den börjar kring Östersjön, där människor och handel binder samman några av världens mest konkurrenskraftiga ekonomier. Och den

börjar i Arktis, med sitt smältande istäcke, sin utsatta natur och sin stora potential.

Mellan Spetsbergen i norr och Szczecin i söder ligger länder med vilka vi delar både värden och intressen, såväl historia som framtid. Detta allt viktigare närområde ägnar vi särskild uppmärksamhet i år.

Sverige har sedan årsskiftet tagit över ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet. Tillväxt och konkurrenskraft är i fokus. I maj arrangerar vi ett nordiskt jobbtoppmöte. Vi ökar våra ansträngningar för att skydda Östersjöns miljö och samarbetar med våra grannländer inom ramen för EU:s Östersjöstrategi. Genom färjelinjer, transportkorridorer och fiberoptiska kablar knyts det gamla Hansanätverket samman till en ny blomstringstid.

Sverige leder i år också det informella utrikespolitiska samarbetet i den nordiska och nordisk-baltiska kretsen. Mycket har redan uppnåtts. För snart två år sedan antogs en nordisk solidaritetsförklaring som komplement såväl till vår egen som till våra grannländers säkerhetspolitiska val.

Men mer kan göras. Regeringen kommer under våren att lämna en redogörelse till riksdagen om hur vi ytterligare vill stärka det nordiska samarbetet på det utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska området. Vi arbetar för en närmare samverkan mellan de nordiska utrikesförvaltningarna, vi är pådrivande för bättre nordisk krisberedskap och vi förverkligar ett fördjupat samarbete kring militära insatser och förmågor.

Vi verkar sida vid sida med viktiga grannländer i Afghanistan, och vi planerar för nordiskt samarbete i nya insatsområden. Vi har en omfattande övningsverksamhet med Norges, Finlands och Danmarks flygvapen, och tillsammans med Finland har Sverige också erbjudit sig att i form av övningar delta i den luftrumsövervakning över Island för vilken Norge ansvarar i början av 2014.

Under första halvåret 2013 leder Sverige fortsatt även Arktiska rådet. Vid det ministermöte i Kiruna som avslutar vårt tvååriga ordförandeskap vill vi underteckna ett nytt internationellt avtal som syftar till att skydda arktiska vatten från oljeutsläpp. Vi vill se nya åtaganden mot kortlivade klimatföreningar, och vi vill tillsammans med andra arktiska stater formulera en ny och ambitiös gemensam framtidsvision.

Under våra två år som ordförande har vi sett ökad internationell uppmärksamhet kring de nordliga polarområdena. Men i stället för att förvandlas till en arena för geopolitisk konfrontation har Arktis genom Arktiska rådet blivit ett område för ett unikt internationellt samarbete som vi vill stärka och vidareutveckla.

Herr talman! Europeiska unionen har bidragit till att ena vår kontinent. Den har vuxit till världens största integrerade ekonomi, och den har blivit en erkänd kraft för fred, frihet och försoning i vår omvärld. Detta får vi inte glömma när rubriker om länders prövningar dominerar.

För svensk räkning finns ingen tvekan: Vi vill vara en aktiv del av ett starkt, enat och öppet Europa. Den ekonomiska integrationen, med den gemensamma inre marknaden och eurozonen, är av fundamental betydelse. Den förutsätter gemensamma institutioner, gemensamma beslut och gemensamma regler.

Under de ekonomiska krisåren har vi lyckats stärka stabilitets- och tillväxtpaktens regler för att undvika nya stora underskott i medlemslän-

dernas offentliga finanser. Vi har antagit en finanspakt. Samarbetet utvecklas ständigt. Nya utmaningar skapar nya möjligheter och ställer nya krav.

Vi vill förbättra EU:s samlade konkurrenskraft. Vi vill ytterligare fördjupa den inre marknaden, som kan ge betydande bidrag till tillväxt och sysselsättning – inte minst vad gäller tjänstehandel och den digitala agendan. Vi vill förbättra arbetet mot gränsöverskridande brottslighet. Vi ser miljöpolitiken som en allt viktigare del av dagens och morgondagens Europa.

Samarbetet inom EU grundas i insikten att våra nationalstater inte själva kan lösa många av vår globaliserade tids stora utmaningar. Det gäller inte minst den europeiska utrikes- och säkerhetspolitiken, som utgår från universella värden om frihet och demokrati. När världen krymper kan det europeiska samarbetet göra oss större.

Vi behöver en stark europeisk utrikestjänst, med en långsiktig vision för Europas strategiska vägval. Därför har Sverige tillsammans med Italien, Polen och Spanien tagit initiativ till att ledande europeiska tankesmedjor under 2013 formulerar ett förslag till en europeisk global strategi. Vi vill också se ett modernt europeiskt bistånd, ett nytt europeiskt fredsinstitut och en fortsatt utveckling av de europeiska strukturerna för krishantering.

Dörren till Europeiska unionen ska förbli öppen för alla europeiska demokratier som vill och kan uppfylla de förpliktelser som ett medlemskap innebär. Utvidgningsprocessen ligger i såväl ansökarländernas som vårt eget intresse. Vi ska hålla vad vi har lovat men samtidigt ställa hårda krav, inte minst vad gäller mänskliga rättigheter. Bara så kan vi säkerställa en kvalitetsunion med kvalitetsmedlemmar.

Vi ger starkt stöd till Islands fortsatta förhandlingar om EU-medlemskap. Imponerande framsteg har gjorts under 2012. Vi ser fram emot den dag då ytterligare ett nordiskt land tar plats vid det europeiska förhandlingsbordet.

Vi välkomnar Kroatians EU-inträde den 1 juli detta år som unionens 28:e medlemsland och hoppas att anslutningen kan bidra till nödvändiga ansträngningar i regionens övriga länder.

Medlemskapsförhandlingar inleddes i höstas med Montenegro, men landet måste ta krafttag för att bekämpa organiserad brottslighet.

Framsteg har gjorts i dialogen mellan Serbien och Kosovo, men mer krävs för en serbisk förhandlingsstart och för nästa etapp i Kosovos EU-närmande.

Makedonien måste upprätthålla intern politisk stabilitet och göra ansträngningar för att lösa namnfrågan för att få en annars välförtjänt möjlighet att inleda sina förhandlingar.

För Albanien och Bosnien behövs ett samlat politiskt ansvarstagande för att länderna inte ska halka efter i sin europeiska integration.

Försoning efter de förödande krigen på Balkan är en central freds-uppgift för vårt Europa.

Turkiet är en allt viktigare partner – också inom utrikespolitiken – och vi välkomnar Turkiets fortsatta modernisering som ett steg mot fullt medlemskap. Vi hoppas att en ny författning fullt ut ska säkra allas fri- och rättigheter. Vi välkomnar de ytterligare steg som tagits för att förbättra också kurdernas rättigheter.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Vi vill stärka skyddet för och få till stånd en effektiv granskning av respekten för de mänskliga rättigheterna inte bara i EU-länderna utan i Europa som helhet.

Vår vision av Europa är visionen av ett samarbete där också mångfalden i ett London och ett Istanbul förenas i gemensamma regler och institutioner för att säkra gemensamma värden och värna gemensamma intressen i en alltmer globaliserad värld.

Herr talman! Europa slutar inte vid vad som i dag är Europeiska unionens yttre gränser. Sverige tog tillsammans med Polen initiativet till östliga partnerskapet, och vi fortsätter att vara pådrivande i det arbetet. Utvecklingen i regionen har inte varit entydigt positiv.

Moldavien gör framsteg, medan Ukraina står still och Vitryssland väljer att isolera sig. I Georgien måste reformpolitiken fortsätta, och vi ser med oro på skärpta tongångar mellan Armenien och Azerbajdzjan.

EU satsar under 2013 drygt 5 miljarder kronor för att stödja dessa östeuropeiska partnerländer, och från svensk sida bidrar vi med ytterligare ca 600 miljoner kronor. Vi kommer också att utnämna en särskild ambassadör med uppgift att driva på arbetet, såväl inom EU som i regionen. Vår förhoppning är att så många som möjligt av våra partnerländer ska vara redo för associeringsavtal och djupgående frihandelsavtal med EU när vi i höst möts vid ett toppmöte i Vilnius.

Herr talman! Det är två år sedan hoppet om frihet och demokrati i stora delar av den arabiska världen tändes på nytt. Vi såg en revolution buren inte minst av unga människors stigande förväntningar på frihet, på värdighet, på ekonomisk utveckling. Och vi har sett enorma framsteg: fria val, fria medier, nya möjligheter. Men i dag – låt oss vara ärliga – är det tragedierna och utmaningarna som dominerar.

Vi har en fredsprocess i Mellanöstern som har stått stilla alldeles för länge. De senaste årens utveckling med bosättning efter bosättning på ockuperat område har fört oss längre bort från en varaktig fred. Palestinsk splittring, attacker mot israeliskt territorium och övervåld mot palestinier skapar ytterligare problem.

Denna onda cirkel måste brytas innan den omintetgör möjligheten till en tvåstatslösning och leder regionen in i nya, förödande krig. Alla parter måste avstå från våld och provocativa handlingar. Det handlar om att trygga såväl palestiniernas rättigheter som israelernas säkerhet.

Vi ser med oro på utvecklingen i Egypten och hoppas att landet i samförstånd ska finna sin väg till full demokrati, inklusive religionsfrihet och ekonomisk utveckling.

Och vi har ett allt svårare inbördeskrig i Syrien. Vad som började med fredliga krav på frihet har genom en brutal regims våld utvecklats till ett inbördeskrig som förstör ett land, river sönder ett samhälle, driver miljoner på flykt och hotar en hel region.

Det är inte vapnen som ska avgöra Syriens framtid. I dag förefaller förutsättningarna för att nå en politisk lösning vara små. Ändå är det just detta vi måste försöka uppnå. FN:s säkerhetsråd har ett alldeles avgörande ansvar. Samtliga dess medlemmar har ett ansvar för att överbrygga de motsättningar som hitintills har blockerat den politiska processen.

Vi ger ett starkt stöd till FN:s och Arabförbundets sändebud Lakhdar Brahimi. Vi verkar för en opposition med en vision för ett framtida Sy-

rien i vilket alla etniska och religiösa grupper känner ett hem, och vi gör mycket betydande insatser för att hjälpa alla de nödställda.

Sverige sköt nyligen till ytterligare 150 miljoner kronor i extraordnärt humanitärt bistånd till krigets offer, att lägga till de ca 250 miljoner kronor för bland annat mat och mediciner som vi bidrog med under förra året.

Det var en de stigande förväntningarnas revolution som bar fram det arabiska uppvaknandet. Men om möjligheterna inte materialiseras riskerar vi en de svikna förväntningarnas revolution. EU har tagit initiativ till nya reformdialoger med bland andra Tunisien, Jordanien och Egypten. Mångmiljardstöd finns redo. Vi är öppna för djupgående frihandels- och samarbetsavtal.

Men vårt engagemang är inte naivt. Vi ställer krav, inte minst vad gäller kvinnors och minoriteters rättigheter, och vi vet att svårigheterna kommer att vara stora under lång tid framöver.

Herr talman! USA är Europeiska unionens främsta strategiska partner. Vi delar många värderingar och intressen, och vår gemensamma tyngd är betydande. Vi står tillsammans för hälften av världens ekonomi. Ett fortsatt brett samarbete med USA bidrar till säkerhet och välbefinnande, globalt såväl som i vårt närområde. Sverige har verkat för ökad frihandel med USA, och vi välkomnar president Obamas besked i natt om amerikansk beredskap att förhandla ett transatlantiskt partnerskap om handel och investeringar med Europeiska unionen.

Vi strävar också efter närmare och bredare kontakter med Ryssland. Vi välkomnar konstruktivt samarbete kring Östersjön och Arktis. Vi har täta ekonomiska förbindelser och gläder oss åt att Ryssland i fjol blev medlem i världshandelsorganisationen WTO. Men samtidigt ser vi med stigande oro på att respekten för de mänskliga rättigheterna försvagas, att utrymmet för det civila samhället krymper och att ledningen tycks prioritera moderniseringen av de väpnade styrkorna framför moderniseringen av det ryska samhället.

Våra relationer med Kina fortsätter att utvecklas i snabb takt. Kinas alltmer framträdande roll som global aktör ökar även våra förväntningar på ett större kinesiskt ansvarstagande i globala frågor. I ansvaret ryms också respekt för de egna medborgarnas mänskliga och politiska fri- och rättigheter.

Sverige och Europeiska unionen ser fram emot att utveckla samarbetet med andra länder av strategisk, politisk och ekonomisk betydelse. Dit hör Brasilien, Indien, Sydafrika och Japan.

Herr talman! I Afghanistan avslutas nästa år den nuvarande internationella militära insatsen, och ansvaret för säkerheten går fullt ut över till afghanerna själva. Regeringen kommer under våren att inbjuda till överläggningar om vårt samlade engagemang i och för Afghanistan efter sommaren 2014.

Vi har ett långsiktigt åtagande för en fredlig ekonomisk och social utveckling i Afghanistan. Vi avsätter 8 ½ miljard kronor under de kommande tio åren. Vi stödjer kampen mot korruption och främjandet av mänskliga rättigheter och demokratiska principer. Kvinnors rättigheter är av särskild betydelse. Dessa är nyckelfrågor för landets framtid.

Herr talman! Det håller sakt men säkert på att växa fram ett nytt Afrika. Vi ser starkt växande ekonomier, som i Nigeria. Vi ser en möjlig

ljusning i Somalia, där ett nytt politiskt ledarskap tagit vid. Och vi ser flera exempel på en rörelse mot öppnare samhällen, nya ansatser och regionalt afrikanskt ansvarstagande. En grupp statsråd kommer under våren att göra en gemensam resa för att manifestera vår strävan efter starkare politiska och ekonomiska förbindelser med detta starka, nya Afrika.

Samtidigt brottas delar av kontinenten med stora problem. De senaste månaderna har vi sett hur politisk instabilitet och laglöshet i Mali har lett till stridigheter och spelrum för organisationer med terrorattentat likt det i den algeriska öknen på sin agenda.

Sverige välkomnar den franska insatsen, som likt den afrikanska militära närvaron kommit till efter ett rop på hjälp från Malis regering. Från svensk sida har vi erbjudit stöd med flygtransporter, och vi deltar i EU:s nya träningsinsats för de maliska väpnade styrkorna.

Mali är inte den enda krisen i dagens Afrika. Vi kommer fortsatt att behöva vara engagerade till stöd för fred och fattigdomsbekämpning, inte minst i östra Kongo och övriga delar av Stora Sjöregionen. Men trots konflikterna får vi inte glömma den positiva dynamiken och tillfället att bejaka det nya Afrikas möjligheter.

Herr talman! Att bidra till nationens säkerhet är en av utrikespolitikens huvuduppgifter.

Sveriges säkerhet byggs solidariskt med andra. Hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Medlemskapet i Europeiska unionen innebär att Sverige ingår i en politisk allians och tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett medlemsland eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vi ska kunna både ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Försvarsberedningen ska under våren 2013 redovisa sin bedömning av den säkerhetspolitiska utvecklingen.

Sverige vill också bidra till internationella insatser när behov uppstår, oavsett om insatserna leds av FN, EU eller Nato.

Regeringen har nyligen föreslagit att Sverige på nytt ska bidra till EU:s marina insats Atalanta, som eskorterar hjälpsändningar och stävjar sjöröveri i havet utanför Afrikas horn.

Vi har under året också upprättat ett nordiskt militärt center för genderfrågor, bland annat som ett bidrag till implementeringen av FN:s resolutioner 1325 och 1820.

Herr talman! Vi driver en ambitiös frihandelsagenda och bekämpar protektionism.

Vi vill utveckla den internationella handelsagendan inom WTO och är pådrivande för ett antal strategiska europeiska frihandelsavtal med Japan, Kanada, Indien och – hoppas vi nu också – USA.

Vi stöder också vårt globaliserade näringsliv. Regeringen har bildat en ny och mer effektiv organisation i detta syfte: Business Sweden, Sveriges export- och investeringsråd. Vi ska ha en hög profil inom de kreativa näringarna och fortsätter de särskilda satsningar som kopplar samman kultur och näringsliv.

Vi är också pådrivande i arbetet med att uppmärksamma företagens sociala ansvar i den globala ekonomin. I förlängningen bidrar detta arbete till svensk ekonomi, ett starkt svenskt varumärke och fler svenska arbetstillfällen.

En viktig del av våra utrikespolitiska relationer är även ett betydande och effektivt bistånd.

Det långsiktiga målet om att utrota fattigdom och förtryck är långt ifrån uppnått. Vi har ett moraliskt ansvar att stödja människor i förtryck, utsatthet och fattigdom. Biståndsramen beräknas år 2013 uppgå till 1 procent av bni.

Bistånd kan inte ensamt lösa världens problem, men det kan tjäna som en katalysator för att bekämpa förtryck, vanstyre och korruption. Det civila samhället har en viktig roll för fattigdomsbekämpning, demokratisk utveckling och stärkandet av mänskliga rättigheter. Varje biståndskrona måste användas på bästa möjliga sätt.

Vår strävan är ett flexibelt, långsiktigt, innovativt och resultatorienterat svenskt bistånd. Regeringen kommer under våren att presentera en förtydligad biståndspolitik inriktning för att stärka fattiga och ofria människors förmåga att förbättra sina liv.

Vi vill också effektivisera det multilaterala utvecklingssamarbetet och biståndet inom EU. En viktig uppgift är att se till att vi och andra givare arbetar samstämmigt och att det internationella samfundet lever upp till sina åtaganden.

Tre år återstår tills FN:s globala millenniemål om fattigdomsbekämpning ska vara uppnådda. Regeringen ökar därför under 2013 stödet till insatser för rent vatten och mot mödra- och barnadödlighet. Vårt arbete för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter fortsätter.

FN har samtidigt påbörjat ett stort arbete med att ta fram nya mål efter 2015. Sverige spelar en aktiv roll i detta arbete.

Sedan årsskiftet är Sverige ordförande i det globala forumet för migration och utveckling. Vårt arbete kommer att fokusera på samstämmigheten i politiken och på migrationens bidrag till ekonomisk och social utveckling.

Sverige är en humanitär stormakt. Under 2012 var vi världens tredje största nationella humanitära biståndsgivare och finansierade humanitära insatser med mer än 5 miljarder kronor. Det svenska biståndet hjälper nödlidande människor i allt större kriser i världen.

Herr talman! De globala utmaningarna måste hanteras i ett gränsöverskridande samarbete. Det kräver normer, internationella avtal och institutioner som alla länder omfattas av och respekterar. En effektiv multilateralism, med ett starkt Förenta nationerna som kärna, förblir en hörnsten i svensk utrikespolitik.

Klimatfrågan står högt på vår agenda och tillhör tillsammans med bevarandet av biologisk mångfald, havsmiljö och giftfri miljö regeringens mest prioriterade miljöfrågor. Sverige har även tagit initiativ till en internationell koalition mot kortlivade luftföroreningar, och i september riktas världens blickar mot Stockholm när FN:s klimatiforskningspanel ska presentera sin femte rapport om klimatförändringarna.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstat är, liksom respekt för folkrätten, fundamentala principer för vårt agerande. Det gäller i Havanna liksom det gäller i Minsk och i Teheran.

Vi verkar för en jämställd värld, en värld där alla människors rättigheter respekteras, oavsett kön, hudfärg, tro eller sexuell läggning, en värld i vilken religions- och övertygelsefrihet råder alltid och överallt.

Vi är en av världens största givare av demokratibistånd. Och vi arbetar aktivt för att stödja journalister, bloggare och försvarare av yttrandefriheten runt om i världen. Arbetet för den svensk-eritreanske journalisten Dawit Isaaks frigivning fortsätter.

Sverige är också ledande i kampen för alla människors rätt och möjligheter till en fri och säker kommunikation på nätet, och stora framsteg har gjorts under året som gått.

I FN:s råd för mänskliga rättigheter var Sverige med och drev fram en banbrytande resolution som slog fast att samma mänskliga rättigheter, samma tryckfrihet och samma yttrandefrihet ska gälla online som offline. I år följer vi upp detta arbete.

Vi arbetar för att Europeiska unionen under 2013 ska anta en gemensam strategi för cyberfrågor, baserad på unionens grundläggande värderingar. Vi arrangerar under året på nytt en stor internationell konferens om nätfrihet i Stockholm. Och i förhandling efter förhandling tar vi strid med de regimer som för sin egen överlevnad vill hindra det fria ordet i den moderna kommunikationen.

Herr talman! Upprustning och okontrollerad spridning av vapen utgör alltså ett globalt hot.

Vi fördömer starkt Nordkoreas provsprängning. Landet måste avskaffa sitt kärnvapenprogram, upphöra med utveckling av ballistiska robotar och åter släppa in IAEA:s inspektörer.

Iran måste samarbeta fullt ut med det internationella atomenergiorganet IAEA för att upprätta förtroendet för landets deklarerade fredliga intentioner med sitt kärntekniska program. De internationella förhandlingarna med Iran går nu in i ett viktigt skede. Alla parter bör göra sitt yttersta för att nå en fredlig lösning.

Som ett led i arbetet för en värld fri från kärnvapen vill vi se färre strategiska och taktiska kärnvapen.

Sverige är tillsammans med Mexiko ordförande i den så kallade artikel XIV-processen, som syftar till att provstoppsavtalet ska träda i kraft. Vi uppmanar de åtta länder vars godkännande återstår att ta sitt ansvar för att så nu ska ske. Det gäller inte minst USA.

Sverige och Europeiska unionen stöder det omfattande vapenhandelsavtal som ska förhandlas i New York i mars i år.

Herr talman! Vi fortsätter att modernisera och förbättra vår utrikesförvaltning. Den öppna diplomatin blir allt viktigare. Före månadens slut kommer samtliga våra ambassader att finnas på Twitter och Facebook. Vi ligger i den absoluta framkanten i arbetet med digital diplomati.

Detta ger också utrikesförvaltningen nya verktyg att möta den växande konsulära utmaningen. Förra året gjordes sammanlagt mer än 15 miljoner utlandsresor från Sverige. Det är en ökning med 25 procent sedan 2009.

De allra flesta resor sker utan problem, men ibland går det inte som det var tänkt. Människor råkar ut för olyckor, blir utsatta för brott eller fängslas, rätt eller orätt, av andra länders myndigheter. Över 2 000 ärenden hanteras årligen på UD i Stockholm och långt fler på våra utlandsmyndigheter.

Utrikesförvaltningen har en central uppgift i att ge effektivt och rätts-säkert konsulärt stöd till nödställda människor. Vi utvecklar ständigt vår beredskap, även genom gränsöverskridande samarbete.

Vi vill att resandet ska vara ett minne för livet, inte en siffra i utrikesförvaltningens statistik.

Herr talman! Vår värld är fylld av möjligheter och risker. Vår övertygelse är att möjligheterna bäst kan tas till vara och riskerna hanteras om vi samarbetar med våra grannländer och med de andra medlemsländerna i Europeiska unionen. I vårt eget svenska närområde överväger möjligheterna, men på många andra håll är riskerna betydande.

För att hantera dessa utmaningar behöver vi och världen ett enat, starkt och öppet Europa – ett Europa som står för fred, frihet och försoning och som har viljan och resurserna att agera för dessa värden. Det är en central utmaning för Europa, och det är det centrala temat för svensk utrikespolitik.

(Applåder)

Anf. 3 URBAN AHLIN (S):

Herr talman! I dag presenterar vi socialdemokrater dokumentet *Om viljan finns* med konkreta förslag på område efter område för en mer progressiv och aktiv utrikespolitik. Dokumentet finns att ladda ned på Socialdemokraternas hemsida.

Jag kommer givetvis att ägna mitt tal åt att peka på de skillnader som finns mellan regeringens utrikespolitik och den socialdemokratiska. Men innan jag gör det vill jag kortfattat ta upp delar där vi instämmer i regeringens utrikespolitik.

Jag börjar med det nordiska samarbetet. Ni hörde utrikesministerns poetiska ord om hur viktigt det nordiska samarbetet är. Han var jättepositiv. Detta kommer från samme man som tidigare anklagade området för att vara en randstat, en periferi. Dessutom föreslog han en gång i tiden att Nordiska rådet skulle läggas ned eftersom vi nu skulle göra allt i Bryssel.

Vi socialdemokrater har alltid stått upp för att utrikespolitiken börjar hemma, börjar inifrån och går ut. Vi har alltid värnat om ett gott samarbete med våra grannländer.

Det är ett sent uppvaknande, herr utrikesminister, men det är ett välkommet uppvaknande.

(Applåder)

Östliga partnerskapet har vi hela tiden ställt upp på. Det är ett bra initiativ som Polen och Sverige har tagit. Det är ledsamt att länder i vårt östliga närområde inte tar chansen som erbjuds i östliga partnerskapet.

När det gäller Syrien gjorde utrikesministerns envishet och totala avsaknad av populism att Sverige var det enda land som inte ställde upp på det schweiziska brevet som skickades till FN:s säkerhetsråd i vilket man ombad FN:s säkerhetsråd att be Internationella brottmålsdomstolen att ta upp krigsförbrytelserna i Syrien. Därmed skapade utrikesministern en bild av att Sverige tycker att det är okej att en del av de krigsförbrytelser som pågår i Syrien går ostraffat förbi.

I övrigt delar vi dock regeringens politik när det gäller Syrien. Det har funnits borgerliga politiker som har talat om att vi ska stänga ambassaden i Damaskus. Vi socialdemokrater har i stället sagt att Sverige ska finnas på plats. Det är väsentligt att vi är där.

Förra året talade jag en hel del om kvinnornas rättigheter i Nordafrika. Den viktigaste delen i den arabiska vårens revolution är att kvinnornas rättigheter tas till vara. Kvinnor måste få möjlighet att delta i samhällslivet på samma villkor som män. Det kommer att avgöra den arabiska vårens framtid och om det blir det deprimerande slutresultat som Carl Bildt mycket riktigt varnar för, nämligen att det blir en förväntningsarnas kapitulation och att man ger upp.

Det är bra att utrikesministern i denna deklaration gör det vi gjorde förra året, nämligen pekar på vikten av att kvinnornas rättigheter i Nordafrika tas till vara.

Nu kommer jag till de delar där vi socialdemokrater inte är överens med regeringen. Sverige har under många, många år varit den ledande nationen i samarbetet inom Förenta nationerna. Vi har haft ledartröjan i det arbetet.

Hörde ni i utrikesdeklarationen texten om Sveriges engagemang i Förenta nationerna? Nej, det var bara en mening – en enda mening om att stödet till FN fortsatt är en hörnsten i svensk utrikespolitik.

Om jag talar om för diplomater och publik att utrikesministern ingår i en regering som för ganska länge sedan meddelade Förenta nationerna att Sverige avser att söka medlemskap i FN:s säkerhetsråd, känner ni då att det är allvarligt menat? Sverige vill alltså vara medlem i säkerhetsrådet, men det enda regeringen orkar prestera i sin utrikesdeklaration är en enda mening som säger att FN är en hörnsten i svensk utrikespolitik.

Vi socialdemokrater misstänker att det beror på att regeringen är rädd för att åka på storstryk i omröstningen. Varför då? Jo, för att regeringen har visat ett totalt bristande engagemang för Förenta nationerna. Sverige har aldrig tidigare haft så få soldater ute i fredsbevarande operationer som leds av FN.

Sverige ställde upp som kandidat i valet till FN:s råd för mänskliga rättigheter. Vi kom sist i omröstningen. Det var av två skäl. Kampanjen startade för sent, och Sveriges engagemang i Förenta nationerna är för dåligt. Därför uppmanar vi socialdemokrater regeringen att i stället öka engagemanget. Visa tydligt och klart att Sverige ska bli medlem i FN:s säkerhetsråd! Meddela i dag att ni är beredda att svara ja på FN:s begäran att sända svenska soldater till fredsbevarande operationer!

Carl Bildt skakar på huvudet som vanligt. Men vi har fått mängder av förfrågningar under de år som Carl Bildt har varit utrikesminister. Det har handlat om Sydsudan, logistikverksamhet, ingenjörer, helikopterplatator. Det har varit diskussion om att ersätta Danmark i Libanon när de har tagit hem sitt transportkompani. Jag kan fortsätta med fler exempel.

Regeringen har dock ständigt sagt nej till Förenta nationerna. Men varje gång Europeiska unionen och Nato har bett oss skicka ut soldater har svaret varit: Ja, vi ställer upp.

Har man denna attityd till Förenta nationerna finns det kanske en orsak till att man bara har en enda mening i deklarationen, trots att man är kandidat till säkerhetsrådet.

Utrikesministern borde i talarstolen säga att nästa fredsbevarande operation ska vara ledd av Förenta nationerna.

När det gäller Mellanöstern säger utrikesministern i utrikesdeklarationen att bosättning efter bosättning är en ond cirkel som förhindrar fred. Ja, så är det. Bosättningarna utgör det största hindret för fred. Vad före-

slår då regeringen? Vad tar regeringen för initiativ för att förhindra och bekämpa bosättningarna?

Vi socialdemokrater har under lång tid sagt: Märk produkterna som kommer från bosättarna i de ockuperade områdena! Svenska konsumenter måste få veta om produkten kommer från ockuperat område eller från israeliskt område.

Varför? Jo, för att det är viktigt för svenska konsumenter att kunna välja att bojkotta de produkter som kommer från bosättningarna för att den vägen protestera mot Israels bosättningspolitik.

Vi socialdemokrater driver kampanjen Märk ockupation. Därför har jag den här knappen på mig. Det är en kampanj som vi har startat för att pressa regeringen att göra som England och införa ett regelverk eller att göra som Danmark och driva på i Europeiska unionen för att EU ska ta fram riktlinjer så att konsumenterna kan veta om en produkt kommer från bosättare eller inte.

Vi socialdemokrater vill gå ännu längre. Vi tycker att EU borde ta initiativ till att se om det finns möjlighet att strypa de finansiella transaktionerna till bosättarna. Vi kanske ska fundera på om bosättarna ska kunna resa fritt till länderna i Europeiska unionen. Bosättarna är ett brott mot folkrätten. För varje ny bosättning som den israeliska politiken tar fram förhindras en tvåstatslösning. Om israelerna gör slag i saken med det hot som de kom med efter det att palestinierna fick ökad status i generalförsamlingen, nämligen att bygga område E1, är möjligheten till en tvåstatslösning borta. Därför måste omvärlden sätta ett gigantiskt tryck på Israel.

Vi socialdemokrater har sagt att Sverige bilateralt borde erkänna staten Palestina. Nu har FN:s generalförsamling sagt att Palestina är en non member state. Då borde nästa steg för Sverige vara att erkänna den palestinska staten. Tyvärr är regeringen totalt splittrad. Därför är den helt tyst och handlingsförlamad när det gäller att lägga fram konkreta förslag som innebär att Sverige bidrar till att få i gång en fredsprocess.

Jag kan inte låta bli att säga något om den senaste tidens diskussion om säkerhetspolitik och försvarspolitik.

I den här kammaren försöker vi vara så eniga vi kan när det handlar om säkerhetspolitik och hur det svenska försvaret ska skötas. Så ska det naturligtvis vara. Det är viktiga frågor. Det är viktigt för ett litet land som Sverige att försöka ha så stor politisk enighet som möjligt.

Nu har vi en regering där inte ens statsministern och vice statsministern är överens om hur försvarspolitiken och säkerhetspolitiken ska utformas. Vi har en statsminister som inte är beredd att ta ansvar för de förändringar man har gjort i det svenska försvaret.

Man har avskaffat värnpliktssystemet och infört en yrkesarmé – ett personalförsörjningssystem som uppenbarligen inte fungerar. Man har ett materielberg som man har skjutit framför sig med kostnader som ingen riktigt kan överblicka. Man har beställt JAS utan att finansiera det fullt ut. Det är inte underligt att försvarsledningen är helt utmattad när man försöker lösa de problem som har orsakats av den här regeringen.

Är regeringen beredd att ta ansvar för det? Nej. Statsministern pekar på Försvarsmakten och säger: Ni är ett särintresse.

Jag vill fråga utrikesminister Carl Bildt: Är Försvarsmakten i Sverige ett särintresse? Är det inte ett nationellt intresse som vi från vänster till höger gemensamt måste engagera oss i?

Vem har rätt? Är det Jan Björklund som har rätt om det militära hotet från Ryssland eller är det statsminister Reinfeldt som säger att det inte finns något hot från Ryssland? Innan jag gick in hit läste jag Expressen. Där står det, stort uppslaget, att Carl Bildt tar Jan Björklunds sida i striden mot Reinfeldt.

Kära riksdagsledamöter! Är det rimligt att vi har en regering där statsministern, vice statsministern och utrikesministern inte ens är eniga om Sveriges försvarspolitik och vår säkerhetspolitiska situation? (Applåder)

Anf. 4 BODIL CEBALLOS (MP):

Herr talman! Ledamöter, ambassadörer och övriga åhörare! Vi har lyssnat på en lite annorlunda utrikesdeklaration i år. Det är mindre fokus på folkrätten, som Urban just sade. Är det en anpassning till förd politik kanske? Den här deklarationen har alliansregeringens partier enats om, får man utgå från. Den stora frågan är hur de moderata ministrarna på utrikesdepartementet levtt upp till de tidigare. Vi i Miljöpartiet har haft synpunkter på hur det varit hittills, och det visar sig att det inte bara är vi. Också de mindre allianspartierna får allt som oftast information om vad Sveriges politik går ut på via medierna eller Twitter i stället för via regeringen. Carl Bildts stora nyhet i årets deklaration – digital diplomati, Facebook och Twitter – är inte den kanal jag förväntar mig att få information från Utrikesdepartementet på.

Hur alliansregeringen sköter sitt interna arbete är det inte upp till mig att lägga mig i, men jag måste medge att jag känner frustration när jag ser hur det fungerar så här från utsidan. Att regeringspartierna är splittrade i utrikespolitiken är uppenbart, och när det gäller försvarspolitikerna är det hela havet stormar.

Herr talman! Min frustration blir inte mindre av att Utrikesdepartementet fått skarp kritik av konstitutionsutskottet, som konstaterat att det finns allvarliga brister i UD:s hantering av allmänna handlingar. Det handlar bland annat om att diariet inte funnits tillgängligt sedan 2008.

Därefter har det också framkommit kritik mot hanteringen av UD:s egna biståndsmedel, det vill säga ca 11 miljarder som departementet självt beslutar om och som är föremål för full politisk styrning inom departementet. Redan 2010 delgav Riksrevisionen i en förstudie att departementet saknade rutiner för hantering av biståndsinsatserna. Den slog till exempel fast att UD hade sämre kontroll på sina projekt än Sida och att den skärpta resultatredovisning som biståndsministern krävt av myndigheten inte berörde ministrarnas eget departement. Studien stoppades då på märkliga grunder men har nu åter uppmärksamats.

Utrikesministern säger att varje biståndskrona ska användas på bästa möjliga sätt. Då borde han också välkomna den granskning av UD:s hantering av biståndsmedel som jag nu väljer att be konstitutionsutskottet göra för att se hur biståndsministern och UD hanterar de egna biståndsanslagen.

Herr talman! I år är det tio år sedan en enig riksdag fattade beslut om den svenska politiken för global utveckling. Tanken var att den ska väg-

leda all svensk politik så att de beslut vi fattar här också bidrar till en rättvis och hållbar global utveckling. Det var ett framsynt och unikt beslut som fick stor uppmärksamhet även utanför Sveriges gränser. Överlag har Sverige sedan många år ett gott rykte när det gäller bistånd. Antingen har Sverige deltagit som givare till olika FN-organ eller som nation funnits på plats genom Sida eller svenska frivilligorganisationer. Ett mycket gott exempel på det sista är hur Svenska Afghanistankommittén satt Sverige på kartan bland både beslutsfattare och medborgare i Afghanistan.

Det finns oerhört många svenska organisationer som är verksamma runt om i världen, och de förtjänar vårt erkännande för de viktiga insatser de gör för demokratiutveckling, jämlikhet, miljö och klimat, respekt för mänskliga rättigheter, fred och fattigdomsbekämpning.

Det beslut som då togs om politiken för global utveckling, att låta fattiga människors perspektiv och rättigheter vägleda våra beslut, förpliktigar. Löften som inte infrias blir till svek, och såväl frivilligorganisationer som Statskontoret och OECD har visat att genomförandet av nämnda politik försvårats av att Sverige saknar tillfredsställande system och resurser för samordning.

Den bristande samstämmigheten i svensk politik får konsekvenser för fattiga länder och människor men också för Sveriges trovärdighet som global aktör.

Herr talman! För ett par veckor sedan hölls här i kammaren en aktuell debatt om klimatförändringarna. Då upprepade regeringens företrädare vad statsministern sade i sin första regeringsförklaring: Klimatfrågan är en ödesfråga för Sverige och för världen. Rent konkret hade allianspartierna inte mycket annat att säga än att frågan måste lösas internationellt.

Nu står vi här i dag och ska diskutera utrikespolitik och ödesfrågan nämns som hastigast. Det är tyvärr ingen slump. Det handlar om att Moderaterna inte prioriterar den. När det är inrikesdebatt anser de att klimat är en utrikespolitisk fråga. När det är utrikesdebatt är den inrikespolitik.

För mig och Miljöpartiet är det uppenbart att det handlar om både och, men i dagens debatt handlar det i synnerhet om klimatpåverkans konsekvenser för människor i andra länder.

Herr talman! För några år sedan besökte delar av riksdagens utrikesutskott det nu hårt prövade Mali. Vid ett besök i en liten by berättade orsrbefolkningen att de tidigare visste att det var dags att så när flyttfåglarna passerat. Då skulle regnet komma. Nu var läget ett annat. Ibland kom inte flyttfåglarna alls, och ibland kom regnet så häftigt att det sköljde bort de satta fröna och spolerade odlingarna.

På höglandet i Bolivia minskar vattentillgången när glaciärerna smälter. För några år sedan försvann temporärt en glaciärsjö i Chile på bara några veckor. När Andernas eller Himalayas isar smälter får det ödesdigra konsekvenser för de människor som bor och lever i området.

Medan vi talar om klimatförändringarnas konsekvenser kämpar världens mest utsatta för att hantera dem. Många fattiga människor är direkt beroende av naturresurser från lokala ekosystem. En ökning av jordens medeltemperatur med några grader kan leda till betydande förändringar av ekosystemens struktur och funktion och därmed människors möjlighet att försörja sig på den plats de bor på.

Vi har inte råd med en sådan utveckling. Trots att det främst är människor i den rika delen av världen som skapat problemen drabbar klimatförändringarnas konsekvenser de fattiga värst. Klimatfrågan är inte bara en ödesfråga utan i högsta grad en av vår tids viktigaste rättvisefrågor. Fattiga människors rätt till utveckling måste respekteras samtidigt som vi stoppar klimatförändringarna.

Herr talman! Inför klimattoppmötet i Köpenhamn enades de rika länderna om att medverka till att ca 100 miljarder dollar per år skapas för klimatarbete från år 2020. Löftet, som Sverige var med och drev fram, var avgörande för fortsatta förhandlingar, men det ligger långt under vad de flesta anser kommer att behövas. Beloppet kan jämföras med de beräkningar som har kommit från G77 på mellan 0,5 och 1 procent av de rika ländernas bni. Det motsvarar 15–30 miljarder kronor för Sveriges del.

På sikt talar vi alltså om en mycket stor transferering av kapital. Frågan är varifrån pengarna ska tas och hur de ska föras över till vettiga ändamål i fattiga länder. Det är uppenbart att finansieringen inte kan ske bara genom statsbudgeten utan att det behövs fungerande kanaler för överföringen. FN:s så kallade gröna fond ska förhoppningsvis vara operationell de närmaste åren.

Herr talman! Sveriges internationella åtaganden genom klimatkonventionen kräver att vi har en plan för ökad svensk finansiering. Hittills har regeringen använt biståndet, eller snarare bokfört det dubbelt, men 2013 har Sverige till och med halverat finansieringen till de internationella klimatfonderna. Det är inte acceptabelt.

Miljöpartiet menar att Sverige ska vara pådrivande för att utveckla de nya finansieringsmekanismer som krävs. Vi menar också att intäkter som kommer från auktionering av utsläppsrätter ska öronmärkas till internationell finansiering av klimatarbete och särredovisas utanför biståndet. Tyskland har redan gått den vägen.

Herr talman! Sverige avancerar ständigt på listan över stora vapenexportörer i världen, och vi befäster vår topposition som störst vapenexportör per capita.

Grunden för svensk vapenexport är att den är förbjuden om den inte sker i ett försvars- eller säkerhetspolitiskt intresse och dessutom inte strider mot svensk utrikespolitik. En bärande grund för svensk utrikespolitik är respekt för mänskliga rättigheter. Enligt politiken för global utveckling ska vapenexporten också utgå från de fattigas perspektiv. Ett land som väljer att köpa vapen i stället för att försörja sin befolkning kan väljas bort även om landet inte är i krig, är en diktatur eller förtrycker sin befolkning på andra sätt.

Efter ett antal skandaler kring vapenexporten tvingades Moderaterna tillsätta en utredning för att se över kriterierna för vapenexport till icke-demokratier då övriga allianspartier tillsammans med oss i oppositionen efter Saudiaffären sade: Stopp och belägg – nu räcker det!

Herr talman! Jag är Miljöpartiets representant i kommittén. Vi är fortfarande i fasen där vi lyssnar in olika aktörers synpunkter. Det jag ändå tycker börjar skönjas rätt tydligt är att momentet att export inte får ske i strid med svensk utrikespolitik i praxis har bleknat i bedömningsunderlaget, att politiken för global utveckling i princip är okänd och att hänvisningar görs till gamla utredningar som aldrig nått riksdagen för beslut

men som riksdagen indirekt godkänd då den hanterat den årliga skrivel-
sen om vapenexport. Det känns inte tillfredsställande.

I debatten lyfts oftare fram vikten av den svenska vapenindustrin i
termer av många arbetstillfällen i Sverige än vilka konsekvenser den får
för människor i länder i krig. Arbetsmarknadsskäl är inte grund för att
fråga vapenexportförbudet i svensk rätt. Det är bra att utredningen
kommit i gång men synd att vi inte ska vara klara förrän i slutet av 2014.
Sverige hinner sälja många vapen fram till dess till icke-demokratier och
länder som kränker de mänskliga rättigheterna.

Herr talman! Jag nämnde tidigare att Sverige har gott rykte i bi-
ståndssammanhang, och det ska vi vara stolta över. Men det goda ryktet
kan snabbt förändras om det inte vårdas. Det kan dock inte åvila bara
biståndsministern att vårda Sveriges goda rykte eller arbeta med politiken
för global utveckling – dessutom i motvind i sitt eget parti, verkar det
som. Från biståndet tar den moderata finansministern Borg pengar för att
betala vår klimatskuld. Från biståndet tar han pengar för att betala vår
flyktingmottagning i Sverige. Från biståndet tar han pengar för att be-
kosta våra ambassader. Till och med försvaret knackar på biståndsmi-
nisterns dörr för att ta del av kassakistan. Det verkar dock som om mi-
nistern hittills gömt nyckeln så att de inte kan öppna den.

Moderaterna är inte kända för att tro på biståndet som medel för ut-
veckling, och genom biståndsminister Gunilla Carlsson har de under
snart två mandatperioder lyckats skapa en misstro inom hela det bi-
ståndspolitiska området här på hemmaplan. Genom medieutspel har
övriga allianspartier, utrikesutskottet och biståndets aktörer fått ta del av
ett fyrverkeri av idéer om resultatstyrning och koncentration av biståndet.
Men i realiteten har mest oro skapats, både här hemma och hos våra
samarbetsparter i övriga länder. Länder har fasats ut utan att en stabil
grund för fortsatta men annorlunda relationer har säkerställts.

Herr talman! Gång efter annan får vi nu indikationer från olika aktö-
rer som är aktiva i EU eller internationellt på att Sverige inte längre går i
tåten för mänskliga rättigheter. Senast i måndags fick riksdagens ledamö-
ter ett brev med en påminnelse om att Sveriges röst även på nedrust-
ningsområdet har tystnat. Med gårdagsnattens besked om kärnvapenprov
i Nordkorea påminns vi än en gång om hur skört läget i världen är och
vikten av starka röster för fred och nedrustning.

Carl Bildt talar om oron när det gäller mänskliga rättigheter i vissa
länder. Men vi hör inga reaktioner från regeringen till försvar för de
mänskliga rättigheterna och folkrätten när USA begår utomrättsliga av-
rättningar med sina drönerattacker eller när de fängslar whistleblowers
som har mod att avslöja obehagliga sanningar.

Det är sorgligt att regeringen på drygt sex år lyckats solka bilden av
det som hittills varit svenska paradgrenar i svensk utrikespolitik, det vill
säga mänskliga rättigheter och nedrustning, och i stället bytt ut dem mot
att ta ledningen i frihandel, med stort fokus på handel med vapen och
övervakningsutrustning. Detta i kombination med UD:s stängningar av
ambassader gör att jag inte blir förvånad när Sverige sedan inte får till-
räckligt med röster för att få plats i till exempel FN:s råd för mänskliga
rättigheter. Det blir lite grann: som man bäddar får man ligga.

(Applåder)

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 5 JULIA KRONLID (SD):

Herr talman! Ärade gäster och ledamöter!

I dagens utrikespolitiska debatt skulle jag vilja börja med att säga något om EU och dess utveckling. Sverigedemokraterna har gång på gång i denna riksdag påtalat att det är en oroande utveckling som sker i EU med en centralisering av makten till Bryssel längre och längre från medborgarna.

Det var därför mycket välkommet att Cameron, som ledare för en av de större medlemsstaterna, Storbritannien, också vågade föra fram kritik mot utvecklingen inom EU. Jag hoppas att detta kan leda till en mer konstruktiv debatt om EU även i Sverige.

Jag anser att svenska politiker under alltför lång tid har fallit in i något slags EU-vänlig slummer, där man inte inser eller helt enkelt inte vill inse vad som håller på att ske och bara dumförklarar dem som kommit med kritik. Cameron menar dock att det största hotet mot EU inte är de som förespråkar förändring utan de som fördömer nytänkare. Cameron pekar även på flera andra viktiga saker i sitt tal.

Han påpekade att det finns en växande frustration bland medborgare i EU:s medlemsländer om att beslut tas längre och längre ifrån dem, att deras levnadsstandard har skurits ned genom påtvingad åtstramning eller att deras skatter används för att rädda regeringar på andra sidan av kontinenten. Detta har visat sig i demonstrationer på gatorna i Aten, Madrid och Rom, men även i parlamenten i Berlin, Helsingfors och Haag.

En annan viktig poäng från Cameron är att vi är olika nationer med olika viljor och att vi inte kan och inte ska låtsas något annat. Cameron menar att vi borde välkomna att vi är en mångfald av stater i stället för att ge sken av att alla vill och kan stöpas i samma form.

Jag ställer mig samma fråga, varför EU och vår svenska regering vill delta i att utradera den värdefulla mångfald av nationalstater vi har i Europa. Självklart menar även vi att en värdegemenskap i form av respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska principer är av stor vikt. Men jag menar att om vi genom EU-projektet ska utradera nationalstaternas olika identiteter utraderar vi också en del av Europas stolthet.

Cameron menar även att ett flexibelt frivilligt samarbete binder länder starkare samman än något som är påtvingat från en central makt, och jag kan inte annat än att hålla med.

Sverigedemokraterna har också gång på gång påpekat att vi vill se ett mellanstatligt samarbete i Europa och tror att detta också är en förutsättning för stabilitet och fred. När problem blir globala finns fördelar med att bekämpa dem via just en global plattform, och ett europeiskt marknadssamarbete inom EU är naturligtvis något vi vill värna.

Men i dagens EU, med en politisk union vars konstitution står över medlemsstaternas, kan vi inte längre tala om att det bara handlar om ett mellanstatligt samarbete i stora frågor och handel.

Kristdemokraterna har sagt sig välkomna en EU-kritisk debatt. Vi gratulerar givetvis Kristdemokraterna till att man äntligen öppnat ögonen och vaknat upp ur sin "EU-föriska" dröm. Jag skulle dock i dag vilja få svar från Kristdemokraterna om denna nyvaknade EU-kritiska hållning kommer att innebära några som helst praktiska konsekvenser i politiken.

I den politiska verkligheten nås vi ständigt av förslag och direktiv från EU där Sverigedemokraterna gång efter annan som ensamt parti

motsätter sig beslut som kränker vår nationella suveränitet. Kristdemokraterna har hittills varit en stor ja-sägare till de allra flesta förslag som kommer från EU. Vi ska med spänning se om Kristdemokraterna verkligen menar allvar med sin nya EU-kritiska hållning eller inte.

Liksom Cameron talar om ett omförhandlat medlemskap och folkomröstning menar Sverigedemokraterna att även Sverige tydligt borde deklarera att vi vill omförhandla vårt EU-medlemskap. Vi anser att även svenskarna borde få tycka till om EU-medlemskapet i en folkomröstning.

Herr talman! Nu har det gått mer än två år sedan de omvälvande förändringarna i Nordafrika började. Förändringarna hyllades från Sverige utan förbehåll. Också vi välkomnade givetvis en verklig demokratisk utveckling i området men var inte riktigt lika naiva som andra i vår analys utan befarade att detta också kunde innebära förändringar som innebär makt till extrema islamistiska grupper och kränkningar av mänskliga rättigheter och däribland kvinnors rättigheter. Så här en tid senare kan vi bara konstatera att utvecklingen tyvärr inte varit enbart positiv i området.

I Egypten har oroligheterna varit många. Samtidigt vill EU och regeringen välkomna och uppmuntra en demokratisk utveckling i Egypten genom ekonomiska medel. Frågan vi måste ställa oss är dock vad det är för utveckling vi då stöder. Vår regering är väldigt otydlig i vad den anser om till exempel den nya konstitutionen och dess tillblivelse. Självklart ska man respektera demokratiskt valda beslut, men vi bör fråga oss hur legitimt valet var.

Folkomröstningen i Egypten utlystes med endast två veckors varsel. En kristen politiker från Egypten jag träffat uttryckte sin känsla av hopplöshet över att bedriva valkampanj på två veckor samtidigt som det är oerhört svårt för oppositionen att nå ut i medier. Dessutom är en stor del av befolkningen analfabeter, vilket gjorde det näst intill omöjligt för människor att hinna skapa sig en uppfattning om vad konstitutionen skulle innebära. I omröstningen var det oerhört lågt valdeltagande. Endast 30 procent röstade även om runt 64 procent av dem röstade ja.

Vi kan även notera att den nya konstitutionen förefaller att näst intill helt sakna minoritetsskydd, vilket oroar kristna i landet. Dessutom ska ett islamistiskt teologiskt institut agera som remissinstans för stiftandet av lagar. Man kan fråga sig om det verkligen är i enlighet med rättsstatens principer. Som utvecklingen ter sig just nu i Egypten ifrågasätter vi därför om EU och Sverige över huvud taget ska ge något finansiellt stöd på statlig nivå.

Herr talman! I den mångåriga konflikten mellan Israel och Palestina vill Sverigedemokraterna vara tydliga med att vi förespråkar en tvåstatslösning. För att en sådan lösning alls ska vara realistisk och möjlig att uppnå krävs förhandlingar mellan parterna där både israeler och palestinier tvingas till uppoffringar och avstår från provocerande handlingar. Inför en sådan förhandling måste också palestinerna vara beredda att erkänna Israels och judarnas rätt att existera, upphöra med alla våldshandlingar och ta avstånd från antisemitism.

I dag kontrolleras Gaza av den terrorstämplade organisationen Hamas, som har ett uttalat mål att utplåna Israel. Sedan de tog över makten i Gaza 2007 har över 13 000 raketer skjutits in mot Israel. Det är ett faktum som Urban Ahlin från Socialdemokraterna över huvud taget inte nämner.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Den palestinska myndigheten har heller inte tillräckligt tagit avstånd från terrorism, då den ger ekonomiska bidrag till fängslade terrorister i Israel. Av vikt är att också Israel agerar för att förhindra sammandrabbningar mellan bosättare och palestinier på Västbanken.

Först när ett fredsavtal förhandlats fram bör det bli aktuellt med erkännande av en palestinsk stat. Ett alltför hastigt erkännande med odefinierade gränser menar vi kan motverka sitt syfte och föda nya konflikter.

Under hösten fattades ett beslut i FN:s generalförsamling om att ge Palestina observatörsstatus i FN. Regeringen har tidigare vad gäller erkännande frågan varit tydlig med att man först vill se ett fredsavtal innan man tar vägen via FN. Nu har regeringen släppt den linjen när det gäller observatörsstatus, vilket jag anser vara beklagligt.

På vilket sätt menar Carl Bildt att detta steg i FN har gynnat freden och förhandlingsviljan? Inte långt efter att beslutet fattades svarade Israel med nya bosättningar. Jag försvarar inte dess agerande, men jag anser inte att man i ett känsligt läge ska föregå fredsförhandlingar och gynna den ena parten.

Nu vill Sveriges regering också genom ett värdlandsavtal låta Palestinas representation få likvärdiga rättigheter som en ambassad i Sverige. Någonstans tycker jag regeringen får bestämma sig. Regeringen anser inte Palestina är redo för ett erkännande men vill samtidigt ge Palestina samma rättigheter som en stat har.

Vi vill att tvåstatslösningen ska innebära fred och stabilitet för båda parter. Men målet om fred verkar vara något som övriga partier har släppt.

Herr talman! Från konflikten i Mellanöstern skulle jag vilja bege mig till Nordafrika och en annan komplicerad och långvarig konflikt mellan Marocko och Västsahara. Om vi ska jämföra med Mellanösternkonflikten tycker jag att vi här har ett annat läge. Från Polisarios sida har vapenvila rått i många år. De har visat samarbetsvillighet vid upprepade tillfällen och vill inget hellre än att ha en fredlig relation med Marocko. Det finns en exilregering som har kontroll över den del av Västsahara som inte är ockuperad. Den har erkänts av 80 stater och är fullvärdig medlem i Afrikanska unionen.

Sedan 20 år tillbaka finns en fredsplan där det från Marockos sida genom FN har utlovats att Västsahara ska få hålla en folkomröstning där folket i Västsahara ska få avgöra sin egen framtid. Vi ser det som viktigt att denna folkomröstning verkligen kan bli av. Men vi ser inga framsteg och ingen vilja till samarbete från Marockos sida. Därför var det ett viktigt steg att en majoritet i Sveriges riksdag i december 2012 röstade för ett erkännande av Västsahara samt att Sverige ska verka för detta inom EU.

Enligt rapporter jag fått har detta beslut betytt mycket för västsaharierna, och dagen detta beslut fattades i riksdagen var en glädjens och hoppets dag i Västsahara. Marockansk press har även spekulerat i att de nordiska länderna och Irland kommer att följa Sveriges exempel och att detta kan bidra till att hota den marockanska kontrollen över Västsahara.

Den humanitära situationen i området är allvarig för flyktingar. Nyligen har 24 personer ställts inför en militärdomstol med anklagelser om att de demonstrerat för ett fritt Västsahara. Frågan är nu om utrikesminister Carl Bildt tänker fortsätta att föra en linje gentemot Marocko och

Västsahara samt inom EU som det inte finns majoritet för i Sveriges riksdag. Eller kommer utrikesminister Carl Bildt att visa respekt för denna uppmaning från Sveriges folkvalda riksdag?
(Applåder)

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 6 HANS LINDE (V):

Herr talman! Vi har hört utrikesminister Carl Bildt läsa upp regeringens utrikespolitiska deklaration. Under samma tid som utrikesministern talade dog 150 barn på grund av undernäring. Samtidigt dog 30 kvinnor i samband med en graviditet. Under tiden som vi debatterar här i dag kommer 870 miljoner människor vara hungriga, och de kommer att vara hungriga även långt efter att ljuset släckts i denna kammare.

Trots att mänskligheten aldrig varit rikare, trots fantastiska tekniska framsteg, biter sig fattigdomen och hungern kvar på jorden. Fattigdomen slår sönder liv, och den tar liv varje dag, varje minut. Och det värsta är att det sker alldeles i onödan.

Vi skulle utan problem kunna garantera att inget barn behöver bli undernärt. Vi skulle kunna se till att ingen kvinna i onödan dör i samband med graviditet. Det har vi gjort här i Sverige. Det skulle vi också kunna göra i Afghanistan och Sierra Leone. Vi skulle kunna se till att ingen på detta jordklot behöver gå hungrig. Vi har kunskapen, vi har resurserna och vi har alla möjligheterna. Vi skulle kunna vara generationen som utrotar fattigdomen, och det borde vara vår absolut främsta uppgift.

Men bortom deklarationerna och bortom högtidstalen är Carl Bildts utrikespolitik en utrikespolitik snarare för de maktfullkomliga än för de maktlösa. Det är en utrikespolitik snarare för de välbärgade än för de fattiga och de hungriga. Och det är tveklöst en utrikespolitik av män och för män där jordens kvinnor i bästa fall föräras pliktskyldiga bisatser.

Herr talman! Det är inga osynliga händer som har byggt vår orättvisa och ojämlika världsordning. Fattigdomen existerar bara därför att det finns de som tjänar på ojämlikheten och som blir ofantligt rika på orättvisorna.

I förra veckan besökte jag koppargruvan Mopani i Zambia, som ägs av det schweiziska bolaget Glencore. Det är utan tvekan en framgångsrik verksamhet. Kopparpriset är just nu skyhögt, och lönsamheten är god. Men bara ett stenkast från smältverken och gruvschakten mötte jag zambier som levde i den djupaste fattigdom, vars hus höll på att rasa samman och som inte kunde betala räkningarna för el och vatten.

Genom att fuska med bokföringen, genom att sälja kopparn till olika dotterbolag till alltför låga priser och genom transaktioner genom skatteparadis lyckas ägarna till Mopani blåsa den zambiska staten på 800 miljoner kronor i skatteintäkter varje år. Den så kallade kapitalflykten bara från denna enda koppargruva i Zambia motsvarar nästan fyra gånger om det samlade svenska biståndet till Zambia. Då kanske det inte är så konstigt att 8 miljoner zambier fortfarande lever i fattigdom.

I Ghanas huvudstad Accra säljer Marta Luttgrodt öl som tillverkas av det multinationella företaget SAB Miller. Hon arbetar mer än tolv timmar varje dag för att försörja sina två barn. Hon berättar att det är svårt att få inkomsterna att gå ihop. Men de senaste två åren har Marta ensam betalt mer skatt i Ghana än det företag hon arbetar åt.

Man vill inte gärna ge Centerpartiet fler idéer till deras idédebatt. Men faktum är att man i stora delar av världen har inte ens platt skatt. I stora delar av världen, i de fattigaste länderna, är det så att ju fattigare du är, desto mer skatt betalar du. Mopanigruvan och SAB Miller är inga isolerade exempel. Varje år förlorar världens fattigaste länder 1 000 miljarder kronor genom kapitalflykt. Det är mer än tre gånger så mycket som vi enligt Världsbanken skulle behöva för att minska barnadödligheten, stoppa spridningen av hiv och se till alla barn på det här jordklotet får gå i skolan.

Tyvärr finns det också exempel på hur svenska företag bidrar till denna ekonomiska plundring av världens fattigaste. Jag tror att de flesta av oss som lyssnar på debatten eller befinner sig i denna kammare har ett klädesplagg från Hennes & Mauritz, H&M. På många av dem står det Made in Bangladesh. Det är ett av H&M:s främsta inköpsländer. Men medan Hennes & Mauritz gjorde 21 miljarder kronor i vinst 2010 betalade företaget sammanlagt 585 kronor i skatt i Bangladesh. Då kanske det inte är så förvånande att 20 miljoner bangladeshier i dag inte har tillgång till rent dricksvatten.

I stället för att ta krafttag mot denna ekonomiska plundring av världens fattigaste har den borgerliga regeringen öppnat upp för att biståndsmedel ska kunna kanaliseras genom skatteparadis som Jersey och Brittiska Jungfruöarna. Man har till och med genom det statliga riskkapitalbolaget Swedfund direkt investerat i företag som ägnar sig åt denna rovdrift och denna plundring av de fattigaste.

Låt mig ge er ett exempel. Swedfund har investerat 90 miljoner kronor i företaget Pan African Energy, som utvinner fossilgas i Tanzania. Företaget har fört ut över 100 miljoner kronor i obeskattade vinster ur Tanzania till skatteparadis. Bara skattefusket från detta enskilda företag skulle ha räckt till att ge 175 000 tanzaniska barn utbildning under ett helt år. Och detta är ett företag som stöds med svenska skattemedel genom den biståndsbudget som Gunilla Carlsson administrerar.

Utrikesministerns svar på detta stora och växande hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning är att säga att man ska "uppmärksamma företagens sociala ansvar". Det hjälper knappast människorna som bor utanför Mopanis koppargruva i Zambia, Marta Luttgrodt i Ghana eller barnen i Tanzania som i dag inte får utbildning.

Regeringen står passiv inför plundringen av världens fattigaste länder och använder våra gemensamma skattemedel för att investera i företag som stjälar från världens fattigaste. Valet mellan att bekämpa fattigdomen och att backa upp dem som tjänar på dagens orättvisor verkar vara skrämmande enkelt för utrikesminister Carl Bildt.

Herr talman! Vi har nu hört utrikesministern lägga ut texten om frihet, demokrati och mänskliga rättigheter. Men när retoriken ska omsättas i handling lyser engagemanget för de mänskliga rättigheterna med sin frånvaro. På inget enskilt område blir det så tydligt som i den borgerliga regeringens handelspolitik.

Vänsterpartiet har bett riksdagens utredningstjänst att undersöka det svenska statliga stödet till investeringar och handel med Nordafrika och Mellanöstern. Bara under 2011 gick den statliga myndigheten Exportkreditnämnden, EKN, in och garanterade svensk handel och svenska affärer med Nordafrika och Mellanöstern för mer än 12 miljarder kronor.

Samtidigt som de auktoritära regimerna i Syrien, Egypten och Jemen slog ned folkliga uppror gick en statlig myndighet in och stödde handel med dessa regimer. Att Israel bygger ut sina bosättningar är inget hinder för att även detta land ska stödjas med skattemedel och handel. Har svenska skattemedel också gått till att stödja handel med bosättningar? Det kan ingen svara på i dag; de uppgifterna är hemligstämplade. De svenska exportkrediterna till Bahrain fortsätter också trots att diktaturen i Bahrain har fängslat en svensk medborgare på grund av hans engagemang för demokrati och reformer i landet.

Låt mig ge några ytterligare exempel. År 2011 utfärdade EKN garantier för 5 159 miljoner kronor till diktaturen i Saudiarabien. Samtidigt som regimen i Riyadh fängslade oppositionella och skickade in sin armé i Bahrain för att slå ned det folkliga upproret där fortsätter EKN att ge stöd till handel med detta land.

Den enskilt största mottagaren av svenska exportkrediter i hela Nordafrika och Mellanöstern under den borgerliga regeringens tid vid makten är diktaturen i Iran. Mellan 2006 och 2012 utfärdade EKN garantier för affärer med regimen i Teheran för mer än 15 miljarder kronor.

Carl Bildt! Är det detta som utrikesministerns tal om stöd till vårt globaliserade näringsliv innebär – att vi villkorslöst ska stödja företag som väljer att handla med några av vår tids värsta diktaturer? Varför har man använt 15 miljarder kronor av våra gemensamma skattepengar för att stödja handel med diktaturen i Iran? Och varför använder den borgerliga regeringen våra gemensamma skattemedel för att stödja handel med länder som fängslar svenska medborgare på politiska grunder?

I denna smutsiga handelspolitik utmärker sig såklart vapenexporten. Aldrig förr i Sveriges historia har vårt land sålt så mycket vapen som under de senaste åren. Sverige är i dag en av världens tio främsta vapenexportörer. Sverige har exporterat vapen till krigförande stater, till diktaturer och till länder som kränker de mänskliga rättigheterna.

Det är på få andra områden som klyftan mellan retorik och verklighet blir så stor som just när det kommer till vapenexporten. Återigen: En av de främsta köparna av svenska vapen är Saudiarabien. Bara under 2011 sålde Sverige vapen till Saudiarabien för 2 869 miljoner kronor. Då är det inte så konstigt att statsråd vägrar att kalla Saudiarabien för en diktatur och att man i dag förhalar en reformering av svensk krigsmateriellagstiftning.

I en tid då Sverige genom sin vapenexport aktivt bidrar till den militära upprustningen i Mellanöstern kan det vara bra att påminna den borgerliga regeringen om att om vi hade tagit två och en halv dag av världens totala militärutgifter under hela detta år skulle det enligt FN ha räckt för att rädda livet på sex miljoner mammor och barn. Vapenexporten är bara ytterligare ett exempel på hur den borgerliga regeringen låter kortsiktiga ekonomiska egenintressen gå före arbetet för fattigdomsbekämpning, demokrati och mänskliga rättigheter.

Herr talman! Vi är generationen som kan utrota fattigdomen. Det kommer att kräva enorma insatser inom en lång rad olika områden. Det kommer att kräva ett stopp för den kapitalflykt jag har talat om, det kommer att kräva rättvisa handelsregler och det kommer att kräva stärkta regelverk för vapenhandeln både här i Sverige och på global nivå. Det kommer också att kräva skuldavskrivningar av de fattigaste ländernas

statsskulder, en klimatpolitik där de rikaste länderna och de multinationella företagen tar sitt ansvar, en reformering av Internationella valutafonden och Världsbanken och mer bistånd av högre kvalitet.

I grunden krävs det en ny ekonomisk världsordning där vi omfördelar makt från nord till syd, från de rikaste till de fattigaste och från män till kvinnor. Det är ingen liten uppgift, men det är en uppgift som vi kan genomföra eftersom vi är generationen som kan utrota fattigdomen.

Här går också den tydligaste politiska skiljelinjen i svensk utrikespolitik mellan oss som kämpar för en annan världsordning och dem som, med Carl Bildt i spetsen, kämpar för att upprätthålla denna i grunden orättvisa och ojämlika världsordning som vi lever i.

(Applåder)

Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr talman! Jag ber att få tacka för det lilla beröm regeringen faktiskt fick på ett antal punkter. Det tillhör inte vanligheterna, det tillhör inte rutinen och det tillhör inte det som förväntas av oppositionen. Det sades faktiskt här och var ett antal vänliga saker om regeringen och svensk utrikespolitik. Vi tackar för det.

Det kom också en och annan konstruktiv synpunkt, vilket jag tycker är värdefullt i den dialog som vi ska ha, men i övrigt var det en del kritiska undertoner i det som oppositionens företrädare hade att föra fram.

Jag måste säga att Urban Ahlin inledde mycket djärvt när han tog upp Norden och närområdet. Han var för övrigt den enda som nämnde Norden och närområdet, och han gjorde det relativt *en passant*. Jag hade förväntat mig ett större engagemang för de viktiga uppgifter vi står inför i Norden, i Östersjöområdet och i Arktis från samtliga partier, men därav var rätt föga.

Sedan kom han med en släng om historien i Nordiska rådet som var felaktig. Låt mig säga till Urban Ahlin att jag tror att jag under min politiskt verksamma tid har varit närvarande vid Nordiska rådets sessioner bra mycket längre än ett kvarts sekel, och inte ens med den starkaste av kikare har vi kunnat se Urban Ahlin i närheten av det nordiska samarbetet. Han har måhända prioriterat annat, men det gör att han kanske ska sätta sig på något mindre höga hästar när det gäller just detta. Närområdet är oerhört viktigt. Regeringen prioriterar det. Jag skulle önska att oppositionen gjorde det lite mer.

Urban Ahlin talade en del om Förenta nationerna, och även där hade han nog läst lite fel. Om han hade lyssnat på min utrikesdeklaration hade han hört hur vi i den kanske allvarligaste fråga och den mest tragiska konflikt som vi i dag står inför, det vill säga tragedin i Syrien, finansierar FN, talar med FN och stöder FN. Vi har förväntningar på FN. Det ska också sägas att vi är besvikna på FN:s säkerhetsråd. Vi ser FN som avgörande för att få till stånd en lösning för Syriens folk. Vi är tydligare i stödet för FN än vad många andra är som kanske leker med andra möjligheter. Jag talar med FN-medlaren Lakhdar Brahimi med en mycket betydande frekvens, och vi utbyter synpunkter på vägen framåt. FN är oersättligt i den delen. Vi är också en av de allra största finansiärerna av detta.

Sedan har Urban Ahlin rätt i att vi förlorade omröstningen om att komma in i FN:s råd för mänskliga rättigheter, och jag tror att Bodil

också var inne på det. Man kan diskutera varför, men det är rätt lätt att se hur det gick till. Vi fick inte tillräckligt mycket stöd av världens diktaturer. Det är världens diktaturer som röstar, och de röstade inte på Sverige. Det kan man beklaga eller konstatera, men anledningen till att världens diktaturer inte ville rösta på Sverige var egentligen rätt solid från deras utgångspunkt. Vi har haft en för hög profil i frågor om mänskliga rättigheter, och det tyckte världens diktaturer inte var speciellt bra. Därför röstade de mot Sverige. Det var en förlust, men det var en förlust som var relativt hedrande i den delen. Jag vill gärna ge ett budskap: Vi kommer inte att tona ned vår profil vad gäller mänskliga rättigheter för att vinna den ena eller den andra omröstningen i FN. Våra värderingar är viktigare än att sitta med i ett eller annat organ. Det var en förlust. Det var beklagligt, men skälen var egentligen i grunden rätt hedrande för svensk utrikespolitik.

(Applåder)

Fredsinsatser, som Urban Ahlin också talade om, är viktiga. Vi ska fortsätta att delta i dem. Det gäller om de leds av FN, om de leds av EU eller om de leds av Nato. För oss är fredsinsatsen viktigare än den organisatoriska formen. Vi ska pröva dem efter deras egna meriter, men Sverige ska vara redo för insatser i den internationella fredens tjänst.

Socialdemokraterna vill mindre än vi. De har föreslagit att vi ska skära ned bidraget till fredsinsatser med 300 miljoner kronor. 300 miljoner kronor är mycket pengar. Det innebär att vi inte kan vara med i fredsinsatser i FN, Nato och EU. Det går bra att tala, Urban, men dina partikamrater lägger förmodligen själva konkreta förslag i riksdagen där ni skär ned än mindre. Ni vill ta de pengarna och ge till Gripen. Jag är för Gripen. Jag är för en politik där vi både har ett nationellt försvar med Gripen och deltar i internationella fredsinsatser. Förut ville Socialdemokraterna ta från försvaret och ge till internationella fredsinsatser. Nu har de gjort tvärtom. Nu tar de från internationella fredsinsatser för att finansiera Gripen, som de inte kan finansiera på något annat sätt.

Var då ärlig här i talarstolen! Säg att du vill ha mer Gripen! Det är inte fel. Jag ska inte kritisera dig för det, men du tar pengarna från internationella fredsinsatser och internationell solidaritet.

Vänsteroppositionen talade inte så mycket om EU. Den rödrosa, den rödgröna och den halvröda oppositionen var ungefär lika tysta alla tre. Det gällde inte Julia Kronlid. Hon försökte, falskt, falskt, falskt, att klä sig i David Camerons kläder. Låt oss se vad David Cameron säger. Han talar varmt för varför den europeiska integrationen och Europeiska unionen är nödvändig. Han talar varmt för att Storbritannien ska vara med.

Om Hans Linde hade sökt sig mot våra hemtrakter någon gång hade också han upptäckt Europa och upptäckt att Vänsterpartiet vill att vi ska gå ur EU. Den här Linde–Kronlid-koalitionen i riksdagen vill ju att Sverige ska gå ur det europeiska samarbetet helt och hållet. Det är en farlig politik för Sverige och en farlig politik för Europa. Det finns anledning att vi tar itu med den typen av tendenser.

Det europeiska samarbetet är av avgörande betydelse för Europas fred, för Sveriges säkerhet och för vårt ekonomiska välbefinnande. Därmed är en av våra viktigaste utrikespolitiska uppgifter att se till att detta samarbete blir bättre, starkare och mer enat. Jag är besviken på att den

rödröda, den halvröda och den rödgröna oppositionen inte hade någonting att säga om dessa centrala delar av Sveriges utrikespolitik.

Sverigedemokraterna är tydliga. De vill att Sverige ska gå ur. Låt oss vara tydliga med vad detta innebär. Vi vet sedan tidigare att Sverigedemokraterna vill hålla världen utanför Sverige. Det är en värld som har gett Sverige mycket och berikat vårt samhälle i alla tänkbara hänseenden. De vill också hålla Sverige utanför världen. De vill att svenska killar och tjejer, män och kvinnor ska ha mindre möjligheter i Europa och världen. De vill att murar ska byggas, att hinder ska resas och att vi inte ska studera, resa, handla och verka ute i världen. Det är konsekvensen av den politik med murar gentemot omvärlden som de vill ha. Det handlar inte bara om att hålla världen utanför Sverige utan också om att hålla Sverige utanför världen.

Hans Lindes parti har samma politik, men det hedervärda som kan sägas om honom är att han höll sig i Zambia och höll sig borta från farligare delar av utrikespolitiken.

Vi vill ha en aktiv utrikespolitik i närområdet, i Europa och i världen. (Applåder)

Anf. 8 URBAN AHLIN (S):

Herr talman! Mycket ska man höra innan öronen trillar av. I dag sitter borgerliga ledamöter i riksdagens kammare och applåderar förluster för den svenska utrikespolitiken. Det är ganska fascinerande. Carl Bildt, som är utrikesminister, erkänner att det var en förlust att Sverige inte blev invalt i FN:s råd för mänskliga rättigheter. Men det var en ärofull förlust, menar han, och så kommer det applåder från bänkarna. Så lågt har svensk utrikespolitik nu sjunkit att vi applåderar när vi har gjort förluster. Sanningen är, som jag sade i mitt inledningstal, att man förlorar en sådan omröstning för att man startar kampanjen för sent och för att man inte visar tillräckligt engagemang för Förenta nationerna.

Det enkla skälet till att jag tog upp det här var att regeringen i budgetpropositionen för 2012 meddelade riksdagen att Sverige avser att söka medlemskap i FN:s säkerhetsråd för 2017. Sedan dess har det varit dödstyst. Då misstänker vi från socialdemokratisk sida att regeringen är strykrädd och rädd för att det dåliga engagemang som man har i Förenta nationerna kommer att leda till ytterligare en pinsam förlust, och ni borgerliga ledamöter får förbereda er för att ännu en gång applådera en ärofull förlust.

Det är dags att ta på sig ledartröjan, jobba i Förenta nationerna och därmed visa engagemang och säga att vi vill vara med i FN:s säkerhetsråd.

När det gäller Gripen och de internationella insatserna är det rätt som Carl Bildt säger. Vi socialdemokrater har för det här budgetåret föreslagit att man skulle ta 300 miljoner från anslaget som går till internationella insatser för att den vägen finansiera JAS. Så är det. Varför? Jo, därför att vi är helt medvetna om att regeringen bluffar. Man har inte finansierat JAS-köpet. Vi vill vara seriösa och visa på att det måste till en finansiering.

Varför kan vi då ta de 300 miljonerna? Det är inte som Carl Bildt säger att vi vill tona ned de internationella ansträngningarna, utan det beror på att det förra året var ett stort överskott på det här kontot. Vi vet efter

att ha talat med Försvarsmakten och också med Regeringskansliet om vad det finns för planer för internationella insatser att det går att ta bort 300 miljoner därifrån *det* året. Det är inte en långsiktig neddragning, utan det var *det* året som vi ville göra besparingar för att klara av detta. Det var alltså en engångsinsats för att vi såg att det fanns en möjlighet till det. Carl Bildt kan alltså vara helt lugn. Vi står upp för de internationella fredsinsatserna.

Min fråga till dig handlade om när vi ska vara med i en FN-ledd operation. Det är klart att krisen avgör om vi ska vara med i en EU-insats, en Natoinsats eller en FN-insats, men vi är lite misstänksamma nu när man under en hel period med flera regeringar med borgerligt märke inte en enda gång har lyckats svara ja på FN:s begäran. Då säger jag bara att nästa operation vill vi se ledd av Förenta nationerna. Vi tror att det är väsentligt också för att öka den svenska närvaron i Förenta nationerna.

Utrikesministern har haft med sig Ewa Björling, och utrikesministern talade i sin utrikesdeklaration om Business Sweden och om hur viktigt det är att vi nu ska vara aktiva ute i världen.

I Davos satt statsminister Fredrik Reinfeldt i en panel och talade om industrijobben, och så sade han att industrijobben i Sverige är basically gone. Över 600 000 är anställda i industrin i Sverige. Flera hundratusen till är anställda i tjänstesektorn, som är helt beroende av industrin. 1 700 miljarder uppgår den svenska exporten till. Ungefär 1 300 miljarder av dem kommer från varuexport som i dag produceras av industriarbetare någonstans i detta land. Vi har en statsminister som säger att de är basically gone.

Sanningen är att den här regeringen anslår mindre pengar på exportfrämjande för varje år. Vi socialdemokrater har i våra budgetförslag lagt in ytterligare resurser för att vi ska stärka svenska företags konkurrenskraft ute på den globala marknaden. Vi gjorde till och med en uppgörelse förra året med regeringen och räddade ambassader i Hanoi och Kuala Lumpur i det snabbt växande Asien. Vi gjorde en speciellt riktad satsning mot små och medelstora företag för att de ska våga sig ut på exportmarknaden.

Det är vi socialdemokrater som är medvetna om att det finns en stor industriell sektor i det här landet som vi är otroligt beroende av. Det är där vi tjänar våra pengar. Det är den varuexport som vi lever på. Men vi har en statsminister som säger: It's basically gone. Det kan inte vara lätt att vara handelsminister, även om utrikesministern i deklarationen försöker att få det till att vi gör fantastiska satsningar på detta. Sanningen är väl att det är stödet till svensk industri som är basically gone.

Jag hade frågor till Carl Bildt om det som många undrar över och som journalister har ställt frågor om innan jag gick in i den här kammaren. Det är naturligtvis regeringens splittring om försvarspolitik och säkerhetspolitik. Vi har en statsminister som inte tar ansvar för de beslut som den här regeringen har drivit igenom. Vi har en utmattad försvarsledning, eftersom den har att hantera ett personalförsörjningssystem som inte fungerar, ett materielberg som kostar enorma pengar och ett JAS-plan som inte är finansierat fullt ut. I stället för att ta ansvar säger statsministern att försvaret är ett särintresse.

Min fråga i debatten till dig, Carl Bildt, var: Håller utrikesministern med om att det svenska försvaret är ett särintresse?
(Applåder)

Anf. 9 BODIL CEBALLOS (MP):

Herr talman! Vi instämmer i att utvecklingen kring Medelhavet oroar. Den arabiska våren har passerat både sommar och höst, och det känns nu rätt mycket som vinter. Inte minst gäller det Syrien, där en lösning är svår att skönja i närtid och där världssamfundet stått handlingsförlamat i flera år dels på grund av veton i säkerhetsrådet, dels på grund av den interna splittring som finns i oppositionen i Syrien.

Jag lider med alla de civila som förlorat nära och kära, som tvingats på flykt och som förlorat sina hem och sin försörjning. Sverige kan och ska ta sitt ansvar för att bistå familjer på flykt, både dem som lyckas ta sig ända hit och dem som finns i flyktingläger i närliggande länder eller är internflyktingar.

Vi ska också i den mån vi kan bistå närliggande länder att klara den ansträngda situation som det med nödvändighet innebär att härbärgera hundratusentals flyktingar som kommer på kort tid och för att förebygga att konflikten spiller över till länderna i fråga. Jag oroar mig särskilt för situationen i Libanon, där man tagit ett stort ansvar för att hjälpa sina grannar men där risken att konflikten sprider sig kanske är störst. Det behövs oceaner av humanitärt stöd till de drabbade av inbördeskriget i Syrien och system för att fördela det till de behövande.

Herr talman! Carl Bildt efterlyser att vi talar om Europa, och det är precis vad jag tänker göra nu.

Carl Bildt och några av hans kolleger vill uppdra till tankesmedjor att utmejsla ett förslag till en europeisk global strategi. Ur demokratisk synvinkel har jag svårt att förstå varför ett sådant uppdrag går till tankesmedjor. Ni kan kanske testa med förankring på Facebook och Twitter sedan också.

Jag brukar sällan tala om EU och Europa i den utrikespolitiska debatten, men just nu händer det väldigt mycket som kan få stora konsekvenser för EU-samarbetet som sådant, så det är svårt att låta bli. Jag tänker både på den ekonomiska krisen och på de tecken på splittring som vi ser utkristallisera sig på flera håll i unionen. I skuggan av den ekonomiska krisen pågår nämligen en helt annan politisk process i Europa. Jag tänker bland annat på splittringen i Belgien som lett till att landet har ständiga problem att bilda regeringar. I Skottland ska det genomföras en folkomröstning om självständighet 2014, och i Storbritannien ska de eventuellt rösta om fortsatt EU-medlemskap.

Det konservativa brittiska regeringspartiet väljer att använda sig av demokratins verktyg för att ta reda på vad medborgarna faktiskt vill inför framtiden. Även Falklandsöarna ska få rösta om huruvida de vill vara kvar som del av Storbritannien eller höra till Argentina.

Den senaste i raden av regioner med en uttalad ambition att bilda en egen stat är Katalonien. Där svarar den spanska, också konservativa, regeringen med att säga tvärnej till folkomröstning och med beskedet att de kommer att hindra katalanerna från att vara kvar i EU. Det här är exempel på två av Moderaternas systerpartier, och de har diametralt olika utgångspunkter.

Jag besökte i förra veckan Barcelona för att på plats bilda mig en uppfattning om hur människor tänker och känner inför den situation Spanien och Katalonien befinner sig i i dag. Jag talade med både den katalanske vicepresidenten Francesc Homs och de grönas ledare Joan Herrera, förutom att tala med vänner och folk på gatan.

Det katalanska parlamentet antog en deklaration om självständighet och rätt till självbestämmande den 23 januari i år. En folkomröstning är målet. Katalanernas strävan efter självständighet bottnar inte i den ekonomiska krisen. Den handlar i princip om kulturella och demokratiska rättigheter. Katalanernas ambition har alltid varit att Katalonien ska vara ett eget land. Spanien har dock hittills under århundradena slagit ned alla sådana försök med militära medel.

Till skillnad från sina brittiska konservativa kolleger har den spanska konservativa regeringens svar på katalanernas anspråk varit det motsatta. Först kom generalernas vapenskrammel under hösten med uttalanden om militär intervention. Sedan kom statens krav på ökad "spanjorifiering" av katalanerna med bland annat begränsningar av rätten att använda det egna språket, och i går röstade den spanska kongressen för att påbörja en process för att tvinga katalanerna att åter tillåta tjurfäktning. Något mer kontraproduktivt kan man knappast tänka sig.

Regeringen inbjuder inte till dialog, och frågan är om dialog ens längre är möjlig. Katalanerna, men också många inflyttade från Spanien, har tröttnat på att tala med den som inte lyssnar.

Herr talman! Delar av Europa är i dag hårt drabbade av den ekonomiska krisen och av hög arbetslöshet. I till exempel Spanien är ungdomsarbetslösheten över 50 procent, och fastigheter reas ut. Ändå var det inte länge sedan den spanska ekonomin höjdes till skyarna som det ekonomiska undret. Tillväxten var hög, och det fanns inga direkta orosmoln i horisonten. Nu är det den svenska ekonomin som höjs till skyarna, senast i tidningen Economist, det trots att vi också i Sverige ser en stigande arbetslöshet; bland ungdomar är den uppemot 25 procent. Sverige har, precis som Spanien före krisen, en hög privat utlåning. Det kan bli upp som en sol och ned som en pannkaka även här om vi inte aktar oss.

I ett Europa som fortsätter att ha dagens höga arbetslöshet kommer vi att se fortsatt växande klyftor och social oro. När människor känner sig djupt svikna av de traditionella politiska partiernas löften är steget inte långt till att rösta på nya och slagfärdiga budskap. Det är budskap som ofta förs fram av högerpopulistiska och rasistiska partier runt om i Europa, med krav på högre murar mot omvärlden och mindre bistånd, detta i kombination med militär upprustning. Det är en utveckling som utan tvekan leder till försämrade relationer med våra grannar och därmed en osäkrare kontinent att leva på.

Vi tror inte att hopplöshet och utanförskap bryts med ytterligare ekonomiska åtstramningsprogram. Det krävs en jobbpolitik som använder den ekonomiska krisen som språngbräda för investeringar i den nödvändiga gröna omställningen av våra samhällen. Vi beslutsfattare i alla länder har ett ansvar att erbjuda våra medborgare en framtid. I grunden bygger vi säkra samhällen genom att förebygga social oro och upprätthålla en god ekonomi.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 10 JULIA KRONLID (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka utrikesminister Carl Bildt för den fina komplimangen att Sverigedemokraterna är tydliga med sin EU-politik. Däremot tycker jag att det är beklagligt att än en gång få höra hur förespråkare för en överstatlig union, som är på väg att bli en federal stat, kommer med bisarra anklagelser bara för att man riktar kritik mot utvecklingen inom EU. Hur ska vi då kunna ha en konstruktiv debatt om EU?

Ja, vi har påtalat att vi vill gå ur EU i den form den har i dag. Till skillnad från vad Carl Bildt påstår är vi dock för ett mellanstatligt samarbete såsom det var när det hela startade. Kan vi omförhandla medlemskapet till något som vi kan skriva under på är det naturligtvis det vi förespråkar. Alla andra bisarra anklagelser från utrikesministern kan jag inte ens bemöta.

Herr talman! Låt mig säga något om Syrien. Det som började med fredliga protester i Syrien har utvecklats till ett fullskaligt inbördeskrig där situationen förvärras för var dag som går. FN räknar med att ca 30 000 har dödats, men antalet kan också vara ännu större. Även om det i nuläget inte finns något annat alternativ än att Asad måste avgå måste krav också ställas på oppositionen att samla sig och bli tydligare med sina intentioner.

Det är till exempel beklagligt att den kristna gruppen är underrepresenterad i Syriens nationella råd. Vi anser därför att Sverige inom EU tydligare bör framhålla krav på att ett framtida Syrien även garanterar kristnas trygghet och säkerhet. I tidningen Världen idag står det till exempel om 25 000 kristna som är belägrade av rebeller i staden Hasaka, där invånarna svälter och dör långsamt.

I Syriens stridigheter har allvarliga krigsbrott begåtts. Som vi hört tidigare i dagens debatt har samtliga EU-länder utom Sverige undertecknat ett brev till FN:s säkerhetsråd om att krigsförbrytare ska ställas inför rätta i Internationella brottmålsdomstolen. Anledningarna till att Sverige står utanför detta har varit något otydliga och vaga, bland annat att det är dålig tajmning och ett slag i luften. Dessutom verkar Alliansen inte ens vara överens i frågan. Att tro att Asad kommer att vara mer förhandlingsvillig för att Sverige väljer att stå utanför tror jag knappast är rimligt. Jag anser att Sverige alltid bör vara tydligt med att de som begår krigsbrott ska ställas inför rätta.

Gällande Syrien finns stora humanitära behov. Mer än två och en halv miljon människor är i behov av humanitär hjälp, och omkring 700 000 har flytt striderna för att söka hjälp i Syriens grannländer. Det är oerhört viktigt att Sverige ger sitt stöd bland annat till UNHCR för att de ska kunna erbjuda den hjälp som behövs till dessa flyktingar. Sverigedemokraterna har i sin höstbudget föreslagit en ökning till UNHCR med 1 miljard mer än vad regeringen föreslår.

Herr talman! Den senaste utvecklingen i Mali, där norra delen sedan våren 2012 har kontrollerats av väpnade extrema islamister och terroriströrelser, har varit och är mycket oroande. Att en grupp officerare från Malis armé dessutom genomfört en statskupp riktad mot den demokratiskt valde presidenten har förvärrat situationen ytterligare. Även om militärjuntan har gått med på att överlämna makten till en civil över-

gångsregering är det politiska läget fortfarande instabilt, och militärens inblandning i politiken fortgår.

EU, däribland Sverige, ska nu gå in med utbildningsinsatser till den maliska armén. Jag ifrågasätter inte behovet av att stoppa extrema väpnade islamister, men jag ifrågasätter om det är lämpligt att på detta sätt stödja och ge legitimitet till en regering som varken är demokratiskt vald eller helt civilt styrd och där respekten för demokratiska spelregler och mänskliga rättigheter är osäker. Jag ifrågasätter också att Sveriges regering efter år av nedrustning av vårt svenska försvar, till den grad att vi bara kan stå emot ett anfall i en vecka, samtidigt förväntar sig att vi ska ha kapacitet att delta i olika insatser i andra länder.

Mot denna bakgrund är Sverigedemokraternas hållning att insatser och stöd för att stävja konflikten i Mali i så stor utsträckning som möjligt behöver gå genom regionala aktörer. Konflikterna i området är till stor del regionala, och det krävs en regional lösning.

Herr talman! En fråga som alltför mycket hamnar i skymundan i Sveriges utrikespolitik anser jag är den grova och allvarliga förföljelsen av kristna som pågår runt om i världen. Varje år dödas runt 100 000 människor på grund av att de är kristna, vilket är en människa ungefär var femte minut. I till exempel Nordkorea beräknas att 50 000 till 70 000 människor hålls i fångläger liknande nazitidens fruktansvärda koncentrationsläger. De kristna hålls där isolerade och berövas all mänsklig värdighet. För att bli skickad dit eller dödad kan det räcka med att äga en bibel.

I Pakistan kan till och med barn bli arresterade för hädelse. I Nigeria har terroristgruppen Boko Haram utfört bombdåd mot kristna. I Irak pågår en etnisk rensning av kristna. Därför bör regeringen intensifiera sina ansträngningar och tydligare visa sitt stöd för utsatta kristna bland annat genom att fästa världssamfundets uppmärksamhet på förföljda kristnas utsatta situation.

Anf. 11 HANS LINDE (V):

Herr talman! Låt mig påminna om att under den tid som Carl Bildt läste upp sin utrikespolitiska deklaration dog 30 kvinnor runt om i världen. De dog i samband med missfall för att de inte fick den läkarvård de behövde. De dog i samband med förlossning för att de inte fick den sjukvård som hade kunnat rädda deras liv. De dog i samband med en illegal abort. Men Carl Bildt kritiserar mig för att jag talar om dessa kvinnor. Han tycker att jag i stället borde tala om fiberoptiska kablar i Östersjön och situationen på Spetsbergen. Tack, Carl Bildt, för att du så tydligt klargör skillnaden mellan oss två när det kommer till politiska prioriteringar i utrikespolitiken!

Jag skäms inte, och jag kommer aldrig att be om ursäkt i denna kammar för att jag tycker att den viktigaste utrikespolitiska frågan i dag är att bekämpa fattigdomen, mödra- och barnadödligheten och hungern på detta jordklot. Då blir det kanske också ganska logiskt att jag pratar om de människor som drabbas av hungern, fattigdomen och barnadödligheten och som jag har mött runt om på jordklotet i stället för att prata om utvecklingen i Tromsö och på Fyn.

Jag noterar att utrikesministern helt struntade i att svara på de frågor jag ställde. I stället ägnade han sin tid åt tjafs och olika typer av tjuvnyp. Inte med ett kommatecken berörde utrikesministern det faktum att den

borgerliga regeringen har bidragit till att svenska skattemedel har gått till att investera i företag som plundrar de fattigaste länderna på deras råvaror och skatteinkomster. Inte med ett kommatecken berörde Carl Bildt detta faktum, trots att vi vet att det är en av huvudförklaringarna till att vi inte når millenniemålen och till att förutsättningarna för fattigdomsbekämpning och kamp mot hunger och för jämställdhet slås sönder.

Inte heller berörde Carl Bildt med ett kommatecken det faktum att man under den borgerliga regeringens tid vid makten genom Exportkreditnämnden avsatt 15 miljarder kronor för att garantera affärer med diktaturen i Iran. Jag begär inte att Carl Bildt ska kunna svara på varje fråga i varje detalj. Men nu sitter handelsministern två stolar bort. Handelsministern kan väl skicka en liten lapp och informera utrikesministern om hur det kommer sig att man pumpar in svenska skattemedel i handeln med Iran. Låt mig förklara vad dessa krediter innebär! De innebär att regimen i Teheran kan köpa svenska varor men sedan strunta i att betala och skicka fakturan till de svenska skattebetalarna. Är det ett bra sätt att stödja kampen för demokrati och frihet i Iran? Jag tror knappast det.

Sedan försöker Carl Bildt få den här debatten att bli en tävling om vem som ska säga ordet "Norden" flest gånger. Jag tror att detta nyvaknade intresse och engagemang för Norden och Arktis väcker viss förvåning, framför allt i våra nordiska grannländer.

Jag noterar också att Carl Bildt i sitt inlägg egentligen inte svarar på en av de centrala frågor som Urban Ahlin lyfte fram här tidigare, nämligen den om engagemanget i FN. Nu har Sverige en konkret möjlighet att kandidera till FN:s säkerhetsråd 2017. Det var tur, så att säga. Vi skulle egentligen ha behövt sätta i gång kampanjen redan nu för att ha en rimlig chans att kunna kandidera. Om vi vill sitta i säkerhetsrådet 2017 behöver vi nu tydliggöra att vi kandiderar, dra i gång en tydlig kampanj, tillsätta ett sekretariat och presentera en tydlig vision för vad vi vill i säkerhetsrådet. Men ingenting av detta händer just nu i den borgerliga regeringen.

Jag tycker att det nu är dags för Carl Bildt att lämna tydliga besked i den här frågan. Avser den borgerliga regeringen att kandidera till FN:s säkerhetsråd 2017? När sjösätts kampanjen? När presenteras visionen?

I stället för att prata om denna helt centrala fråga i svensk utrikespolitik står Carl Bildt och berömmar sig för att man inte blev inröstad i MR-rådet, med motiveringen att det var en massa diktaturer som inte röstade på Sverige. Jag kan påminna Carl Bildt om att en majoritet i FN i dag inte är diktaturer. Det var också en rad demokratier som inte valde att rösta på Sverige i omröstningen till MR-rådet. Det är väl ändå lite talande för regeringens politik gentemot FN att man inte väljer att kandidera. Det är detta det handlar om. Man är för rädd för att förlora igen när det gäller arbetet i säkerhetsrådet.

Herr talman! Jag måste trots allt säga att jag ofta under de sex år jag har suttit i utrikesutskottet och haft möjlighet att resa runt i världen slagits av vilken positiv bild människor har runt om på jordklotet av vårt land. Man har en positiv bild av Sverige för att vi har stått upp mot orättvisor och kolonialism, för att vårt land många gånger tagit täten i arbetet för nedrustning och fred och för att vårt land varit en fristad för många av dem som flytt undan förtryck och krig. Det är ett resultat av att vi i vårt land har haft en stark freds- och solidaritetsrörelse. Människor i det här landet har gått samman och satt avtryck i utrikespolitiken. Man förhind-

rade att Sverige fick en atombomb på 50-talet och såg till att Sverige stod upp mot Vietnamkriget på 70-talet, och Sverige spelade en avgörande roll i befrielsen av södra Afrika på 80-talet.

Men jag måste också erkänna att jag inte bara möter detta beröm av Sverige och denna positiva bild av vårt land. Jag möter också parlamentariker i Chile, folkrörelser i södra Afrika, småbönder i Nicaragua och även – hör nu, Carl Bildt – politiska företrädare för våra nordiska grannländer som undrar vart den svenska rösten har tagit vägen. Var finns Sverige i dag i de centrala utmaningarna och i kampen mot orättvisorna? Svaret är att vi diskuterar fiberoptiska kablar i Östersjön.

Anf. 12 FREDRIK MALM (FP):

Herr talman! Över 60 000 personer har dödats i inbördeskriget i Syrien. Landet slits sakta men säkert i stycken. Närmare 800 000 syrier är nu registrerade flyktingar, i huvudsak i grannländerna men också i Sverige och andra EU-länder. Därtill finns hundratusentals människor kvar i Syrien utan att kunna bo i sina hem. Det finns egentligen inga tecken på att striderna kommer att avta. Omvärlden är oenig, och några av världens mest destruktiva regimer är djupt inbegripna i händelserna i landet. I Syrien sammanfattas hela Mellanösternregionen på ett och samma ställe: en diktatorisk regim sedan decennier tillbaka, etnisk och religiös mångfald, konflikten mellan sunniislam och shiaislam, den kurdiska frågan, en ekonomi i bedrövligt skick och en ung befolkning vars likgiltighet har förbytts i raseri.

Herr talman! Våra slutsatser rörande Syrien bör vara följande: Vi måste välkomna varje försök som görs till att nå fred. Givetvis förutsätter det att Bashar al-Asad avgår från makten och att alla grupper, inte minst alawiter, kristna och kurder, får sina rättigheter skyddade i framtiden. Vi måste agera för att samtal om Syrien ska handla just om Syrien. Det är inte rimligt att frågor som rör andra konflikter förs in i sådana samtal. Redan i dag är det alldeles för många aktörer som agerar i Syrien för att uppnå mål någon annanstans. Vi måste vara medvetna om att flyktingfrågan inte är temporär utan permanent. Det betyder att det kommer att behövas massiva insatser under lång tid framöver, främst till grannländerna och till FN-organet UNHCR. Sverige har agerat för mer humanitärt stöd. Vi har anslagit ytterligare medel, vilket också har nämnts i utrikesdeklarationen.

Herr talman! Utvecklingen i Ryssland inger oro. Det handlar såväl om lagar mot HBT-personer och andra människorättsövergrepp i Ryssland som om upprustning och en alltmer nationalistisk retorik. Denna utveckling måste också reflekteras i framtida svenska analyser och inriktningsbeslut för vår egen försvarsmakt och vår egen försvarsförmåga. Kombinationen av rysk upprustning och amerikansk omorientering från Europa mot östra Asien kommer att ställa höga krav på EU-länderna att klara vår egen säkerhet. Vi behöver fördjupa vårt samarbete. Vi behöver bli effektivare. Vi behöver kunna möta säkerhetspolitiska hot i bredare mening, men också genomföra större satsningar på försvaret här hemma. Vi i Folkpartiet har därför deklarerat att vi vill se höjda försvarsanslag i nästa försvarsbeslut. Därtill är det nödvändigt med ett svenskt medlemskap i Atlantpakten och Nato.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Herr talman! I går bekräftade Nordkorea att landet genomfört ett tredje kärnvapenprov. Det är en handling som kommer att isolera landet ytterligare snarare än att bana väg för konstruktiva förhandlingar. Samtidigt tvingas den fria världen att sysselsätta sig med en annan aggressiv diktatur med atomambitioner, nämligen Iran. Det är mycket allvarligt när världens farligaste regimer söker beväpna sig med världens farligaste vapen. Omvärldens agerande måste vara tydligt och resolut. Risken är annars att vi får se en ny rustningsspiral och att icke-spridningsdoktrinen välter över bord.

Herr talman! Den europeiska utrikestjänsten har ännu inte växt i kostymen. Samarbetet inom utrikes- och säkerhetspolitiken behöver fördjupas. Europeiska unionen måste förmå spela en mer aktiv roll i det södra och östra grannskapet. EU måste stå upp för viktiga liberala värden: mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, yttrandefrihet, religionsfrihet och andra fundamentala värden för demokratin. Det finns en risk att EU:s så kallade mjuka makt försvagas till följd av den ekonomiska krisen.

Vi ser också oroväckande tendenser i medlemsstater i EU, till exempel i Ungern, att pressfriheten urholkas, att antisemitismen växer och att romer förföljs. Det är viktigt att det finns en övervakningsmekanism i Europeiska unionen, att de mänskliga rättigheterna respekteras i medlemsstaterna. Om vi inte själva respekterar människorättens grundläggande principer blir det svårare att kräva att också andra ska göra det.

Fru talman! Jag kan inte undandra mig att ändå kommentera något av den debatt som har förts här i kammaren före mitt anförande. Jag lyssnar på oppositionens företrädare. Det är många fina ord, och det är stundtals ett högt tonläge. Man talar om demokrati, fred och solidaritet. Men, fru talman, det är falsk varudeklaration. De rödgrönas utrikespolitik är som fryst lasagne. Det är en fin bild på utsidan men innehållet är okänt. Det är en hästhandlarpolitik där ingen väljare vet vad man får och där de rödgröna travar i väg från avgörande framtidsfrågor.

Socialdemokraterna talar om Nordkoreas kärnvapentest men nämner inte att man själv har gått till val på att USA ska avveckla sina militär-baser. Man nämner inte detta och vilken signal det sänder till Seoul.

Miljöpartiet talar om fred och förtryckta folk men vill avveckla försvaret och uppenbarligen rädda världen med hjälp av friår och obesprutad välvilja.

Fru talman! Detta är inte vad världens fattiga önskar sig.
(Applåder)

I detta anförande instämde Christer Winbäck (FP).

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C):

Fru talman! Centerpartiets Sverige är en ledande kraft för social, ekonomisk och ekologiskt hållbar utveckling i EU, Europa och vår värld. Sverige ska medverka till att människor får redskap till förändring, frihet och försoning, medverka till mer hållbara globala ekonomiska regelverk, medverka till ansvarsfulla miljö- och klimatinsatser. Så bygger vi långsiktig säkerhet tillsammans med andra.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vi är inte medlemmar i någon militär allians men bygger säkerhet tillsammans med andra, särskilt i Norden, i EU och även inom ramen för FN och det mandat som det

ger för samverkan. Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik ska präglas av solidaritet såväl i närmiljön som långt borta.

Centerpartiet strävar till att Sveriges röst ska göra skillnad i ord och handling, vara en tydlig aktör för mänskliga rättigheter i internationell rätt och hållbar utveckling. Det må gälla i Arktis för att skydda urbefolkningens rätt eller känslig havsmiljö. Det må gälla hbtq-personers rätt i till exempel Ryssland. Det må gälla att anklagade för brott mot mänskligheten ställs inför rätta, att Internationella brottmålsdomstolens roll inte undergrävs utan stärks. Det må gälla att i handling bidra till att utrota fattigdomen, trygga livsmedelsförsörjningen och kraftfullt möta klimathotet.

För två år sedan rullade den arabiska våren från land till land. Förtryckare störtades, hoppet om förändring spirade. Alla vet vi att gamla strukturer är långlivade, att förändring tar tid. Sverige och EU ska långsiktigt och tydligt stödja framväxten av demokratiska strukturer, av frihet, försoning och fred. Vi har sett bakslag. Vi lär få se fler. Men människors drömmar om frihet går i längden aldrig att stänga inne.

Fru talman! Här liksom i övriga konflikter är det avgörande att kvinnor blir delaktiga i processen för att nå hållbara lösningar och utveckling. Det oerhörda våld och lidande som dagligen drabbar människorna i Syrien griper tag i oss alla. Allas vår skyldighet att skydda blockeras av såväl al-Asad-regimen som dess skyddsmakter Ryssland och Kina. Svaret för det som sker vilar tungt på dessa. Lika viktigt som det är för Centerpartiet att stödja FN och folkrätten är det att säkra att straffrihet inte råder. Det gäller självklart, fru talman, lika för alla.

Drömmen om fred, försoning och rättvisa i Mellanöstern får inte slockna. Det är Centerpartiets vilja att Sverige ska bidra till att förverkliga den drömmen. Centerpartiet arbetade aktivt för och välkomnade varmt det beslut som regeringen och generalförsamlingen fattade om att uppgradera Palestina i FN. Vi förutsätter att val ska kunna genomföras på ockuperade områden och att samtalen mellan Israel och Palestina ska återupptas samt leda till att förverkligandet av tvåstatslösningen blir en realitet.

Men tiden rinner ut. Nya bosättningar, vilka nyligen aviserades, vore direkt förödande. Bosättningspolitiken måste få ett tydligare pris. Här krävs mer än fördömanden från Sverige och EU. Centerpartiet bedömer alltså att fler västliga erkännanden av staten Palestina skulle stärka förutsättningarna för svåra förhandlingar, och vi ser fram emot ett svenskt erkännande.

Fru talman! Afrika är en kontinent i förändring. Det är en ung kontinent med stora möjligheter och utmaningar. För Centerpartiet är det viktigt att Sverige långsiktigt vårdar och värnar vårt samarbete för mänskliga rättigheter, landsbygdsutveckling, demokratiska institutioner, hälsa och utbildning, SRHR och hållbar handel. Det är självklart även för att förebygga och lösa konflikter.

Sverige stöder nu insatsen i Mali. Men Centerpartiet understryker vikten av ett vidare regionalt ansvar. Det handlar om att förhindra nya konflikter i porösa eller svaga stater, till exempel Liberia, genom stöd för fortsatt tydlig FN-närvaro. Men det måste också handla om att här, som i övriga Afrika, även fortsättningsvis långsiktigt stödja stabilare länder, till

exempel Burkina Faso, och regionala strukturer, till exempel Ecowas och Eala.

Fru talman! En värld utan kärnvapen verkar dessa dagar avlägsen. Desto viktigare är det att kärnvapenmakterna känner trycket att vitalisera förhandlingarna för att föra verklig nedrustning och provstoppsavtal i hamn. Alternativet är det vi nu sett, det vill säga ökad spridning och en ny rustningsspiral.

Fru talman! Centerpartiet driver att Sverige ska vara en tydlig och stark röst för en friare, grönare och mer solidarisk värld för hållbar utveckling.

(Applåder)

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru talman! Jag vill först betona att jag står bakom utrikesministerns upplästa utrikespolitiska deklaration.

Fru talman! Under 2011/12 talade jag om den arabiska våren i den utrikespolitiska debatten. Även i dag är situationen oerhört allvarlig. Tunisien, Libyen och Egypten är fortfarande sköra demokratier. Vi ser att kvinnors rättigheter sätts på undantag, och kristnas rättigheter och säkerhet negligeras. Här måste vi tala klarspråk i våra kontakter. I Bahrain, Jemen, Förenade Arabemiraten och Saudiarabien där våld och övergrepp begås mot oppositionella måste vi ställa krav på reformer. Stöd måste särskilt betonas för demokrati och mänskliga rättigheter, yttrande-, press- och mötesfrihet liksom rätten att organisera sig.

Krisen i Mellanöstern tilltar, och det finns en risk för en regional konflikt med stora spridningseffekter. Höstens Gazakrig vållade många människoliv. Konflikten mellan israeler och palestinier måste få en lösning. Det brådskar av många anledningar. Egyptens fredsavtal med Israel står på spel, samtidigt som Egypten kan spela en viktig roll i fredssträvanden i regionen. Sverige och EU bör göra allt för att trycka på parterna att nu komma framåt i fredssamtalen.

Konflikten i Syrien är förfärlig. 60 000 har dödats och flera miljoner människor drivits på flykt. Världssamfundet har en skyldighet att ingripa om den krigförande staten visar sig oförmögen eller ovillig att skydda sina medborgare från våld och övergrepp. När Asadregimen bombar sin egen befolkning, måste världssamfundet ingripa. Den tungt beväpnade oppositionen gör sig också skyldig till övergrepp. För landets kristna minoritet är situationen svår. Staden Homs har nu helt tömts på sin kristna minoritetsbefolkning, och tusentals och åter tusentals har drivits på flykt.

FN:s säkerhetsråd, inklusive Kina och Ryssland, måste nu ta FN-sändebudet Brahimi på orden om ett omedelbart agerande för att stoppa inbördeskriget i Syrien.

Fru talman! En annan konflikt som kräver vår uppmärksamhet är tragedin i östra Kongo. Detta är nog vår tids mest bortglömda konflikt, om vi tittar på antalet insatser och åtgärder och med tanke på omfattningen av krisen, som hittills har kostat fem miljoner människor livet. Det är alltså fem miljoner människor som har mist livet sedan slutet av 90 talet. Mineralföretag, politik och miliser samverkar i en våldsam spiral. I en undersökning medger var tredje man i Kongo att han har begått sexuellt våld. Kvinnors utsatthet i denna region finner inga gränser.

I det sammanhanget är även situationen i Rwanda oroande. Det demokratiska underskottet i landet är stort, och FN-rapporten om Rwandas stöd till rebellgruppen M23 i Kongo är mycket oroväckande. Världssamfundets undfallenhet och tystnad är oacceptabel. Nu är det bråttom att agera samfällt.

Fru talman! I Asmara, Addis Abeba, Peking, Minsk och Moskva är det svårt att tänka fritt, att tala fritt, att debattera öppet och definitivt att bedriva undersökande journalistik. Det visar Reportrar utan gränsers landindex. Innebörden av detta har Dawit Isaak, Martin Schibbye och Johan Persson, Ai Weiwei, Ales Bjaljatski och Anna Politkovskaja alla bittert fått erfara.

Historien har visat oss att det är ogörligt att i all oändlighet kväsa demokratiska röster. Vågar vi hoppas på demokratiska reformer i Kina? Vågar vi hoppas på att den orimliga situationen i Tibet kan lösas? Antalet personer som har utfört så kallade självbränningar i Tibet ökar för varje dag, och nu är det ungefär 100 personer som har satt eld på sig själva för att protestera mot situationen i Tibet. Nu måste en dialog komma till stånd mellan regimen i Kina och Tibets exilregering.

En ö bortvänd från verklig demokrati och frihet är Kuba. Det är med oro vi ser det ökade förtrycket mot oliktankande i Kuba. De demokratiska krafterna förlorade under året en av sina främsta ledare. Vi känner som kristdemokrater sorg över oppositionsledaren, Sacharovpristagaren och kristdemokraten Oswaldo Payá, som i somras dog under oklara omständigheter i en bilkrasch. Trycket på regimen måste upprätthållas till dess demokrati har införts.

Relationen mellan Sudan och Sydsudan har under året gett upphov till ny oro. Sverige och världssamfundet förväntar sig nu att båda länderna lever upp till ingångna avtal och möjliggör för befolkningarna att leva i fred. Genom säkerhet och trygghet för befolkningen kan utveckling ske. Behoven är omfattande, och Sverige måste fortsätta att bidra till utveckling i båda länderna.

Fru talman! Avslutningsvis: För oss kristdemokrater ska Sveriges utrikes-, säkerhets-, bistånds- samt handelspolitik sammantaget bidra till att bekämpa fattigdom och skapa utveckling, fred, demokrati och mänskliga rättigheter runtom i världen. Vi tror att andras väl och ve på olika sätt påverkar oss i Sverige och vår trygghet. Andras trygghet är vår säkerhet. Därför är det viktigt att vi deltar aktivt i utrikespolitikens olika arenor internationellt och att vi stöder FN, EU och andra sammanslutningar som jobbar för fred och frihet.

(Applåder)

Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Fru talman! Jag vill mycket kort instämma med de tre senaste talarna och notera att Sverige i olika bedömningar och utvärderingar under de senaste veckorna och månaderna har fått en mycket hög värdering för sina internationella insatser och för sin utrikespolitik när det gäller inflytande och när det gäller initiativ. Det ska sägas också här.

Sedan får vi kritik. Låt mig då uppehålla mig vid Urban Ahlin. Ja, det är rätt att vi förlorade i MR-rådet. Det var faktiskt världens diktaturer som inte tyckte att vi skulle sitta där, eftersom vi hade en för hög profil. Så är fakta, och jag noterar det.

Urban Ahlin kan säga att det hade varit bättre förr, med en annan regering. Förmodligen var det så att Nordkorea inte röstade på oss. Annat var det förr. Det var väl inte så länge sedan den store ledaren Persson var och gosade i Pyongyang, men inte är det något att vara så väldigt stolt över.

Jag anklagades också av Urban Ahlin för, som han sade, total avsaknad av populism i utrikespolitiken. Låt mig säga att det är ännu en av de anklagelser som jag bär relativt lätt och till och med känner mig något hedrad av.

Så till detta med fredsinsatserna och nedskärningen. Det ni har gjort är märkligt. Ni har skurit ned 300 miljoner kronor på fredinsatser. Då säger Urban Ahlin att det ska finansiera Gripen långt fram i tiden. Det är en tillfällig besparing nu, säger han, för att finansiera Gripen år 2020. Det går inte hem ens på dagis! Elementär matematik visar att det inte går.

Det är bra att Socialdemokraterna stöder Gripen. Jag är för det och välkomnar det. Hurra! Men det är dåligt – bu! – att ni argumenterar mot fredsinsatser och vill skära ned dem. Det går inte heller ihop som budgetpolitik.

Urban! Bakläxa! Det är dålig försvarspolitik. Det är dålig fredspolitik. Det är till och med uselt som budgetpolitik.
(Applåder)

Anf. 16 URBAN AHLIN (S):

Fru talman! Den enda som ska ha bakläxa i den här debatten – och säkert kommer att få det av journalisterna utanför – är utrikesministern, som inte svarar på frågorna.

Kommer Sverige att kandidera till FN:s säkerhetsråd – ja eller nej? Tycker Carl Bildt att försvaret är ett särintresse – ja eller nej? Är det rimligt att Sverige har en statsminister och en vice statsminister som har olika syn på Ryssland och det svenska försvaret?

De frågorna finns i debatten ute. Det är det folk undrar över vid köksbordet. Det är de frågorna jag har ställt till dig. Journalisterna skriver artiklar om det. Men du svarar inte här. Bakläxa!

Utrikesministern får berätta vad han egentligen tycker. Jag utgår från att journalisterna kommer att ställa de frågorna till dig.

Sedan detta med MR-rådet: 131 länder röstade på USA. Jag vet inte om de gosar runt i Pyongyang. Sverige fick 75 röster. Och Göran Persson var där på EU-uppdrag, för att se till att komma vidare i nedrustningsarbetet – det var inte för att ”gosa” med Nordkoreas ledare.

Jag tycker att Carl Bildt ska vara lite försiktig med detta. Jag förstår att han är orolig inför säkerhetsråds kandidaturen, för engagemang i FN och dåligt kampanjarbete gör att man åker på storstryk.

Beträffande det nordiska vummandet sade jag inledningsvis att det är välkommet men att det är ett sent uppvaknande. Vi har hela tiden utgått från att utrikes- och försvarspolitik går inifrån och ut. Moderaterna var de i Försvarsberedningen som drev på om att försvaret börjar i Afghanistan och att det sedan går hemåt. Vi menar att det går inifrån och ut.

Sedan vill jag påminna Carl Bildt om en sak. Han säger att han inte ens med kikare har kunnat se mig i det nordiska samarbetet. Han var nog lite snabb där, för när de nordiska utrikesministrarna samlades för att diskutera hur man skulle göra framöver för att stärka vårt samarbete, då

utsåg man Thorvald Stoltenberg att ta fram en rapport, och då ringer utrikesministern mig och frågar: Kan inte du, Urban, vara med i den referensgruppen tack vare ditt nordiska engagemang och komma fram med förslag på hur vi kan utveckla det nordiska samarbetet?

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 17 BODIL CEBALLOS (MP):

Fru talman! Jag vill avsluta med att säga något snällt om både Gunilla Carlsson och Carl Bildt.

Miljöpartiet är i dag en del av sexpartiöverenskommelsen om Afghanistaninsatsen, som är både civil och militär. Vi ser positivt på hur både Gunilla och Carl har hanterat uppgörelsen och nedtrappningen av den militära insatsen hittills, också till förmån för civila insatser. Sveriges engagemang för Afghanistan är och ska vara långsiktigt. Det är också bra att utrikesministern redan nu bjuder in till överläggningar under våren, så att vi gemensamt kan ta ställning till vad som ska ske efter 2014.

Enligt de uppgifter som vi fick från Natohögkvarteret, då några från utskottet besökte Afghanistan i december, kommer väldigt få länder att vara kvar i Afghanistan efter 2014. Och i natt sade Obama att USA mer än halverar sina styrkor i år inför 2014, då endast få stridande trupper ska vara kvar.

I den nuvarande svenska uppgörelsen finns inga beslut om svensk militär insats efter sommaren 2014. Det som sägs är att en eventuell militär närvaro därefter bara kan vara av rent utbildande karaktär.

Miljöpartiet menar att det är dags att enligt plan avsluta den militära insatsen i Afghanistan. Det är andra insatser än militära trupper som Afghanistan har mest behov av i framtiden. Vi ser fram emot de samtal som kommer att hållas.

Avslutningsvis vill jag uppmana utrikesministern att samråda med oss i riksdagen oftare och att informera oss på de rätta vägarna – inte via medierna, Twitter eller Facebook – inför kniviga ställningstaganden. Jag vill inte via Bryssel få reda på att Sverige som enda land tänker motsätta sig det gemensamma brev till FN:s säkerhetsråd som Urban talade om tidigare, det brev som handlade om att låta Internationella brottmålsdomstolen i Haag utreda både Asadregimens och övriga aktörers eventuella krigsbrott.

Det är inte mycket man hinner med i en sådan här debatt. Många ärenden hamnar utanför. Men jag tror att vår politik är relativt känd när det gäller Västsahara, Palestina, Arktis och många andra frågor.

Anf. 18 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Eftersom Sveriges försvarspolitik också har kommit upp i dagens debatt kan jag inte låta bli att nämna att vi än en gång har sett hur en minister i Alliansen tar delar av Sverigedemokraternas politik. Denna gång gäller det frågan om ett stärkt svenskt försvar, som vi under senare tid varit helt ensamma om att driva. Sedan kommer statsministern och går emot sin egen försvarsminister, bland annat med uttalanden om att svenskt försvar är ett särintresse.

Nästa vecka ska vi debattera säkerhetspolitik i utrikesutskottet. Jag ser med spänning fram mot den debatten, då vi kan gå djupare in i de här frågorna. Jag undrar hur Alliansen då kommer att presentera sin säkerhetspolitik – splittrat eller enat?

Sverigedemokraterna har i alla fall under lång tid budgeterat för kraftigt höjda anslag till svenskt försvar, till skillnad från alla andra partier i den här riksdagen. Men nu verkar tydligen en och annan äntligen vakna upp och se behovet. Vi ska med spänning följa den utvecklingen.

Jag vill avsluta med att säga att vi i Sverigedemokraterna anser det olyckligt att Sveriges egen utrikespolitik alltmer urholkas av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, där Sveriges inflytande är mycket begränsat. Vi har ställt oss kritiska till uttalanden från utrikesutskottet om att EU:s utrikespolitik är vår utrikespolitik.

Sverigedemokraterna vill att Sverige ska få behålla en egen utrikespolitik, och vi vill arbeta för att Sverige ska handla, samarbeta och upprätthålla goda relationer med alla demokratiska och fredliga nationer och stater i världen. Tack för en god debatt!

Anf. 19 HANS LINDE (V):

Fru talman! Folkpartiets Fredrik Malm kritiserade oppositionen för att inte vara tillräckligt framtidsinriktad. Jag får erkänna att jag tar lätt på den kritiken när den kommer från ett parti som vill gå med i Nato, upprusta Gotland, satsa på kärnkraft och gå med i EMU. Men en stor eloge till Fredrik Malm – jag måste säga att han är modig som pratar om framtiden när han själv låter som ett eko från 1982.

Efter två timmar och 22 minuter av debatt kan vi nu konstatera att den största nyhet som Carl Bildt och företrädare för de övriga borgerliga partierna har presenterat i den här debatten är att de svenska ambassaderna ska skaffa konton på Facebook. Det säger en hel del om situationen i svensk utrikespolitik.

Vi har gått från att vara ett land som spelar en avgörande roll som medlare i väpnade konflikter, som leder nedrustningsarbetet världen över och som spelar en avgörande roll i kampen mot kolonialism och apartheid till att bli ett land som nöjer sig med att skriva statusuppdateringar på Facebook och kanske få en eller annan *like*.

I Vänsterpartiet har vi helt andra ambitioner. Jag har lyft fram några av de stora frågor som jag gärna hade sett att den här debatten handlat om, men jag noterar att utrikesministern efter 40 minuters talartid inte med ett kramtecken har berört någon av de frågor jag har ställt. Varför har man under den borgerliga regeringens tid använt svenska skattemedel för att investera i företag som bidrar till ekonomisk plundring av de fattigaste länderna? Varför använder man genom EKN svenska skattemedel till att garantera affärer med några av vår tids värsta diktaturer? Om detta finns inte ens ett kramtecken.

Det är min övertygelse att Sverige kan bättre än så här. Det är min övertygelse att vi kan vara generationen som utrotar fattigdomen. Det enda som saknas för det är den politiska viljan i Sveriges regering. Jag ser därför som Vänsterpartiets utrikespolitiska talesperson ingen viktigare eller större uppgift än att se till att vi byter regering och politik, så att världens fattiga, hungriga och förtryckta kan känna att de har en allierad i vår regering.

Anf. 20 FREDRIK MALM (FP):

Fru talman! I mitt första anförande talade jag en hel del om Syrien och situationen där. Men det finns en dimension till på Syrienkonflikten.

I Mellanösternregionen föddes de tre monoteistiska världsreligionerna kristendom, judendom och islam. I dag lever och frodas två av dessa världsreligioner i sina ursprungsområden, nämligen judendom och islam, medan den tredje, kristenheten, håller på att utplånas: från första världskrigets folkmord på armenier till massexodus av kristna från Irak under Iran–Irak-kriget och därefter under Saddam Husseins fall. Risken för de kristna i Syrien i morgon eller i övermorgon, vid regimens fall, får inte på något sätt underskattas. Det finns betydande risker för massutrensningar och annat.

Detta är en av de viktigaste frågorna vi står inför i utrikespolitiken framöver, att förmå implementera skydd för minoriteter och långsiktigt arbeta för demokrati och tolerans i den europeiska och även i den amerikanska utrikespolitiken för Mellanöstern. Detta är en av de absolut viktigaste frågorna.

Det som förvånar mig är när detta i debatten förs fram av det parti som säger att Sverige ska lämna EU. Sverigedemokraterna säger att vi ska hjälpa de kristna i Syrien samtidigt som man står på barrikaderna för att dessa kristna inte skulle få asyl om de kom hit. Samtidigt som man säger att vi ska bry oss om de kristna och utsatta minoriteterna i Mellanöstern är man beredd att stänga dörren för de människor som flyr hit, och man är beredd att låta Sverige lämna Europasamarbetet, som är det verktyg vi har för att på allvar bidra till förbättringar på plats i Mellanöstern genom en mer aktiv politik. Denna politik hänger inte ihop. Den är precis som de rödgrönas politik en hästhandlarpolitik.

Anf. 21 KERSTIN LUNDGREN (C):

Fru talman! Det har varit en intressant debatt att lyssna till. Urban Ahlin, som inte längre är kvar i kammaren, har ju gjort sig till talesperson för svenska internationella insatser. Det låter som förr, höll jag på att säga.

Vi i Centerpartiet har inget emot att Sverige gör insatser för FN. Vi ser gärna en sådan lösning. Men Socialdemokraterna talar med kluven tunga. Man pratar om internationella insatser, men man drar in resurserna. Det påminner om det som vi fick se när det gällde Libyen. Ena veckan skulle vi satsa på att göra insatser för att skydda den libyska befolkningen, men när väl resurserna var på plats skulle engagemanget avslutas. Det var en ständig resa i nya budskap.

Vi kommer alla ihåg valet 2012, när alternativet till nuvarande regering, S, V och MP, gick till val på att dra ned resurserna till försvaret med 2 miljarder per år. Det var den ingång som då gällde. Det vore klädsamt om många som diskuterar försvaret i dagsläget gjorde en rejäl insats i den försvarsberedning som är tillsatt för att granska och lägga ett bra underlag för kommande beslut.

Jag kan inte låta bli att kort beröra Vänsterpartiets hållning i debatten. Jag deltog också på en resa i Zambia i förra veckan. Den var inte svartvit. Det fanns också insatser som tydligt bidrog till förändring, till att ändra människors möjligheter att ta ansvar och utveckla sitt eget liv.

Vi har pratat om koppargruvan. Visst fanns den där, men det var också ett tydligt budskap att man nu i alla fall var på gång att ta ett ansvar. Annat var det när staten Zambia ägde koppargruvan. Då var pro-

blemen där. Det är kanske detta som Vänsterpartiet skulle vilja se i stället.

Anf. 22 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Fru talman! Sverigedemokraternas representant Julia Kronlid tog upp frågan om KD har blivit EU-kritiker.

Det är faktiskt helt fel. Vi kristdemokrater ser Europasamarbetet som helt självklart, men lika självklart är det att sätta gränserna för unionens beslutsmandat. Det är det som kallas för subsidiaritetsprincipen. Den hävdar vi väldigt starkt. EU ska fatta beslut men bara om det som vi själva känner att vi vill lyfta till en EU-nivå.

När Storbritanniens premiärminister David Cameron för att beveka sina kritiker nyligen talade om en folkomröstning om medlemskapet i EU kändes det tyvärr som att vi var på väg ett steg tillbaka inom unionen.

Kanske är det ett tecken i tiden med ökad nationalism i krisens spår, men protektionism och nationalism löser inte krisen inom Europa. Den kan bara lösas med gemensamma ansträngningar. Det är tillsammans vi ska rida ut stormarna men också ta ut segrarna.

Fru talman! I förra veckan kom EU:s regeringschefer överens om EU:s kommande sjuårsbudget. Det är en budget som ska dra fattigare länder framåt men också stärka den inre marknaden.

EU som världsledande marknad ger oss inflytande och gör att vi kan vara med och påverka utvecklingen i vår omvärld.

Vi kristdemokrater ser positivt på att EU ökar sitt utrikespolitiska engagemang genom den europeiska utrikestjänsten. Men det som också är viktigt är att man står upp för de viktiga värderingar som ligger till grund för unionen.

När EU förhandlar om handelsavtal och när vi har diskussioner kring biståndsgivning ska vi ställa tydliga krav på att man ska bekämpa korruption. Vi ska ställa krav när det gäller mänskliga rättigheter. Satsningar på utbildning, på barn- och mödrahälsovård, på vaccinering och på att bekämpa hiv/aids är jätteviktiga när vi jobbar med att få EU att satsa på biståndet.

På det sättet hoppas jag också att millenniemålen kommer att få en viktig roll när bistandsministern kommer att jobba med de frågorna framöver.

Anf. 23 CARINA HÄGG (S):

Fru talman! Ordföranden för det socialdemokratiska partiet i Egypten pekade nyligen på att det finns ett tiotal paragrafer i den framtvingade konstitutionen som innebär att man i dag i många avseenden har en sämre konstitution än den grundlag som Mubarak fick lämna bakom sig.

Man menar att grundlagen och det här arbetet, att man har tvingat fram den, har delat det egyptiska samhället. Men Aboulghar pekar också på möjligheter att läka samhället genom en socioekonomisk politik och genom att ändra i de här tio paragraferna, som bland annat medför att man öppnar för annat än politiska församlingar att efter godtycke tycka till om mänskliga rättigheter och införa religiösa shariaprinciper, som i dag inte finns uttryckt i den nuvarande konstitutionen.

Det finns att göra. Det finns möjligheter. Men vad gör då EU? EU fortsätter att ställa sig vid sidan av i stället för att stå upp för sina egna

principer och värderingar. Man har sagt mer för mer och mindre för mindre. Men det har inte kommit till uttryck i Egypten och över regionen, från EU:s politik.

Det samarbetsavtal som EU har med länderna i regionen måste bygga på en tydlig koppling till demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter.

Man blir lite bestört. Jag mötte nyligen kvinnoaktivister i Kairo som sade att de nu, efter revolutionen, får mindre stöd från Europa än vad de hade under Mubaraks tid. Det är ett klart underbetyg. Det är något som vi tidigt pekade på. Vi måste stödja kvinnorna, och vi måste stödja de olika organisationsutvecklarna till stöd för demokratiska rörelser.

Fru talman! Vi socialdemokrater har länge krävt ett ökat svenskt deltagande i FN-insatser, men vi har ändå inte sett det här. Vi har få deltagare i FN-ledda militära insatser. Vi har historiskt låga nivåer. Förra året var det under 30 personer. Det är fjärran från de ambitioner som Alliansen hade lovat – det handlade om 2 000 personer.

Fru talman! Internationellt ansvar är viktigt. Massvåldtakterna i Kongo är på väg att undergräva hela det kongolesiska samhället, men Sveriges FN-insats når inte ens upp till det regeringen själv har budgeterat. Det handlar om enstaka personer som i dag är ute i FN-tjänst i Kongo.

Nu måste regeringen ta avgörande ställning om den svenska FN-missionen. Ser Alliansen även skydd av kvinnors mänskliga rättigheter som ett särintresse? Nyligen deklarerade ju statsminister Fredrik Reinfeldt, vilket är känt för kammaren, att försvaret är ett särintresse bland alla andra. Försvaret är ett nationellt intresse, men det är också ett viktigt internationellt redskap. Många blev då förbluffade över regeringens syn på statens kärnuppgift, att skydda sin befolkning. I dag hade man haft möjlighet att reda ut de här frågorna, men så här långt har det inte skett.

Försvaret är ett viktigt instrument. Det är också ett ansvar som vi har genom FN:s generalförsamlings beslut om the responsibility to protect. Vi har som en del av det internationella samfundet ett ansvar för att skydda och bidra till att skydda andra befolkningar mot brott när det gäller mänskliga rättigheter, etnisk rensning, folkmord och krigsbrott.

Sverige kan inte smita från det ansvaret.

Jag följer nog vad som sker i Mellanöstern och i Maghreb, på Afrikas horn och ut över Adenviken, från Mali ned till Nigeria, varifrån rapporter om Boko Harams terrordåd når oss.

Kommer läget att stabiliseras, eller är det en brand över Sahel som vi har sett startas? Vi kommer i vilket fall som helst att få ett behov av ett ökat engagemang och av att implementera EU:s strategi för Sahel.

Kommer det i förlängningen att påverka oss? Ja, det vet vi att det kommer att göra hur det än går. Vi kan inte säga att vi är oberoende och att vi inte har ett ansvar också för vad som händer söder om Nordafrika.

Fru talman! I den centralafrikanska regionen och i Demokratiska republiken Kongo är läget akut. Hawa, FN:s särskilda representant i frågor om sexuellt våld mot kvinnor i konflikter, visar liksom sin företrädare hur massvåldtakterna i Kongo är på väg att undergräva samhället. Det är inte bara jag och inte bara vi från Socialdemokraterna som hävdar detta. Det här problemet fortgår.

En orsak till läget i Kongo är avsaknaden av en fungerande nationell armé och en närvarande stat och att det är desto fler särintressen. Det behövs naturligtvis ett fortsatt bistånd och ett humanitärt stöd.

Varje konflikt har sina egna förtecken. Men alla har det gemensamt att de hade kunnat undvikas. Kvinnorörelsen får globalt sett småsmulor i anslag, vilket snedvrider redan ojämställda maktförhållanden.

Vår mening är att Sverige bör ha beredskap för att kunna delta även i internationella insatser, givet, förstås, att det finns ett FN-mandat. I konsekvens med detta vill vi se bidrag till fler FN-ledda missioner.

I dag bidrar Sverige ytterst lite. Nu kommer det varningar om att ett nytt krigsutbrott i Demokratiska republiken Kongo kan stå för dörren. Ingen kan heller längre vara omedveten om det sexuella våldet och konflikterna.

Socialdemokraterna verkar aktivt för att implementera Cedaw och resolutionerna 1325 och 1820, ofta tillsammans med Alliansen. Men det avgörande ställningstagandet från regeringen drar alltså ut på tiden.

Ser Alliansen, Fredrik Reinfeldt och Carl Bildt även skyddet av kvinnors mänskliga rättigheter som ett särintresse? Eller är man beredd att öka insatserna till stöd för FN i Kongo?

Anf. 24 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Fru talman! Ledamöter och lyssnare! Mycket av det du säger låter bra, Carina Hägg.

När det gäller internationella insatser finns det, som du vet, från regeringens och från riksdagsalliansens sida en stor vilja att vara mer engagerad.

Vi hade möjlighet att tillsammans under hösten besöka Afghanistan och se vad våra svenska trupper bidrar med där, både de militära och de civila, i den FN-stödda och Natoleda insatsen.

Det finns ingenting som säger att vi inte vill utöka detta med fler FN-insatser.

Exakt vilka tänker sig Carina Hägg, och hur går det här ihop med kraftigt minskade anslag till försvaret med några miljarder och även 300 miljoner bortskuret från internationella insatser? Vi säger att vi vill ha ett ökat engagemang, medan ni säger att ni vill ha mindre pengar.

Anf. 25 CARINA HÄGG (S) replik:

Fru talman! Christian Holm från Moderaterna tar upp en budgetteknisk fråga som Urban Ahlin gav en god förklaring i sitt anförande. Jag kan inte se att det sedan den moderatledda regeringen tillträdde har handlat om en budgetteknisk fråga huruvida vi har deltagit i en internationell mission eller inte. Att regeringen konsekvent har avvisat FN-ledda missioner har ingenting med de här budgetfrågorna att göra. Vi har sagt att vi stöder och vill se FN-ledda insatser.

Så kom med det förslaget! Peka på det, och säg att det är möjligt och att ni tittar på möjligheterna att stödja FN:s insatser till exempel i Kongo på ett tydligare sätt, så ska vi pröva det. Jag tror säkert att det finns goda möjligheter att vi kan komma överens.

Så länge ni gång på gång under hand säger nej till FN finns det dock inte något att förhandla om, och därför har man heller inte kunnat använda till exempel de anslag som man hade avsatt förra året fullt ut. Man

Anf. 26 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Fru talman! Vi säger inte alls nej till svenskt deltagande i FN-insatser. Vi tycker att Sverige ska ha ett engagemang, men det går inte heller att hänvisa till budgettekniska frågor, Carina Hägg. Det handlar om ifall det finns pengar eller inte avsatta för de olika alternativen att delta.

Vi deltog aktivt i Libyen, vilket var mycket uppskattat. Vi skickade inte dit oönskade båtar utan önskade flygplan. Vi diskuterade i går Operation Atalanta där vi ska delta för tredje gången i EU-insatsen för att jaga pirater utanför Somalias kust för att säkra humanitära transporter och även handelsflottor. Vi fortsätter att delta aktivt i Afghanistan, och vi har också dörren öppen för ytterligare engagemang där Sverige kan göra nytta och förbättra vardagen för folk som förtrycks av sina regimer.

Anf. 27 CARINA HÄGG (S) replik:

Fru talman! Den dörr som Christian Holm håller öppen för FN-ledda insatser måste vara minimal. Jag har också varit i FN och pratat med dem som planerar de här frågorna. Min bild är att regeringen under hand har fått förfrågningar under de år man har haft ansvar för UD, men dessa förfrågningar har inte hörtsammats.

Det är ett faktum att vi inte har fått fram några sådana förslag till utrikesutskottet eller till denna kammare. Vi är positiva till insatser. Vi har drivit på. Vi ställde krav på regeringen som man efterhörde när det gällde insatsen till exempel i Libyen. Vi har tagit initiativ flera gånger. Men vi vill se att nästa insats och en insats som FN efterhör ska Sverige seriöst kunna överväga att ställa upp och delta i.

Jag vill understryka att det här inte har varit några budgettekniska frågor. Vi har väntat sedan 2006 på ett initiativ från regeringen, men det har ännu inte kommit. Vi ser inte heller att det i dag har presenterats att det är på väg. Stödet kommer inte, trots att vi ofta talar om den humanitära svåra situationen i östra Kongo.

Anf. 28 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Först och främst måste det vara någon miss i inläsningen från Carina Häggs sida när det gäller Sveriges stöd till kvinnor. Det är ju ett av de områden som vi konstant och tydligt markerar från regeringens sida, både när det gäller handlingsplan 1325 och 1860 som alltid finns med och när det gäller att jobba för att säkerställa också att millenniemål 4 och 5 får en förstärkning i vår biståndsbudget. Det är alltid en tydlig profil i svenskt bistånd och i svenska insatser.

Fru talman! När jag hörde Carina Hägg nämna responsibility to protect kunde jag inte låta bli att begära ordet. Det var ju just detta som började så bra från svensk sida. Men vi hann knappt komma på plats förrän Socialdemokraterna bytte fot och ville ta hem trupperna som skulle vara för responsibility to protect.

Det går tydligen bra att säga men inte att göra.

Anf. 29 CARINA HÄGG (S) replik:

Fru talman! Kerstin Lundgren får ursäkta, men jag har ingen annan minnesbild än att vi var överens när vi skulle dra oss tillbaka.

Däremot vet jag att ett liberalt parti, Folkpartiet, tyckte att det liksom inte var tillräckligt och inte idé att vara där om man inte kunde bomba. Den problematiken får ni reda ut internt, men jag tycker inte att Kerstin Lundgrens historieskrivning stämmer i det här fallet heller.

Jag sade också i mitt anförande, Kerstin Lundgren, att vi ibland kommer överens när det gäller 1325 och 1820, att det finns ett samarbete och att vi alltid är ganska måna om att vara överens över partigränserna om att det ska stå med i våra dokument från utrikesutskottet.

Men de facto har man inte lyckats leverera en handlingsplan med indikatorer och konkreta mål i tid. Nu har man som en nödlösning förlängt nuvarande handlingsplan. Det tyder inte på det största engagemanget, för då hade man ju prioriterat den här frågan på ett annat sätt.

Det finns mycket som regeringen snabbt har klubbat igenom med mer eller mindre bra underlag. Här har man inte ens bemödat sig om att komma med ett förslag i tid, fast det har varit förutsebart.

Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! När Socialdemokraterna i form av Carina Hägg talar om ökade internationella insatser från svensk sida låter det bra. Men problemet med Socialdemokraternas politik är att de drar undan mattan för dessa insatser innan de ens har kunnat sättas i sjön.

På samma sätt gjorde man när man först var med och röstade fram en Libyeninsats för att skydda befolkningen. Det gick inte mer än några veckor så var beskedet – jag tror att det var i ett förstamajtal – att trupperna nu skulle hem. Då hade de precis kommit på plats.

På ett sådant sätt bygger vi inte trovärdighet i utrikes- eller säkerhetspolitiken och inte heller när det gäller responsibility to protect.

Fru talman! Svängdörrspolitik är inte hållbart som recept för utrikes- och säkerhetspolitik. Jag beklagar Socialdemokraternas hållning i den delen.

Anf. 31 CARINA HÄGG (S) replik:

Fru talman! Jag noterar att Kerstin Lundgren inte vill gå in på splittningen i Alliansen, vare sig när det gäller Libyeninsatsen eller andra insatser eller när det gäller säkerhetspolitiken och försvarspolitik i sin helhet.

Jag tycker ändå att Kerstin Lundgren skulle kunna svara på en fråga: Är regeringen beredd att säga ja till en FN-ledd insats som vi från Socialdemokraterna i dag har pekat på i våra inlägg så här långt? Är det tänkbart att stödja också kvinnorna i Kongo med en militär insats? Vi vet att vi har fått mycket beröm när vi har varit där. Det har varit välkommet. Eller är det bara någon annans ansvar?

Vi finns där med humanitärt stöd. Vi finns där med utvecklingsinsatser – i den mån dessa går att genomföra på grund av konflikten. Nu vet vi att det är otroligt svårt och har så varit under en ganska lång period. Är Kerstin Lundgren också beredd att sträcka sig till att använda det militära instrumentet för att bidra till att skydda kvinnors och civilbefolkningens möjligheter att verka och leva sitt vardagsliv i den här regionen?

Fru talman! Sverige är på många sätt speciellt. Det är ett land att vara stolt över genom internationella kontakter, öppenhet och frimodighet. Vi sticker av och utmärker oss, ibland som ensam nation, många gånger tillsammans med resten av Norden.

Låt mig med hjälp av två publikationer peka på en del förhållanden som förtjänar att uppmärksammas. Det är dels Transatlantic Trends från förra året, en sammanställning av statistik om olika länders befolkningars värderingar och inställningar, baserat på data insamlat av ansedda German Marshall Fund, dels februari-numret av The Economist som i en drygt tio sidor lång temabilaga beskriver "nästa supermodell".

Sverige är ett exportberoende land. Det märker vi tydligt i samband med global nedgång. Trots egna åtgärder i form av regeringens stora investeringspaket påverkas vi av det som sker i vår omvärld. Motsvarande hälften av landets bnp kommer från export, och två tredjedelar av vår handel sker med EU-området. Den som är intresserad av jobb och sysselsättning kan av den anledningen inte vara passiv och ointresserad av det som händer i resten av Europa.

Transatlantic Trends visar hur befolkningen i 12 EU-länder, däribland Sverige, känner sig tillsammans med USA och Ryssland. Det är ingen hemlighet att det finns en ekonomisk dysterhet. Notabelt är att på de flesta håll anser mer än hälften av de tillfrågade att det egna landet hantarat ekonomin på ett dåligt sätt. 73 procent är negativa i Spanien, 66 procent i Italien och 65 procent i Polen. Två länder sticker av och återfinns i andra änden av skalan: Tyskland, där 31 procent misst tycker mot 68 procent som uppskattar landets insatser, samt Sverige, med ännu klarare siffror i form av 24 emot och 74 för. Det är ett nog så tydligt betyg till Alliansens Sverige. När det gäller om de tillfrågade uppfattar att det råder vad som kan beskrivas som ett rättvist ekonomiskt system i det egna landet sticker också Sverige av. Vi återfinns på den bitersta änden av skalan med störst andel som hävdar att ekonomin är rättvis för alla i det egna landet.

En liknande bild målas som jag nämnde upp av The Economist som visar att kombinationen ekonomi och välfärdslösningar gör de nordiska länderna till föredömen. Här är bra att bo. När ett antal faktorer listas är Sverige sammanlagt nummer ett, följt av Danmark, Finland och Norge. Först därefter kommer exempelvis Schweiz, Nya Zeeland, USA och Holland.

Det finns en stor fara med att lyfta fram siffror och statistik på det här sättet. Det är en tunn linje mellan stolthet och självhävdelse. Det är viktigt att det finns en politisk förmåga att se de problem, svårigheter och utmaningar som präglar många vardag här hemma i Sverige. Men det är också centralt att inse att inget av detta kommer gratis. Det handlar om hårt arbete men också om förmåga till ständiga reformer och förbättringar. I tider av ekonomisk oro har Sverige lyckats pressa tillbaka utgifterna och betala av på statsskulden. Det har stärkt oss gentemot utlandet.

Ytterst är det också en fråga om såväl pragmatism som tillit. The Economist slår fast att de nordiska regeringarnas politik är en chock för alla ideologer. Det centrala är funktionen. Så länge den skattefinansierade servicen och tjänsterna fungerar spelar det mindre roll vem som

står för utförandet – ord som borde klinga i öronen på dem som önskar vara med och forma en framtid för Sverige.

En hörnsten i våra utrikes relationer är handel och utbyte. Därför är det viktigt att gå vidare med frihandelsavtal mellan exempelvis EU och USA samt EU och Asien. Europa kan också göra mer: Tjänstesektorn står för 75 procent av EU:s totala bnp och 70 procent av alla arbetstillfällena. Nästan alla nya jobb skapas inom tjänstesektorn, 96 procent enligt Montirapporten från 2010. Enligt kommissionen skulle Europas bnp öka med 330 miljarder euro om medlemsstaterna till fullo implementerade tjänstedirektivet. Kampen för fler jobb och mot arbetslöshet handlar för mig om att fördjupa den inre marknaden, att skapa en digital marknad och att underlätta för Europas tjänstesektor. Men det bygger på en politisk reformvilja.

Fru talman! Vid förra årets utrikespolitiska debatt lade jag all min tid på ett land: Ryssland. Det är ett land som genom sitt agerande håller en vitrysk regim under armarna samtidigt som situationen i närområdet destabiliseras genom konflikter såsom den i Transnistrien i Moldavien eller i Ossetien i Georgien. Putinismen som styre i Moskva har inneburit svåra förhållanden för oppositionella och grupper som slåss för mänskliga rättigheter. Det är viktigt att vi ser det vi ser. Men det finns också en fara i att den svenska debatten drabbas av slagsida så att andra viktiga trender och utvecklingstendenser går förlorade.

Om den regionala kontexten präglas av Ryssland så handlar den globala kontexten om Kinas växande styrka och inflytande. Det märks på tuffare relationer och potentiella gränskonflikter med inte bara Japan och Taiwan utan även med Filippinerna och Indonesien. I landets jakt på råvarutillgångar visas också ett växande intresse för Arktis, både i form av exempelvis Grönland och Island.

Styrkan i Sverige i relationen med andra länder är vår öppenhet med förmåga till flexibilitet. Det är också det som förklarar att Sverige under förhållandevis stor politisk bredd engagerar sig internationellt såsom i Kosovo, Libyen och Afghanistan. För att återvända till Transatlantic Trends: I synen på att skydda civila från våld i världens konflikter sticker Sverige ut ännu en gång. Där intresset är som lägst, i Ryssland, ligger det på 40 procent, mot det dubbla, 81 procent, för Sverige, där det är som högst.

Det visar att vi är ett land där vi är trygga i vår pragmatism samtidigt som vi är bärare av en uppsättning bestämda uppfattningar och värden. Det är detta som även fortsättningsvis ska forma vår utrikes- och säkerhetspolitik.

I detta anförande instämde Ismail Kamil och Fredrik Malm (båda FP).

Anf. 33 ISMAIL KAMIL (FP):

Fru talman! Den så kallade arabiska våren har hittills resulterat i att fyra diktatorer har fallit: Ben Ali i Tunisien, Mubarak i Egypten, Gaddafi i Libyen och Saleh i Jemen. Nu har turen kommit till Syrien.

Folket i Syrien reste sig mot diktaturregimen i Damaskus för två år sedan. Människorättsorganisationer bekräftar att över 60 000 människor i dag är döda, 70 000–80 000 har försvunnit eller sitter i fängelse. Enligt

många bedömare kan antalet döda i verkligheten överstiga 100 000 människor, om kriget skulle ta slut i dag.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Fru talman! Över 800 000 människor har redan lämnat landet för grannländerna Jordanien, Libanon, Irak och Turkiet. Tusentals har tagit sig till Europa. Det finns över två miljoner interna flyktingar, och fyra miljoner behöver akut humanitär hjälp.

De från början fredliga protesterna som krävde reformer, demokratiska fria val och yttrandefrihet bemöttes av Bathregimen och diktatorn Bashar al-Asad med våld.

Företrädare för en regim som attackerar sitt folk med pansarfordon, stridsflyg och bomber måste ställas inför rätta för brott mot mänskligheten. En diktator som Bashar al-Asad, som enligt den syriska konstitutionen är president, överbefälhavare och den högste ledaren i landet ska inte få strafffrihet, utan måste ställas inför den internationella brottsdomstolen.

Det är dags att agera mer aktivt för att stoppa regimen brutalitet och grymhet. Regimen har tillgång till tunga vapen, artilleri och flygvapen. De bombar städer, sjukhus och civila mål. Det som i dag äger rum i Syrien är folkmord. Regimen i Damaskus har fortsatt stöd från Iran, Hizbullah, Ryssland och Kina, medan läget i landet är mycket akut och situationen för de civila förvärras för varje dag som passerar.

Folkpartiet har, fru talman, varit för tvåstatslösningar när det gäller Palestinafrågan, och jag är glad över att man röstade för observatörsstatus för Palestina. När det gäller Syrien är jag inte nöjd och var inte nöjd med hur Sverige ställde sig när det gällde att som enda EU-land inte underteckna brevet om krigsförbrytelser i Syrien.

Ansaret ligger på oss i väst att agera för att få stopp på grymheterna. Sverige har tydligt engagerat sig i Syrienfrågan. Sverige är en av de största humanitära givarna i Europa och är ett av de länder som tar emot flest flyktingar från Syrien.

Det är kanske dags att jobba för en avmilitariserad zon i de kurdiska områdena i norr för att skydda miljoner interna flyktingar som har tagit sig dit, men också för att säkerställa sändningar av humanitär hjälp till området.

Ett stabilare Mellanöstern och Nordafrika ligger i allas intresse, inte minst i EU:s intresse, då det kommer att leda till bland annat minskade flyktingströmmar och ökad handel med den framtida marknaden.

I nästa fas, efter demokrativågen i Mellanöstern och Nordafrika, är det strategiskt viktigt med fria val och nya konstitutioner som garanterar minoriteternas rättigheter, religionsfrihet samt politiska och ekonomiska reformer så att demokrati, fred och säkerhet kan säkerställas. Därför är det viktigt att stödja ett federativt Irak, där regionen Kurdistan har federativ status. Turkiet måste fortsätta att reformera, att garantera det kurdiska folkets och andra minoriteters rättigheter och sluta med att fängsla journalister och ungdomar.

Fru talman! Ayatollorna i Iran har sedan mer än 30 år varit källan till terrorismen i regionen. Deras strävan efter att skaffa kärnvapen måste stoppas.

Avslutningsvis, fru talman, vet vi att Nordkorea är en av de mest slutna stater som finns. Vi har alltså att göra med en brutal regim som förtrycker sina egna medborgare, utgör ett hot mot sina grannar och säljer teknik, kunskap, kompetens och vapen till andra diktaturer i världen. En sådan regim utgör en fara för världsfreden och måste därför bemötas kraftfullt. Sanktionerna är nödvändiga för att tvinga Nordkorea till ett

I detta anförande instämde Gunnar Andrén, Anita Brodén och Fredrik Malm (alla FP).

Utrikespolitisk debatt

Anf. 34 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru talman! Utrikespolitiken är enligt min uppfattning ett av de politiska områden som hör till de mest föränderliga. Jag syftar kanske främst på att konflikterna i världen i hög grad förändras – de byter skepnad eller plats för var de äger rum – men också på att de värderingar eller lösningar på problemen som lyfts upp i den utrikespolitiska debatten kan te sig olika utifrån olika situationer.

Så tycker jag också att det ska tillåtas att vara, och därför tycker jag att det är så viktigt att i alla sammanhang nämna EU när man berör utrikespolitiken. Sverige råkar nämligen inte bara vara en del av EU, utan EU råkar även vara en del av Sverige – en stor andel, som dessutom kontinuerligt växer. Faktum är att det samarbete som en gång byggde på samförstånd redan är en halvfederal union med mycket tydliga ambitioner att bli en fullfjädrad federal och överstatlig union.

Att utrikespolitiken dessutom i hög grad redan är gemensam, med bland annat en utrikesminister på EU-nivå, gör det bara än viktigare att diskutera EU:s roll i den utrikespolitiska debatten. Oavsett vad Sveriges riksdag tycker om konflikterna i till exempel Mali, Syrien eller Egypten kvarstår nämligen det faktum att EU i samtliga fall ändå har ett mycket stort inflytande över Sveriges utrikespolitiska hållning.

Som om det inte vore illa nog att EU har ett stort inflytande över svensk utrikespolitik bestämmer EU i hög grad också vad Sverige kan göra inom den svenska inrikespolitiken. Den bistra sanningen är att EU påverkar upp till hela 50 procent av svenska landstingsfullmäktiges dagordningar, 60 procent av kommunfullmäktiges dagordningar och ungefär en tredjedel av riksdagens beslut. En mycket stor del av de politiska beslut som fattas i Sverige sker alltså under påverkan från en utländsk makt.

Det ironiska är att denna utveckling tillåts pågå samtidigt som unga människor runt om i världen kämpar, inte sällan med livet som insats, för att demokratisera sina länder. Förvisso har företrädare för riksdagspartierna ofta talat sig varma för och hyllat dessa unga kämpares så hjältemodiga och goda gärningar, men jag ser samtidigt hur samma företrädare varje vecka direkt eller indirekt jobbar med att fortsätta att avdemokratisera sitt eget land. Jag kunde därför inte låta bli att undra om inte detta tillhör politikens kanske främsta uttryck för vad politisk dubbelmoral i verkligheten handlar om. I min värld kan man nämligen varken köpslå med eller kompromissa bort demokratin.

Lösningen på Sveriges eller Europas problem är därför inte en gemensam ekonomisk styrning och samordning, en europakt, en gemensam arbetsmarknadspolitik eller en gemensam banktillsynsmekanism. Lösningen är i stället mer demokrati, mer av nationellt självbestämmande och mer av samarbete byggt på verklig samsyn. Det är också så den svenska regeringsformens första mening är uppbyggd. Den lyder ordagrant: ”All offentlig makt i Sverige utgår från folket.” Om Sverige ska

kvarstå som medlem i den europeiska unionen menar jag därför att medlemskapet rimligen också måste bygga på en respekt för riksdagens rätt att hävda sin nationella suveränitet.

Därför måste riksdagen utlysa en folkomröstning där väljarna direkt får ta ställning till om vi vill omförhandla det svenska EU-medlemskapet eller i stället bygga vidare på den ekonomiska och politiska unionen genom att låta EU-kommissionen, vilket har delgetts i deras arbetsprogram för 2013, föreslå ytterligare överstatlig lagstiftning, fortsätta vägen mot en gemensam arbetsmarknadspolitik, fortsätta att försvaga de nationella parlamentens utrikespolitik och inte minst låta de svenska skattebetalarna i än högre grad än tidigare betala avdemokratiseringen av Europa.

Trots svensk vetorätt och därmed en möjlighet att faktiskt påverka EU i en demokratisk inriktning med ansvar för skattebetalarnas pengar blev nämligen resultatet av helgens EU-toppmöte att Sveriges bruttoavgift till EU förvisso minskar – men även att den svenska rabatten och återflödena minskar än mer. Ändå kallade statsministern resultatet inte bara överraskande bra utan stod även här i kammaren i går och försvarade att Sverige också fortsatt ska förbli EU:s största nettobidragsgivareland.

Mest häpnadsväckande var dock inte att statsministern försvarade sitt nederlag utan att han gjorde det genom att hävda att det är bra för Sverige om Rumäniens och Bulgariens tillväxt ökar med svenska skattemedel. Sverige ska alltså med regeringens logik inte bara exportera varorna och tjänsterna utan även betala dem. Detta säger statsministern samtidigt som vi så gott som dagligen kan läsa om hur svenska företag flyttar jobben utomlands.

Att vara rundhänt med andras pengar, uppehålle och trygghet är för vissa uppenbarligen mycket enkelt, men för mig är detta angrepp mot vår välfärd bara ytterligare ett kvitto på att denna riksdag inte klarar av att sätta Sverige, skattebetalarna och demokratin först.

I detta anförande instämde Kent Ekeröth (SD).

Anf. 35 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Johnny Skalin talar om att påverkas av utländsk makt och målar upp en bild som i allt väsentligt har vrängspegelns likheter.

När jag tittar på utredningar av vad människor i Europa är intresserade av är det i stor utsträckning ekonomi, jobb, sysselsättning och arbetslöshet. Av detta berördes oerhört lite i Johnny Skalins anförande. EU är i dag 27 medlemsländer som alltmer kommit samman mot ett gemensamt regelverk. Det handlar om 500 miljoner människor och 23 miljoner företag som har ungefär 175 miljoner löntagare. Det hade varit intressant att höra någonting om hur vi med hjälp av EU kan förändra och förbättra för att skapa förutsättningar för arbete, till exempel genom en digital marknad, genom att fördjupa den inre marknaden och genom att införa tjänstedirektivet.

Tänk om vi skulle tala om det som är det viktiga: jobben, sysselsättningen, utmaningarna!

Anf. 36 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Jag nämnde ingenting av detta därför att den inre marknaden och samarbetet som sådant är det vi är för. Jag nämnde det vi kritiserar och som vi *bör* kritisera.

Vi bör flytta över makten från Europa till Sverige igen, för det är någonting som inte berör just de områden Hans Wallmark nyss nämnde. Jobben, sysselsättningen och ekonomin är först och främst en svensk fråga; det är någonting man löser i första hand i Sverige. EU gör precis tvärt emot. Nu har vi antagit en EU-budget som i huvudsak satsar pengarna och resurserna på EMU:s länder. Vi är inte delaktiga i EMU. Hur ser Hans Wallmark på detta faktum?

Jag tycker inte att det viktiga när vi diskuterar EU är den inre marknaden, för den är vi alla för. Det viktiga är att vi talar om demokratiöverföringen.

Anf. 37 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Mot slutet kom det i alla fall någonting som Sverigedemokraterna är för. Annars innebär den sverigedemokratiska politiken i stor utsträckning att tala om det man är emot.

Nu är det så att man när man harmoniserar regelverken kommer samman – man ansluter sig till gemensamma regler. Styrkan är då den inre marknaden. Det är där vi skapar förutsättningar för morgondagens arbeten, genom att implementera tjänstedirektiv och harmonisera den digitala marknaden. Det handlar om att fördjupa den inre marknaden. Det är här jag tror att vi verkligen ska diskutera morgondagens utmaningar, som i min värld är jobben, sysselsättningen och den europeiska arbetslösheten. Därför behöver vi EU.

Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Jag tror att Hans Wallmark talar om sig själv här. Jag talar om avdemokratiseringen av Europa. Hans Wallmark pratar om den inre marknaden. Den inre marknaden är vi för allihop. Det vi talar om är att vi vill omförhandla det svenska EU-medlemskapet för att lägga mer makt på de nationella parlamenten, åtminstone i Sverige. Övriga i Europa får bestämma själva vad de vill göra. Det är vår viljeinriktning. Vi vill flytta över makten från Europa till Sverige, och vi vill vidareutveckla samarbetet med Europa. Men vår syn på samarbete bygger på en samsyn, inte på något slags överstatlighet där man nere i Bryssel bestämmer vad vi ska tycka. Vi vill själva bestämma vad vi vill tycka och inte låta EU bestämma den saken.

(Applåder)

Anf. 39 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! När man lyssnar på Sverigedemokraterna i debatten om Europeiska unionen blir man väldigt förvånad. Det är lite som att nu har tavlan ramlat ned, och vi måste hänga upp den på väggen, men hammar har vi lämnat in till grannen. Vi vill ändå att tavlan ska hänga där.

I debatten i dag har Sverigedemokraterna fört fram två saker som man anser är väldigt viktiga. Den första handlar om att skydda de kristna i Mellanöstern, och den andra handlar om att förstärka försvaret. Titta på situationen för till exempel assyrier i Irak eller i Syrien. Så tänker man

efter och funderar: Kommer situationen för assyrierna i Irak eller i Syrien att bli bättre om EU försvagas och inte kan ställa krav på konditionalitet i avtal med de här länderna, till exempel inom associationsavtalen? Kommer situationen för de kristna assyrierna eller andra kristna grupper som flyr att bli bättre om Europa inte tar ett gemensamt ansvar för flyktingsituationen?

Det är omöjligt. Att tala om att det är viktiga värden att främja samtidigt som man vill samarbeta mindre i Europa går inte ihop.

Anf. 40 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Apropå gemensamt ansvar för flyktingar har vi internationella organisationer. UNHCR är en utmärkt organisation som kan hantera flyktingströmmar och flyktingsituationer. Jag tycker att vi är det enda parti i Sveriges riksdag som verkligen tar krafttag för att hjälpa människor på plats. Samtliga övriga partier i riksdagen står för en helt annan politik. Samtliga övriga riksdagspartier förespråkar en politik där människor ska flyttas över hit i stället för att hjälpa människor på plats. Vi ska hjälpa flyktingar, absolut. Vi ska ta emot vår andel kvotflyktingar, helt säkert. Men vi ska rikta huvudfokus på att hjälpa människor på plats. Det är där man verkligen kan göra störst nytta för pengarna.

Självklart ska vi använda EU som en kraft i de omständigheter där vi faktiskt har nytta av EU, och det har vi i alla de sammanhang som rör samarbetet. I alla sammanhang där vi kan samarbeta med EU ska vi samarbeta, men samarbetet ska bygga på samsyn.

Anf. 41 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Kvotflyktingar är människor vi tar emot i Sverige. Det är inte människor vi hjälper på plats, men jag är väldigt glad över att vi kan vara överens om att hjälpa fler flyktingar i Sverige.

Saken är den att det inte bara stannar vid att Sverigedemokraterna talar med kluven tunga gentemot de kristna befolkningarna i Mellanöstern. Det gäller även försvaret. Vi ser en situation i dag där Ryssland rustar upp. Vi ser en situation där amerikanerna omprioriterar och kommer att successivt minska sin närvaro i Europa. Då säger vi från Folkpartiets sida att vi vill se höjda försvarsanslag. Vi tycker att det är viktigt. Men vi är alldeles övertygade om att detta inte på något sätt räcker. Vad som krävs är en ökad interoperabilitet, ett fördjupat samarbete, mer effektivitet, mer pooling and sharing i Europa. Detta förutsätter ett fördjupat Europasamarbete.

Det är omöjligt att ha ett starkare försvar men mindre av Europa eller att hjälpa flyktingar och utsatta minoriteter i Mellanöstern men ha mindre av Europa. Det går inte ihop, Johnny Skalin.

Anf. 42 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Jag tror inte att någon sverigedemokrat har sagt att vi vill ha mindre av Europa. Vi vill ha mer av Europa, mer av samarbete och mer av demokrati. Det är det jag säger här. Jag förstår inte vad det har att göra med att man inte kan satsa mer pengar på försvaret. Jag tror att Sverigedemokraterna är det parti i den här kammaren som entydigt satsar mest pengar på försvaret.

(Applåder)

Folkpartiet hyllar sig själva för att man har kommit på att vi har rätt. Jättebra att vi får det erkännandet. Jättebra också att vi får erkännandet vad gäller invandringspolitiken som vi har fått från Billström. Om man sedan står för sina ord återstår att se, men jag välkomnar utvecklingen.

Talar med kluven tunga tycker jag att det är Fredrik Malm som gör i sammanhanget. Fredrik Malm är den som står för ett federalt Europa men själv hävdar att han är demokrat. Jag menar att det är ett motsatsförhållande; man kan inte vara både och.

Anf. 43 TORBJÖRN BJÖRLUND (V):

Fru talman! Jag ska tala om situationen i Palestina. Konflikten i Palestina är en konflikt som ibland glöms bort, sjunker undan. Det finns många saker när det gäller den utrikespolitiska debatten som är viktiga, men den här konflikten och situationen i Palestina är i princip ständigt aktuell och har varit det i många, många år. Hur situationen är där nere och hur det hela eskalerar till det sämre är en hjärtefråga för många av oss.

Häromdagen såg jag en film på tv, som hette *Fem förstörda kameror*. Jag tror att många av er andra såg den också. Det var en väldigt bra film, en dokumentär där en palestinsk man filmade konflikten mellan framför allt israeliska soldater och den palestinska befolkningen i olika byar, främst i en by som heter Bilin. Jag har varit där nere, och det jag har sett kom fram väldigt tydligt i filmen. Det var ett par sekvenser som jag skulle vilja lyfta upp.

Det som framför allt slog mig var bilden av en ung man som har bakbunds, har bindel för ögonen och har dragits in framför en israelisk militärbil. Fram kommer en israelisk soldat och kallblodigt skjuter den här unge mannen i benet. Syftet är naturligtvis att han ska skadas så att han inte på något sätt är kvar som motståndare till Israels överhöghet.

Den andra är en sekvens som handlar om en man – han har förekommit i filmen tidigare; han har protesterat och varit lite av barnens favorit – i en situation där han står bakom ett stängsel och skriker åt israeliska soldater. Plötsligt blir han skjuten rakt i hjärtat och avlider på plats.

Det är två sekvenser som jag tycker är symboliska men också signifikativa för hur situationen i Palestina hela tiden blir värre och värre. Jag tycker att man ska ta det här på ett oerhört stort allvar. Vi vet att det inte är en konflikt mellan jämbördiga. Palestinierna är underlägsna. Israel är i dag en av världens starkaste militära stormakter. Man ockuperar Palestina sedan många år och använder ockupationen till att förminska palestiniernas tillgång till sitt eget land. Övergreppen för att göra det är inte bara genom israeliska soldater som ockupationsmakten har på området, utan det handlar också om det som i dag är det viktigaste, nämligen bösätarpolitiken. Det har blivit en apartheidpolitik som av många sydafrikaner från apartheidtiden beskrivs som värre än vad situationen var i Sydafrika.

I höstas hade vi en konferens i riksdagen som handlade om situationen i Jerusalem. Det är kanske så att Västbanken är det som det är mest fokus på. Det händer väldigt mycket där. I princip stjäls bösättare land från palestinierna. Men jag vill påstå att situationen i Jerusalem i dag är det som är värst. Där släpar man dagligen ut palestinska familjer från deras hem och sätter in bösättare. Man helt enkelt ockuperar deras hem

och låter dessa familjer bo på gatan. Detta är apartheidpolitik. Situationen i Jerusalem är så pass kritisk att man till och med har svårt att ta hand om de människor som inte har någonstans att bo.

Det här är utifrån Israels synpunkt en planering för att man ska göra hela Jerusalem till Israels. Man vill inte ha palestinierna kvar. Det är ett syfte som jag tycker är rätt uppenbart. Då har man inga skrupler med att bryta mot mänskliga rättigheter och folkrätten. Jag tycker att det är dags, har varit det länge, att lyfta frågan hur vi gör för att förhindra den apartheidpolitik som bedrivs i Israel, där israelerna helt enkelt fördriver palestinierna från deras hem.

Sanktioner måste till. Vi pratar om EU och om Sveriges roll. Det som är signifikativt är att efter FN:s erkännande av Palestina som observatörsstat – det kan vara en fråga om retorik, men palestinierna betraktar sig själva som stat och erkänns som stat av många – har Israel ökat trycket. Man har till och med lov att bygga i det fredliga området runt Jerusalem för att bygga ut Jerusalem som israeliskt.

Det här är naturligtvis någonting som vi på något sätt måste göra något åt. Sanktionerna mot Israel för att stoppa detta måste öka. USA är naturligtvis en maktspelare här, men även Sverige och EU, med de handelsavtal vi har, skulle kunna göra mycket mer för att stoppa det.

Något som också är oroande är att just den här situationen kan vara en orsak till ökade konflikter. Vi har haft något som kallas för den arabiska våren där många länder har omdanats, skulle jag påstå, till det bättre ibland men kanske inte riktigt så bra ibland. Vi vet inte riktigt vart utvecklingen tar vägen.

En sak som då påverkar är naturligtvis Israels aggressivitet i området, till exempel när man tar sig in och attackerar på syriskt område. Vi vet att Syrien i dag har en oerhört tuff situation med ett inbördeskrig som kostar många liv. Att Israel då passar på att gå in och attackera mål inne i Syrien är naturligtvis en orsak till ökad konflikt och också en orsak till oro för vart utvecklingen i Mellanöstern tar vägen.

Jag menar att det här är någonting som vi måste ta fasta på. Vi måste agera mycket mer både i Sverige och via EU för att på något sätt få stopp på det här. Annars kommer det att eskalera till något som är väldigt otäck och som kan vara en orsak till mycket utökade konflikter i just Mellanöstern.

Anf. 44 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Nu går skam på torra land. Över 60 000 människor, Torbjörn Björlund, har dödats i Syrien sedan kriget tog fart – över 60 000 människor! Över 800 000 människor från Syrien är registrerade flyktingar. Det pågår en fullständig söndersmulning av landet från Bashar al-Asads sida, från regimen sida, och nu också med jihadistiska rebeller på den andra sidan.

Och vad har Vänsterpartiet att säga om detta? Jo, att det största problemet med det som sker i Syrien är att israelerna har smält en konvoj med vapen från Iran på väg till Hizbullah, att israelerna har oskadliggjort anti air missiles, ett luftförsvar för Hizbullah vilket kraftigt skulle bli en så kallad game changer, som det sägs på politikerspråk.

Är det viktigaste, Torbjörn Björlund, som du har att säga till de 60 000 människor och deras anhöriga som har dödats i Syrien att det

värsta brottet under det här kriget är att israelerna har stoppat en vapenkonvoj från Iran till Hizbullah? Detta är mycket, mycket märkligt.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 45 TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik:

Fru talman! Jag vet att Fredrik Malm är oerhört Israelvänlig och tar alla chanser att på något sätt ställa sig till försvar för Israel, oavsett vad som sägs.

Under mina sex minuter, Fredrik Malm, nämnde jag en sak som oroar mig, att israelerna är aggressiva. Det som jag talade om under ungefär fem och en halv minut var Israels ockupation av Palestina.

En sak som Fredrik Malm är bra på är att lyfta upp delar av saker men som inte är huvudsaken. Fredrik Malm har på många sätt en retorik som jag har stött på flera gånger. Man försöker ta undan det som händer, ta undan huvudsaken, i ett anförande för att hitta något slags försvar för att det är som det är. Kan Fredrik Malm stå och försvara det som händer i dokumentärfilmen? Det skulle jag vilja veta. Kan du försvara det som den israeliska soldaten gjorde och det som ockupationsmakten i Israel gör mot Palestina? Det är det som är frågan egentligen.

Anf. 46 FREDRIK MALM (FP) replik:

Fru talman! Detta är mycket förvånande. Vi har ett inbördeskrig i Syrien. Torbjörn Björlund tycks inte ha någon som helst empati för de människor som fallit offer där utan benämner Israel som den aggressiva aktören i detta krig. Israel är ju det land som verkligen har försökt att navigera i detta på ett mycket pragmatiskt sätt.

Den aggressiva aktören i regionen i dag är ju Bashar al-Asad. Det är de jihadistiska rebellerna, sponsrade av Saudiarabien, som nu bekämpar al-Asad för att bygga upp en helt annan typ av diktatorsamhälle efteråt. De aggressiva aktörerna i regionen är de som skjuter raketer, de som startar krig, de som lemlästar sina befolkningar och de som låter sina medborgare grävas ned i massgravar. Torbjörn Björlund har inte nämnt ett ord om dessa, utan just det faktum att den lilla staten med det lilla territoriet med de mycket aggressiva grannarna och den lilla judiska staten som försöker överleva attackerar en vapenkonvoj från Iran på väg till Hizbullah anser Torbjörn Björlund är den mest aggressiva aktionen i Mellanöstern i dag.

Detta är fullständigt perspektivlöst, fru talman.

Anf. 47 TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja tacka Fredrik Malm för inlägget. Det visar med all önskvärd tydlighet hur Fredrik Malm resonerar när det gäller Israel–Palestina-konflikten.

Syrien är ett land i trasor, definitivt, men det var inte det jag talade om. Mitt anförande handlade om Palestina–Israel-konflikten. Jag tycker att Fredrik Malm borde ta till sig den retoriken och de argumenten i stället för att alltid försöka skylla över och lägga dimridåer över det som är ett problem. Syrien är ett problem i dag, men Israels ockupation av Palestina är ett stort problem. Hur stort det är och hur vi ser på det kan vi diskutera någon annan gång. Men värderingen är att det är ett oerhört stort problem med en aggressiv ockupant i området som dessutom går in på andra länders territorier.

Det är ett oerhört stort problem att Fredrik Malm försöker lägga dimridåer över den situationen i stället för att ta en seriös debatt. Jag hoppas att det var sista gången vi hörde de här argumenten från Fredrik Malm.

Anf. 48 ISMAIL KAMIL (FP) replik:

Fru talman! Jag har en direkt fråga till Torbjörn Björlund. Hur ska konflikten i Syrien lösas enligt Vänsterpartiet?

Det var en direkt fråga och jag vill ha ett direkt svar.

Anf. 49 TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik:

Fru talman! Syrienkonflikten är naturligtvis ett stort dilemma, och som många har sagt är det en svår konflikt att lösa.

Vi måste naturligtvis skilja de stridande parterna åt på något sätt. Vi måste in med mycket mer stöd och bistånd till civilbefolkningen. Hur det ska göras är svårt att säga, därför att det är dessa situationer som blockeras. Det är flera stormakter som försöker att ta ut varandra i den här situationen, och man har inte löst den på EU-nivå eller på FN-nivå i dag.

Jag kan inte säga att jag har en lösning här och nu. Men jag skulle vilja se en mycket större insats med framför allt bistånd, att man ser till att den syriska befolkningen får möjlighet till en mycket bättre situation när det gäller både mänskliga rättigheter och naturligtvis försörjningen.

Anf. 50 ISMAIL KAMIL (FP) replik:

Fru talman! Ibland är man tvungen att ta till våld för den goda sakens skull. I Syrien har en diktator och hans far styrt landet sedan 1970, det vill säga sedan 43 år tillbaka. Det är ett parti, Baathpartiet, som har styrt landet sedan 1963, sedan 50 år tillbaka. Tala om demokrati! Tala om tyranner!

Jag vet inte om Vänsterpartiet över huvud taget vill att den här diktatorn ska försvinna från makten. Eller tycker man kanske att Syrien är pro Palestina, fast bara till ordet, och att man därför inte ska tala alls om Syrien?

Ett klart besked från Vänsterpartiet och Torbjörn Björlund borde vara: Vi vill att folket ska segra. Vi är emot diktatorn som med alla medel måste bort. Det vill jag gärna höra från dig och Vänsterpartiet, men det har jag, tyvärr, hittills inte hört.

Anf. 51 TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik:

Fru talman! Ismail kan gärna få höra massor av olika saker från Vänsterpartiet.

Vi vill självklart att diktatorn ska bort. Men jag förstår inte riktigt varför man går upp i den här debatten och fokuserar på andra saker än det som jag har sagt i mitt anförande. Repliken handlade faktiskt inte om det jag sade i fem och en halv minut av mitt anförande, utan den handlade om andra saker. Jag tycker inte att det är riktigt hederligt att försöka ta udden av det jag sade och ville ha fram i mitt anförande.

Syrien är en konflikthärd som alla är engagerade i, även Vänsterpartiet. Vi vill inte ha någon diktator där. Men det finns också länder runt omkring som är ett problem.

I dag är det en ockupation av Palestina där Israel kraftigt överträder de mänskliga rättigheterna. Och det blir inte bättre i Syrien för att man gör som man gör i Palestina eller för att man attackerar Syrien. Situationen i Syrien måste man naturligtvis speciellt göra någonting åt. Men det är ingen hjälp att man gör så här från Israels sida.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 52 TOMMY WAIDELICH (S):

Fru talman! Jag ska uppehålla mig vid det avsnitt i det socialdemokratiska utrikespolitiska dokumentet som rör EU. Det är ett dokument som visar på skillnaden mellan vår och regeringens politik.

Till att börja med skulle jag vilja ge regeringen ett erkännande för dels de skrivningar i utrikesdeklarationen som handlar om utvidgningen, ett fortsatt medlemskapsperspektiv för Island, hela Balkan och även Turkiet, dels de skrivningar som finns om frihandels- och samarbetsavtal vad avser både östra grannskapet och Nordafrika.

När det gäller Nordafrika har inte EU:s politik varit så hedrande. Den kontraproduktiva politik som EU och USA hade som höll diktatorer i Nordafrika under armarna i utbyte mot olja och stabilitet var direkt skamlig. Efter den arabiska våren och när vi nu har en utveckling i området är det därför viktigt att EU:s värderingar kommer till uttryck i reell handling.

Det är också viktigt att Europa, inte minst i nord-syd-dimensionen, river muren mellan sitt eget välstånd och grannarnas fattigdom.

EU bör bidra till ekonomisk, politisk och social utveckling, exempelvis genom att reformera jordbrukspolitiken som diskriminerar vårt grannskap, och också underlätta handel och kontakt mellan människor. Här är frihandels- och samarbetsavtal viktiga instrument.

Den senaste tiden har vi talat mycket om EU:s kris, krisen i euroområdet, marknaden, effekter för Sveriges export och annat. Det har varit en viktig diskussion, och vi ser hur EU på många sätt har drabbats hårt av krisen. Inte minst har vi en ungdomsgeneration som riskerar att få det sämre än sina föräldrar. Vi har också en massarbetslöshet som sprider sig. Allt detta är konsekvenserna av finanskrisens andra våg som har flyttat över skulderna från det privata till det offentliga.

Förhoppningsvis kan EU komma upp på banan igen, få tillväxt och framtidstro och få i gång investeringar och annat och då sätta fokus på mer än enbart kortsiktig åtstramningspolitik.

Vi vill se ett EU som handlar om mer än en marknad och ett valuta-samarbete. Vi vill att EU ska vara en union för full sysselsättning. Sverige ska i EU och internationellt verka för att svenska företag får fri tillgång till världens marknader på bra och rättvisa villkor.

Vi vill också se ett medborgarnas Europa. EU:s arbetsformer måste bli öppnare och effektivare. EU:s ledare ska inte tala om fördjupning om de inte samtidigt lägger offensiva förslag för att stärka demokratisk kontroll och förankring. Det finns en risk för att man i denna krissituation inför nya samarbetsformer där man tappat bort insyn och kontroll.

Vi vill också se ett löntagarnas Europa. Vi ska inte konkurrera med låga löner och sämre villkor vare sig i Sverige eller i EU. Därför vill vi se ett socialt protokoll läggas till fördraget.

Vi vill också att EU ska vara en union för hållbar tillväxt. Vi vet att inget land kan klara klimat- och miljöhoten ensamt. Vi vill att Sverige

ska driva EU:s klimatpolitik framåt, inte bromsa den. Vi vill att Sverige ska vara aktivt i EU för en internationell klimatöverenskommelse.

Detta är några av de EU-frågor som vi lyfter fram i vårt utrikespolitiska dokument. För oss är EU mer än en marknad. Vi vill se en union för full sysselsättning. Vi vill se ett medborgarnas och löntagarnas Europa. Vi vill ha en union för hållbar tillväxt och rättvis klimatpolitik.

Vi vill också att EU:s utrikespolitik ska ha tydlig koppling till demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. Detta kommer flera kolleger till mig i den socialdemokratiska gruppen att fortsätta utveckla i dagens debatt.

Vi tror att EU:s handelspolitik kan främja en positiv utveckling, inte minst i vårt grannskap. Det krävs frihandels- och samarbetsavtal med östliga partnerskapet och Nordafrika.

Precis som regeringen tycker vi att det ska vara en fortsatt utvidgning och att det ska finnas ett medlemskapsperspektiv för såväl Island som Balkan och Turkiet.

EU kan göra skillnad om viljan finns. Vi har visat vägen i det socialdemokratiska dokumentet som heter just *Om viljan finns*.

(Applåder)

Anf. 53 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik:

Fru talman! Det var många bra och fina målsättningar när det gäller vad Socialdemokraterna vill med EU, och jag tror att vi på många sätt är överens.

Jag har dock en fråga om långtidsbudgeten. Socialdemokraterna har till stor del stött regeringen i dessa förhandlingar och är hyfsat nöjda med det resultat vi kom fram till i förra veckan med de andra 26 regeringscheferna.

Martin Schulz som är socialdemokrat och leder Europaparlamentet säger på Twitter att han varken vill, kan eller kommer att skriva på långtidsbudgeten.

Hur ser Tommy Waidelich på uttalandet från den socialdemokratiska gruppen att inte stödja långtidsbudgeten?

Anf. 54 TOMMY WAIDELICH (S) replik:

Fru talman! Martin Schulz får stå till svars för sina uttalanden inför sina väljare.

Det är sant att vi tycker att långtidsbudgeten är acceptabel. Vi beklagar att den inte är tillräckligt modern med fokus på investeringar i forskning, utveckling och infrastruktur och att det fortfarande är för mycket jordbrukssubventioner. Visserligen är det mesta av den svenska rabatten som Göran Persson fick igenom kvar, men den har naggats lite i kanten. Det är dock som sagt en acceptabel uppgörelse som vi har godkänt i EU-nämnden.

Nu återstår behandlingen i Europaparlamentet, och det är mycket positionering och många uttalanden från olika personer. Jag hoppas dock att man kommer överens om en långtidsbudget som är det förslag som ligger på bordet. Man hade gärna kunnat gå längre vad gäller moderniseringen, men jag tror att Europaparlamentet kommer att rösta för.

Anf. 55 DÉsirÉE PETHRUS (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Tommy Waidelich för svaret. Det är dock lite allvarligt när den som leder den socialdemokratiska gruppen i Europaparlamentet uttalar sig så negativt om den budget som regeringscheferna kommit överens om.

Jag kan inte riktigt hålla med Tommy Waidelich. Vi har påbörjat en modernisering. Jordbruksstödet sänks med 10 procent, och andelen till forskning, utveckling och infrastruktur ökas med 40 procent. Det är alltså ett stort skifte jämfört med det som varit tidigare.

När det gäller rabatten skulle vi i det första förslaget få bara 142 miljoner i rabatt. Men sedan gick det upp till 2,8 miljarder. Det var med andra ord ett ganska bra förhandlingsarbete.

Jag hoppas att Tommy Waidelich kommer att göra allt för att försöka påverka sina svenska kamrater i Europaparlamentet så att de ser till att budgeten går igenom.

Anf. 56 TOMMY WAIDELICH (S) replik:

Fru talman! Jag ger samma medskick till Désirée Pethrus, för det finns många kristdemokrater i Europaparlamentet som vill flytta fram Europaparlamentets positioner och använda budgetfrågan i en sådan diskussion.

Jag har själv suttit i Europaparlamentet och i budgetutskottet som handhar budgetfrågorna. Jag vet att man i dessa diskussioner har olika roller och att man i olika skeden kommer till olika slutsatser. Här har Europaparlamentet, våra partivänner och Martin Schulz sina roller.

Jag vet att Martin Schulz är en övertygad person. Jag satt bredvid honom under min tid i Europaparlamentet, så jag hade många tillfällen att tala med honom. Han drivs av det uppdrag han har i parlamentet.

Till syvende och sist måste dock parlamentet jämkas ihop sig med ministerrådet, och jag är övertygad om att vi når en bra jämkning för Europas bästa.

Anf. 57 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Jag delar mycket av Tommy Waidelichs åsikter när det gäller den europeiska utvecklingslinjen. Jag tycker att vi ska använda kammaren även för att peka på likheter mellan partier och mellan Alliansen och Socialdemokraterna.

Jag vill knyta an till det som Désirée Pethrus sade. Vi pratar om en tysk socialdemokratisk talman i Europaparlamentet. Det finns även svenska socialdemokrater. Göran Färm har också uttalat sig när det gäller synen på EU-budgeten.

Min korta och koncisa fråga till Tommy Waidelich är: Är det tänkbart att svenska socialdemokrater kan ha en synpunkt i Stockholm och en annan i Bryssel?

Anf. 58 TOMMY WAIDELICH (S) replik:

Fru talman! Det händer ibland. Vi måste se våra olika roller. Det finns till exempel folktopartistiska ledamöter i Europaparlamentet som har haft en annan position än regeringen. Är det möjligt, Hans Wallmark? De nationella parlamenten och Europaparlamentet har olika roller, och regeringarna har sin roll.

Detta kommer att leda till en förlikning. Jag är övertygad om att man kommer att nå ett bra resultat. Det verkar i alla fall så av kommentarerna att döma.

Göran Färm är koordinator. Han är gruppleddare för alla socialdemokrater från hela EU i budgetutskottet. Det är bra för Socialdemokraterna i Sverige och det är bra för Sverige att ha en person i en sådan position. Det innebär att vi måste ha förståelse för att Göran Färm företräder Europas alla socialdemokrater i Europaparlamentet. Han kommer att göra det fram till dess att det finns en överenskommelse. Det är viktigt att känna till skillnaderna.

Hur agerar folkpartistiska ledamöter i förhållande till regeringen?

Anf. 59 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Jag ska inte gömma mig bakom några folkpartister. Jag kan bara notera att när det gäller den politiska familj som Moderaterna och Kristdemokraterna tillhör, EPP, har samtliga fem svenska EPP-ledamöter röstat emot förslaget när Europaparlamentet har haft möjlighet att ta ställning till det.

Jag tycker att det finns en logik i att man tycker likadant i Stockholm som i Bryssel. Jag önskar att Socialdemokraterna också kunde göra det och önskar Tommy Waidelich lycka till.

Tommy Waidelich har tidigare under en kortare tid varit finanspolitisk talesman för Socialdemokraterna. Det är bra att man kombinerar ekonomiska frågor med Europafrågor. Jag nämnde artiklar i The Economist och Transatlantic Trends. Har Tommy Waidelich någon uppfattning om att Sverige sticker ut på ett positivt sätt, nämligen att svenska folket verkar vara det som har den mest positiva synen på det egna landets ekonomiska förmåga av alla tillfrågade EU-länder. Vi har haft ett alliansstyre i sex år. Är det någon klocka som ringer, Tommy Waidelich?

Anf. 60 TOMMY WAIDELICH (S) replik:

Fru talman! Klockan ringde redan 2006 när alliansregeringen tog över och såg vilket stort budgetöverskott man hade. Regeringen har haft det väl förspänt och har haft starka offentliga finanser och har på så sätt klarat sig bättre.

Vi har dessutom varit förskonade från en bankkras. Om till exempel Lettland hade dragits in, vilket var ganska nära, hade också svenska banker kunnat få problem. Då hade situationen sett helt annorlunda ut här hemma.

Oaktat att regeringen hade det väl förspänt när det gäller statsfinanserna har man gjort något som jag tycker att vi ska ge regeringen en eloge för, nämligen att man har låtit Riksbanken agera. Vi har haft en Riksbanksledning med lång erfarenhet av finanskriser, inte minst Riksbankschefen, som navigerade helt rätt under krisåren. Jag tycker att regeringen gjorde rätt som lät Riksbanken agera för Sveriges bästa.

Anf. 61 CHRISTIAN HOLM (M):

Fru talman! Åhörare! Vi moderater brukar säga att vi vill se ett starkare Sverige i Europa och ett starkare Europa i världen. Det säger vi för att vi vill att våra värderingar om frihet, öppenhet och demokrati och

effekten av dessa ska nå ut till fler människor runt om i världen och göra skillnad i deras vardag.

Alltför många människor saknar i dag möjlighet att uttrycka sig fritt och framföra sina åsikter utan att riskera att straffas för detta. Alltför många lever i dag i situationer där krig och konflikt hotar deras säkerhet och frihet. Alltför många lever i fattigdom med ett stort humanitärt lidande och med begränsade eller obefintliga möjligheter till delaktighet i samhället.

Det svenska biståndet är omfattande och gör skillnad för människors vardag runt om i världen. Vi ger bistånd genom kontakter med enskilda länder bilateralt. Vi gör det genom omfattande stöd till FN-organ eller genom EU.

Biståndet är bara ett av de verktyg som behövs för utveckling. För att nå långsiktigt hållbar utveckling behövs också demokratiska och marknadsekonomiska reformer och ett starkt entreprenörskap och investeringar så att jobb och ett ökat välbefinnande därmed kan skapas.

Avsaknaden av frihet och demokrati och kränkningar av de mänskliga rättigheterna är upphov till såväl mänskligt lidande som konflikter och utebliven ekonomisk tillväxt. Ekonomisk frihet betyder inte per automatik demokrati, frihet och öppenhet, men det ökar förutsättningarna för detta. Kina och Singapore är exempel på länder där man inte ser att den ekonomiska friheten leder till demokratiska reformer. Den ekonomiska friheten i dessa länder är relativt stor medan de demokratiska reformerna lyser med sin frånvaro. Förtrycket är alltför mycket starkt.

Fru talman! Med demokrati, frihet och respekt för de mänskliga rättigheterna finns däremot per automatik också ekonomisk frihet. Därför är just de politiska och medborgerliga rättigheterna så viktiga och grundläggande.

Vi har de senaste åren glädjande nog sett resultatet av fallande diktaturer och fallande diktatorer, inte minst i norra Afrika och Mellanöstern. Att en blodtörstig och odemokratisk regim eller diktator faller innebär inte per automatik att allt blir bra. Det innebär inte automatiskt frihet, demokrati och ett fungerande samhälle. Man tar inte alltid snabba steg mot en politisk och ekonomisk utveckling. Vi har ett ansvar att vara med och stödja och arbeta för detta.

I Syrien har vi ännu inte sett några tecken på demokratisering och det smärta att se den oförmåga som världssamfundet visar genom Rysslands och Kinas blockeringar samtidigt som president Asad fortsätter att förtrycka och mörda sitt folk.

Vi ser också med oro på den politiska utvecklingen i Ryssland och Ukraina. Förtrycket ökar successivt och friheten begränsas alltmer. Politiserade rättegångar mot tidigare ledare som exempelvis Julija Tymosjenko i Ukraina är bekymmersamma, allvarliga och oacceptabla och visar på bristen på demokratisk vilja hos det politiska ledarskapet i landet.

Efter höstens val i Georgien ser vi oroande tendenser till minskad frihet och politisk och demokratisk tillbakagång i det land som kanske har varit regionens föregångsland under det senaste decenniet under ledning av president Saakasjvili och där man har sett en positiv utveckling såväl politiskt som ekonomiskt. Här är ett starkt internationellt engagemang viktigt för att säkerställa att det inte blir en demokratisk tillbakagång.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Fru talman! Vi förfäras givetvis över den alltmer repressiva diktaturen i Vitryssland och oroas av situationen för landets politiska fångar. Det gäller inte minst människorättskämpar som Ales Bialitski och den ungdomspolitiska ledaren Zmister Dashkevich. Det finns också många andra politiska fångar. President Lukasjenkos förtryckarregim måste ställas till svars för det förtryck och de övergrepp av de mänskliga rättigheterna som man regelmässigt begår.

I dagarna har vi också fått ta del av den totala politiska hårdsmältan i Nordkorea som återigen avfyrar kärnvapen. Det är oroande och skrämmande och det kräver och förtjänar omvärldens fördömande.

Tyvärr är antalet länder med diktatorer, odemokratiska ledare och systematiskt förtryck av oliktankande alltför många även om de blir färre. Vi har Kuba, Venezuela, Sudan, Zimbabwe – ja listan kan göras lång.

Fru talman! Det svenska biståndet är värderingsburet och kraven på reformer för demokrati, frihet och marknadsekonomi är genomgående. Att stärka yttrandefrihet, demokratiska institutioner och kvinnors rättigheter samt att arbeta för en hållbar utveckling såväl politiskt och ekonomiskt som miljömässigt är av stor vikt.

Satsningen på friheten på nätet är en viktig del i våra demokratiseringsinsatser som har vunnit alltmer gehör runt om i världen. Frihet på nätet och tillgång till sociala medier och telekommunikation är varje diktators stora hot.

Svenskt bistånd ska göra skillnad i vardagen för dem som det är avsett för. Det ska vara effektivt och ge resultat, och det ska kunna användas för att ställa krav på reformer för långsiktig hållbarhet. Varje diktator ska frukta det svenska biståndet.

Anf. 62 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Jag instämmer i Christian Holms beskrivning att bistånd i sig naturligtvis inte räcker utan att företagande och entreprenörskap är avgörande för att man ska få till stånd en utveckling i de fattiga delarna av världen. Men det vill då till att det är ett företagande som verkligen kommer hela folket till del.

Då kommer jag osökt in på detta med land-för-land-rapportering, alltså att multinationella företag ska redovisa sina vinster land för land så att de också kan beskattas land för land. Detta är helt avgörande för en lång rad utvecklingsländer. Det är också en linje som, glädjande nog, Moderaternas norska systerparti Høyre står för. De står faktiskt för land-för-land-rapportering i dag. Det skulle vara mycket intressant att få ta del av Christian Holms syn på detta med land-för-land-rapportering.

Anf. 63 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Fru talman! Det är glädjande att Valter Mutt står bakom delar av regeringens politik. Valter är en klok man. Det är riktigt att bistånd inte räcker och att entreprenörskap är viktigt.

Självklart vill vi att företagen ska ta ansvar, att de ska ta ett socialt ansvar, göra rätt för sig och följa gällande regelverk. Vi har haft denna diskussion även när Swedfund från Sverige har gått in med satsningar i olika företag för att vara med och stötta.

Det gäller, som sagt, att följa gällande internationella regelverk. Men det är oerhört viktigt att skatten kommer landet till del. Men det finns en annan viktig och väsentlig del när det gäller företagande, och det är alla de jobb som skapas i länder som oftast har en oerhört stor arbetslöshet och en mycket liten vit arbetsmarknad. Där är möjligheten att få en ekonomisk utveckling och stå på egna ben oerhört grundläggande för individerna.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 64 VALTER MUTT (MP) replik:

Fru talman! Visst ska man följa regelverken. Men problemet i detta fall är att det inte finns några tydliga regelverk att följa. Det är därför som EU-parlamentet har tagit ett initiativ att införa land-för-land-rapportering i linje med det som den amerikanska kongressen redan har infört, den så kallade Dodd-Frank Act. Vi politiker ska faktiskt också ändra och införa regelverk där sådana saknas. Det är det som just nu förhandlas mellan EU-parlamentet och ministerrådet. Det är därför som jag ställer frågan till Christian Holm som företrädare för det största regeringspartiet: Tycker ni, i likhet med exempelvis ert norska systerparti, att detta är någonting bra och att vi då får företag vilkas frukter kommer hela landets befolkning till del i stället för att skeppas ut?

I dag exporterar Zambia formellt sett till Schweiz, trots att deras koppar går till Kina och så vidare.

Anf. 65 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Fru talman! Som Valter Mutt nämner pågår det ett arbete inom EU. Självklart är det viktigt att den linje som Sverige driver också drivs av Europeiska unionen.

Vi är förvisso fria att tycka olika saker om en stor del av vår utrikespolitik, men vi når mycket längre om vi också kan få hela EU med oss.

Exakt hur den svenska regeringen har drivit denna fråga får jag återkomma till Valter om eftersom jag inte har den detaljkunskapen. Men självklart står vi normalt sett för att företag ska göra rätt för sig. Vi vill också försöka få detta att gälla på EU-nivå.

Anf. 66 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Tidigare när jag har medverkat i dessa utrikespolitiska debatter har jag talat om den arabiska vintern, eller det som många felaktigt trodde var en vår. Jag varnade 2011 för, och förutsåg mer eller mindre exakt, den utveckling som vi skulle få se. Jag kan tyvärr säga att jag fick rätt. De andra sju partiernas naiva inställning sammanfattades bäst av Christian Holm, då han när det gäller Egypten talade om en ren rädsla för ett islamistiskt hot som inte finns med anledning av att jag varnade för den islamistiska utvecklingen där.

Mer fel än så kunde man inte ha. Anledningen till att jag påtalar detta för tredje gången är att det visar på ett genomgående problem i denna kammare, nämligen oförståelsen inför de värderingar som råder där. Det är samma oförståelse som har medfört att de andra sju partierna har tillåtit massinvandring och mångkulturalism i Sverige. Det är en brist på förståelse för hur andra värderingar och kulturer fungerar. Att de andra partierna ska lära sig av detta är väl för mycket begärt.

Jag ska inte uppehålla mig så mycket vid den arabiska vintern utan i stället tala om en annan del i politiken, nämligen EU. Precis som när det gäller kriminalpolitiken eller invandringspolitiken finns det egentligen bara ett alternativ i Sverige om man vill se en förändring i EU-politiken, och det är Sverigedemokraterna.

Som mina kolleger tidigare har redogjort för i denna debatt vill vi ha en ny folkomröstning om EU. Varför vill vi ha det? Vi vill ha det för att vi anser att EU för med sig långt fler negativa än positiva saker. Men vi vill också ha det för att svenska folket aldrig någonsin har sagt ja till den union som vi för närvarande är medlemmar i.

Vad röstade svenska folket för 1994? Jag har valsedeln här. Rubriken är: Folkomröstning om EU-medlemskap.

Sedan kan man läsa följande:

”Riksdagen har beslutat att det ska hållas en folkomröstning om svenskt medlemskap i Europeiska unionen (EU). Omröstningen gäller om Sverige ska bli medlem i EU enligt det avtal som förhandlats fram mellan Sverige och EU:s medlemsstater.

Anser du att Sverige bör bli medlem i EU i enlighet med avtalet mellan Sverige och EU:s medlemsstater?”

Det var alltså detta som en knapp majoritet röstade ja till för snart 20 år sedan.

Nu har jag en mycket enkel fråga till alla EU-vurmare i denna kammare:

Är Sverige i dag medlem i samma EU som vi enligt valsedeln 1994 röstade ja till? Är vi med i samma organisation som då? Är det någon i denna kammare som med hedern i behåll kan stå upp och säga att vi är det? Om man erkänner att vi inte är det, då blir frågan om en folkomröstning ganska naturlig för svenska folket.

Sedan svenskarna röstade ja 1994 har följande fördrag slutits: Amsterdamfördraget, Nicefördraget och sist men verkligen inte minst Lissabonfördraget.

Exempelvis Amsterdamfördraget gav EU möjlighet till lagstiftning rörande invandring, civilrätt och fri rörlighet i EU. Schengen blev en del av EU:s lagstiftning. Man fastlade nya principer och ansvarsområden för utrikespolitik och säkerhetspolitik. Man införde det krystade namnet EU:s höga representant för utrikes- och säkerhetsfrågor, vilket är EU:s utrikesminister.

I Nicefördraget anpassades unionens institutioner och beslutsförfaranden, man utökade antalet ledamöter i parlamentet och så vidare.

Lissabonfördraget innebar den förmodligen största maktöverföringen i Sveriges historia till främmande makt. Om detta tillfrågades inte heller svenska folket, trots att det de facto stod i strid med svensk grundlag. När tillfrågades svenska folket om detta? Det gjordes aldrig. Det var till och med medvetet så för att man visste att sju av tio ville rösta nej. De få länder som fick rösta om detta röstade nej, och det spelade absolut ingen roll för EU.

Det är ett häpnadsväckande förakt mot svenska folket som vi har sett denna kammare uppvisa i så många år när det gäller EU.

Som min kollega Johnny Skalin var inne på tidigare beslutas det inte längre i Sverige om många lagar. För andra medlemsländer i EU gäller detsamma.

Exempelvis Tysklands justitieministerium har rapporterat att omkring 80 procent av Tysklands lagar inte beslutas i Tyskland.

Johnny Skalin berättade att 30 procent av våra nationella lagar kom från EU, och detta var innan Lissabonfördraget trädde i kraft då alla politiska områden lades under EU:s makt.

En folkomröstning ansågs legitim 1994 när det handlade om ett mellanstatligt samarbete. Då ansåg regeringen och riksdagen att svenska folket skulle tillfrågas genom en folkomröstning.

Det är nu en överstatlig union där EU har makt på alla politiska områden. Hur kan man med samma logik inte vilja ha en folkomröstning? Hur kan man med samma logik inte tillfråga svenska folket om de vill rösta om man nu gav dem möjlighet att rösta när det var ett mellanstatligt samarbete? Det finns inget rim och reson i det.

Jag skulle kunna stå här och läsa ur Lissabonfördraget om vad det säger om Sveriges självbestämmande. Håret skulle resa sig upp på människor om de hade läst detta. Det står till exempel att man ska skapa ett europeiskt politiskt medvetande som ska uttrycka unionsmedborgarnas vilja.

Unionen ska ha befogenhet i utrikes- och säkerhetspolitiken. Det ska leda till ett gemensamt försvar. Det står i artikel 24. I artikel 34 står det att man ska samordna sig inom internationella organisationer och konferenser och hävda unionens ståndpunkter, och så vidare.

Det står också att Sverige ska med alla till buds stående medel bli skyldigt att försvara om en annan stat blir anfallen. Detta är inte vad svenska folket röstade ja till 1994, och nu vet alla om det.

Anf. 67 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Det var intressanta minuter att lyssna på Kent Ekeröth. Vi fick veta att Kent Ekeröth är emot. Det var samma sak förra året i debatten när vi stod här. Kent Ekeröth var lika mycket emot då. Frågan är vad Kent Ekeröth är för. Vad är Kent Ekeröths alternativ?

Vi röstade ja till EU i folkomröstningen när Kent var ännu yngre än vad jag var då. Vi har haft möjlighet att delta i uppbyggnaden av det som är dagens EU. Vi är med och påverkar. Vi är aktiva och engagerade. Vi gör skillnad, och Sverige har fått ett ökat inflytande.

Vi är med i utvecklingspolitiken utanför EU och jobbar för och skapar en bättre tillvaro för människor som i dag befinner sig i länder som har det svårt. Vi har situationen i norra Afrika och Mellanöstern.

Vi vill vara där och ha ett EU-samarbete. Men vad vill Kent Ekeröth mer än att vara emot, emot och emot?

Anf. 68 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Johnny Skalin har tidigare redogjort för vad vi vill. Jag tror att Christian Holm till och med var här för att lyssna till det. Vi är för ett samarbete i Europa. Det jag poängterar här är att vi inte är för att några byråkrater i Bryssel ska sitta och diktera svenska förhållanden. Det finns en mängd exempel på det.

Jag ska ta ett exempel. Vi i riksdagen, svenska folket, beslöt att riva upp reglerna för fjälljakt som tillåter att alla EU-medborgare fritt ska få jaga i Sverige. När riksdagen gav uppdraget till regeringen hörde man

sedan Eskil Erlandsson säga: Vi kanske ändå inte kan göra det, trots att det svenska folket vill det, eftersom det är mot EU-rätten.

Inte ens i situationer där en majoritet av svenska folket har röstat om någonting som berör Sverige ska vi tillåtas att göra det för att stora EU ska berätta för oss vad vi ska göra. Det är vad mitt anförande handlar om. Det är det demokratiska underskottet som ni över huvud taget inte bryr er om.

Anf. 69 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Jag kommer inte att försvara allt som sker inom EU. Jag försvarar inte heller alltid allt som sker i riksdagen. Men jag tycker inte att vi ska lämna vare sig riksdagen eller EU eller avskaffa dem båda. Man ska arbeta för att förbättra och driva sin politik.

Det finns frågor som är viktiga att vi har gemensamt. Det finns saker som nationalstaten kanske inte ska få begränsa. Då skulle vi exempelvis kanske inte ha någon fri handel med Frankrike. Det är inte alltid så. Det finns röster och krav på att man ska begränsa. Det är bra om vi kommer överens om en öppenhet inom EU.

Jag blev kallad naiv, korkad och allt vad det kan ha varit av Kent Ekeröth för mitt uttalande förra året. Den diskussion vi då hade handlade om att vi försökte se positiva tendenser med den arabiska våren där det hände mycket positivt.

Självklart finns det också risker. Det är samma sak vi ser i dagens Syrien. Jag vill att Asad ska falla. Men det är självklart att det inte är skrivet i sten att det blir någonting bra som kommer därefter.

Det får vi leva med. Men vi måste också hantera och arbeta för att förbättra och skapa förutsättningar för uppdraget.

Anf. 70 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Det är närmast komiskt att lyssna på Christian Holm när han berättar om vad han egentligen tyckte för två år sedan när han sade någonting helt annat. Det finns på video.

Christian Holm sade att det var ren rädsla för ett islamistiskt hot som inte finns i Egypten. Kom ihåg det uttalandet: Ett islamistiskt hot som inte finns i Egypten. Sedan gick de och vann med 75 procent av rösterna.

Det hela blir komiskt. Hur kan du stå och förneka och säga att du menade någonting annat? Vi hörde vad du sade. Jag var där, och det finns på video. Sluta förneka att det var saker och ting som ni uppenbarligen inte hade en aning om.

Detsamma gäller EU. Mitt anförande här handlade om att vi 1994 röstade om ett EU som inte finns i dag. Christian Holm verkar inte ha några betänkligheter över huvud taget om att det svenska folket kanske bör tillfrågas när vi flyttar all makt från Sverige till EU.

Att EU har överstatlig makt på alla politiska områden bekymrar inte Christian Holm över huvud taget. Det är beklämmande att han inte vill att svenska folket ska få avgöra sin egen framtid. Det säger för den delen också en del om Moderaterna.

Anf. 71 ULRIK NILSSON (M) replik:

Herr talman! När det gäller den arabiska våren kommenterade Kent Ekeröth oförståelsen för hur andra kulturer fungerar. Jag måste ställa mig

frågan: Är det någon speciell logik som innebär att de andra kulturerna, om vi använder det begreppet, inte har rätt till sin kultur när vi samtidigt kräver att vi svenskar ska ha möjlighet att vara svenska?

Är det inte bättre att man har valt sin ledning – mer eller mindre demokratiskt, det ska gärna erkännas – än att man inte har gjort det? För mig är svaret ganska självklart. Jag vill också skicka med till Kent Ekeröth: Minns gärna att vi för 150, 170 år sedan i detta land inte heller var så toleranta mot andra religioner. Det tog ett tag innan konventikelplakatet kom till.

Anf. 72 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte om det är första gången som jag hör en moderat säga att var och en har rätt till sin kultur. Som Ulrik Nilsson insinuerade borde svenskarna också ha rätt till det. Det är inte ofta vi hör det i det här landet, tyvärr.

Han ställer frågan: Får de inte ha rätt till sin kultur och välja sina ledare? Jo, det har de, och det har jag alltid varit väldigt tydlig med. Jag tycker att det är jättebra när diktatorer faller. Men den extremt naiva syn som fanns från samtliga partier utom vårt baserade sig på ett feltänk och att ni över huvud taget inte förstod er på vad som hände därnere.

Ni förstod er inte på deras värderingar och deras kulturer. Det är därför ni gjorde felanalysen att det skulle bli rosa fluffiga moln och att allting skulle bli så fint därnere. I stället gick det åt skogen. Det kan man väl sammanfatta det med.

De har rätt att välja vad de vill. Men det behöver inte betyda att valet sett från ett demokratiskt eller frihetligt perspektiv blir bra. De har rätt att göra precis vad de vill. Men kom inte och påstå att det fanns speciellt goda utsikter för det 2011.

Alla opinionsundersökningar i till exempel Egypten visade att 75 procent av befolkningen ville ha sharialagstiftning. Det är inte en jättebra bas att stå på i en demokratisk utveckling.

Anf. 73 ULRIK NILSSON (M) replik:

Herr talman! Demokrati är rätt att välja så länge man väljer som Kent Ekeröth vill. Jag är lite avundsjuk på Kent. Fördomar är väldigt praktiska. Man vet precis vad man ska tycka utan att behöva reflektera.

Jag måste alltid reflektera och sätta saker och ting i ett sammanhang. Jag noterar att mycket av det som händer i arabvärlden inte är exotiskt utan historiskt.

Vi har gjort det tidigare, men vi har också visat vägen från det. Förändringen går nästan aldrig att påtvinga utifrån utan måste komma inifrån. Den sker utifrån en tro på individen, människors välvilja och människors förmåga att gå vidare.

Där är den stora skillnaden mellan den hållning i utrikespolitiken som företräds av Alliansen och den hållning som företräds av Kent Ekeröth och hans parti. Vi tror på de goda krafternas möjligheter. Men vi vill inte agera utifrån fördomar.

Anf. 74 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Jag tror att Ulrik Nilsson har missat vad fördomar innebär. Fördomar är inte fakta. Det som de facto hände i Egypten är precis

det jag sade. Det var alltså inte fördomar. Det var kunskap. Det är två helt olika ord.

Sedan gör Ulrik Nilsson precis som våra motståndare brukar göra. Man målar upp sin egen halmgubbe, och sedan argumenterar man mot sin egen fantasi. I det här fallet sade Ulrik Nilsson att de ska få välja så länge de väljer som Kent vill. Nej, det var inte vad jag sade.

De får välja precis hur de vill. Men att stå i denna kammare och påstå att det blir en jättefredlig utveckling och att islamisterna inte skulle vinna är bara okunskap och ingenting annat. Det är någonting som Ulrik Nilsson uppenbarligen visar också här.

Jag har fortfarande inte hört någon kommentar från Ulrik Nilsson angående det som var huvudsaken i mitt anförande – det demokratiska underskottet i EU.

Nu kan han tyvärr inte svara på min fråga, så jag ställer den retoriskt: Är det EU som fanns på valsedeln i valet 1994 det EU som vi är med i i dag? Nej, det är det inte. Därför är det naturligt att ställa frågan till svenska folket ytterligare en gång.

Anf. 75 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik:

Herr talman! Kent Ekeröth står här och skryter med att han såg det islamistiska hotet i Egypten. Det är märkligt. Alla såg vi väl att det fanns ett islamistiskt hot. Det var ingenting nytt, utan frågan var om vi skulle tillåta att människor fick resa sig upp mot den Mubarakregim som då fanns. Skulle vi tillåta demokratiska yttringar, eller var tanken att man skulle ha kvar den regim som fanns? Är det detta som är Kent Ekeröths mening?

Ingen av oss är naiva. Vi ser svårigheterna i Egypten, och vi vet att det finns jättemycket kvar. Men vi kan inte säga nej till människors demokratisträvanden.

När det gäller EU är Lissabonfördraget det som har öppnat för ökat medbeslutande för de europeiska parlamenten. Vi har inte fått ett mindre demokratiskt Europa, utan vi har snarare ökat demokratin. Det var därför vi ställde upp på Lissabonfördraget. Frågan är: Hur ser du på det?

Anf. 76 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Återigen hör vi samma sorts argumentation. Man talar om ifall vi ska tillåta revolutionerna i Egypten, eller var det nu kan vara. Ska vi tillåta att de byter ut sina ledare? Det var inte det jag sade i mitt anförande över huvud taget. Det var alls min inte poäng. De får göra precis vad de vill.

Men man ska inte stå i denna kammare och påstå att det inte finns något islamistiskt hot, som många går upp och säger. Det var någon som liksom Jonas Sjöstedt talade om att det är en sekulär revolution. Kom inte och påstå att det fanns en insikt om vad som skulle hända i Egypten, för det gjorde det över huvud taget inte bland de andra sju partierna! Gå tillbaka till debatterna ett till två år bakåt i tiden och läs så framgår det bortom allt tvivel.

Jag visste att EU och medbeslutandereformen skulle komma upp. Jag ska ta ett exempel på hur den fungerar. Alla medlemsländer och alla parlament i hela EU sade nej till att ge Frontex utökade befogenheter. Och vad hände? EU-parlamentet brydde sig inte. De ville ändå ge det till

dem. Trots att inget medlemsland i hela EU ville ha det fick vi det. EU-parlamentet brydde sig inte. Är det medbestämmande?

Prot. 2012/13:64
13 februari

Anf. 77 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik:

Herr talman! Jag menar att vi har ett mer långtgående inflytande i dag när det gäller olika förhandlingar med EU och Bryssel. Vi har fått en möjlighet i och med att när kommissionen kommer med förslag skickar de förslagen till oss i parlamenten. Vi har grönboksdebatter här mycket tidigare. Vi har subsidiaritetsprövningar. Kommissionen tycker att vi i Sverige är ganska jobbiga, för vi säger att vi tycker att olika saker inte stämmer överens och att vi tycker att vissa frågor är sådana som Sveriges parlament ska fatta beslut om.

Vi har alltså inte slutat med något slags demokrati bara för att vi har ställt oss bakom olika fördrag inom EU. Det har snarare gått i andra riktningen. Vad vi än är med i kan vi aldrig säga att det ska vara statiskt. EU kan inte vara statiskt. FN kan inte vara statiskt. Det svenska parlamentet kan inte vara statiskt.

Det hävdas här att vi absolut måste ha en folkomröstning. Varje fredag i EU-nämnden fattar vi beslut om vilket mandat regeringen har för att förhandla för Sveriges räkning.

Anf. 78 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Désirée Pethrus lyssnar inte på vad jag sade. Hon talar om subsidiaritetsprövning eller medbestämmande. Det krävs att åtta eller nio parlament inom en åttaveckorsperiod ska vara eniga om ett visst förslag för att det ens ska komma upp. Och vad behöver kommissionen göra då? Inte någonting. De kan skicka tillbaka det precis som det var. Kommissionen har ingen skyldighet att ändra sig. De kan lägga fram exakt samma förslag igen. Så mycket för medbestämmande!

Subsidiaritetsprövningen har vi redan varit inne på. Samtliga parlament i hela EU sade nej, och EU-parlamentet brydde sig inte. Kom inte och tala om demokrati eller medbestämmande i EU, för det är en fars! Det är vad det är.

Anf. 79 CARIN RUNESON (S):

Herr talman! Utrikespolitik handlar inte enbart om FN och dess olika organ. Det handlar inte heller enbart om EU, säkerhetspolitik, fredsbevarande insatser eller om ambassaders och konsulats lokalisering – för att ta några exempel.

Utrikespolitik handlar också om stödet för de mänskliga rättigheterna runt om i världen, om kvinnors och barns trygghet, hälsa och möjligheter, om minoritetsgruppers rätt till land och språk, om vårt stöd i demokratiseringsprocesser och vår satsning på bistånd. Det gäller till exempel viss demokratiutveckling, utbildning, vatten och sjukvård – ja, allt det som vi har och tar så alldeles för givet.

Än i dag, en god bit in på 2000-talet, plågas, förtrycks, exploateras och utnyttjas miljontals barn dagligen, vilket är en helt oacceptabel situation. Unicef har beräknat att uppskattningsvis 19 000 barn under fem år dör varje dag. Det är ett barn var femte sekund. Under 2012 innebär det ofattbara 6,9 miljoner barn.

Utrikespolitisk debatt

Även om antalet barn som börjar skolan har ökat är det nästan 70 miljoner barn som av olika anledningar över huvud taget inte går i skolan. Detta innebär att barnen och ungdomarna är sårbara och dåligt rustade för sitt fortsatta liv. Speciellt utsatta är flickor, som i många länder blir helt utan utbildning. Om de över huvud taget får börja skolan händer det inte sällan att de tas därifrån i mycket unga år för att giftas bort – tradition måhända, men alldeles tokigt och alldeles fel med tanke på alla människors lika rätt och värde.

Det finns många länder att relatera till. Jag väljer i dag Afghanistan. Vi har talat om det, och man talar om Afghanistan både mycket och länge. Jag hade tillfälle att besöka landet i månadsskiftet oktober/november i fjol. Det gav många intryck. Jag tycker att det är bra att vi nu som land satsar extra mycket på bistånd till just Afghanistan. Men det är också viktigt att en betydligt större del av biståndet än tidigare går till att stärka kvinnornas situation.

Enligt *Missing the Target* – den rapport som Kvinna till Kvinna, Operation 1325 och Svenska Afghanistankommittén har sammanställt angående kvinnor, fred och säkerhet i Afghanistan – har inte ens 1 procent av biståndet gått till att stärka kvinnornas situation.

Det är knappast någonting okänt, herr talman, att det råder stor brist på mänskliga rättigheter i Afghanistan och att kvinnor och flickor har ett stort behov av skydd mot våld. Enligt vissa källor är landet ett av de allra farligaste för kvinnor att leva i. Rättssäkerheten är i stort sett obefintlig, och kvinnors deltagande i politik och andra beslutande församlingar är mycket begränsat. De kvinnor som organiserar sig – de som över huvud taget kan och vågar det – behöver mycket stöd. Tyvärr är det alltför vanligt att kvinnor som engagerar sig i samhällsfrågor får betala för engagemanget med sina liv.

Så här kan det inte vara, och så får det inte vara. Med tanke på att Afghanistan nu är vårt största biståndsland måste vi ta avstånd från detta, herr talman, och vara tydliga med vår uppfattning när det gäller kvinnors och flickors rättigheter och mänskliga rättigheter över huvud taget. Det gäller oss alla och inte minst regeringen, utrikesministern och biståndsministern.

Nu är det tyvärr inte bara i Afghanistan som kvinnor lever under hot och förtryck. Vi vet vad som händer i många andra länder – i Indien, Iran, Kongo, Somalia och Etiopien. Man kan göra listan lång. Det handlar också om flickors och kvinnors och liv i Nicaragua och Honduras, för att titta åt ett annat håll i världen. Det är inte heller bra.

Nog kan det tyckas märkligt att kvinnorna, som är i majoritet när det gäller jordens befolkning, inte har tillträde till de beslutande rummen där fredsprocesser och uppbyggnad av stater diskuteras. I stället utsätts de för manligt förtryck och förmynderi, hög förekomst av misshandel och sexuellt utnyttjande. Listan kan göras lång när det gäller den förnedring och brist på respekt som kvinnor utsätts för.

När det gäller kvinnors och barns situation och respekten för de mänskliga rättigheterna över huvud taget anser vi socialdemokrater att det är oerhört viktigt att Sverige på olika sätt, inte minst från regeringshåll, bidrar till och verkar för en gynnsam utveckling. Detta, herr talman, kan vi göra både som enskilt land och genom EU.

Det urusla stödet för ett svenskt medlemskap i FN:s MR-råd visar på behovet av nya ansträngningar från Sveriges sida när det gäller mänskliga rättigheter. Vi socialdemokrater vill se någon form av nystart i svenskt MR-arbete, och vi anser att vi ska utarbeta en ny strategi i nära samverkan med det civila samhället för att försöka återställa det anseende som Sverige har förlorat på det här mycket centrala området.

Det är också högst angeläget, herr talman, att Sverige omgående och utan dröjsmål ratificerar Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Herr talman! Partier i opposition kan utträtta mycket, men ett parti eller partier i majoritet sätter dagordningen i olika sammanhang. Därför kräver vi socialdemokrater att de i regeringsställning tydligare än tidigare kritiserar kränkningar av de mänskliga rättigheterna oavsett var eller av vem kränkningarna görs.

Anf. 80 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M) replik:

Herr talman! Jag måste börja med att säga att jag håller med om väldigt mycket av det Carin Runeson säger. Det är ingen nyhet, varken för henne eller för mig utifrån att vi har väldigt många lika åsikter i den här frågan.

Jag vill fråga Carin Runeson om det svenska bistånd till Afghanistan som vi nu har fattat beslut om. Det är ett mycket stort bistånd där vårt fokus i första hand ligger på kvinnor och barn. Om jag förstod det rätt ville Carin Runeson se en gynnsam utveckling av detta.

Då är min fundering: Vad ser Carin Runeson som ett ytterligare komplement till den satsning som den svenska regeringen gör i dag för att vi ska få den här gynnsamma utvecklingen?

Anf. 81 CARIN RUNESON (S) replik:

Herr talman! Först och främst handlar det om att bygga upp en demokrati i Afghanistan. Då måste kvinnor på olika sätt tillåtas att delta i det här uppbyggnadsarbetet och vara med i olika diskussioner. Jag tror att kvinnor och män tillsammans kan forma en mycket bättre framtid för ett land. Det här handlar om en demokratiseringsprocess, och där måste vi bidra.

Det finns också en annan viktig faktor som vi måste jobba med, och det är korruption. Väldigt mycket av biståndspengarna till Afghanistan försvinner på vägen enligt olika källor. De pengarna skulle i stället behövas till satsningar på kvinnor på olika sätt.

Anf. 82 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M) replik:

Herr talman! Korruption är ett jättestort problem. Vi vet att det är mycket framträdande i framför allt Afghanistan. Jag skulle uppskatta om vi hade gemensamma ståndpunkter och en enad front från oppositionen och den styrande Alliansen när det gäller hur vi ska hantera sådana här viktiga frågor för att vi ska kunna nå den demokratiutveckling som verkligen behövs i framför allt Afghanistan. Vi vet att Afghanistan har varit utsatt för ockupation och haft fokus på någonting annat än utveckling under en lång tid. Därför ser jag fram emot ett positivt samarbete med oppositionen i de här frågorna.

Anf. 83 CARIN RUNESON (S) replik:

Herr talman! Jag kan tillägga att det är mycket viktigt att man samverkar med det civila samhället. Det finns många organisationer som har stor kunskap om hur saker och ting ser ut i olika länder, inte minst i Afghanistan eftersom vi nu pratar om det. Vi har Kvinna till kvinna, Operation 1325 och Svenska Afghanistankommittén. Jag besökte dem och tittade på deras olika projekt när jag var i Afghanistan. Jag tycker att de har åstadkommit otroligt mycket värdefullt och bra. Jag tror att vi har allt att vinna på att samverka i större utsträckning än vad som har gjorts hittills.

Anf. 84 MATS JOHANSSON (M):

Herr talman! Som varandes medierapportör i Europarådet tänker jag säga några ord om yttrandefrihet och mediefrihet i framför allt Europa. Jag tänker börja med ett svenskt exempel på yttrandefrihet. Expressen har i dag en helsida där det står: Ryssland vill rusta sig ur förnedringen. Därför har den svenska försvarsdebatten flammats upp igen.

Det är en bra artikel, som finns där man minst väntar sig att finna sådana artiklar, där man kan läsa om det som pågår i Ryssland. Det är en artikel om Ryssland som kan publiceras i Sverige men knappast i Ryssland.

Jag har också en lång lista på kolleger i Ryssland. Det är journalister som har mördats och misshandlats de senaste åren. För att spara tid säger jag bara att den finns på nätet. Det finns en grupp som heter Moscow Bureau for Human Rights som man kan söka upp. Det är en eländeslista, och det är inte bara i Ryssland som det finns sådana listor. Förra året dödades mer än 100 journalister i världen. Tusentals greps och förföljdes.

Efter Sovjetimperiets upplösning och omvälvningarna i Nordafrika, som vi har talat om i dag, har den globala demokratiseringsvågen avstannat. Demokratiinstitutet Freedom House skriver i sin färskas årsrapport, som kom för någon vecka sedan, att dess frihetsindex har försämrats för sjunde året i rad. Av 195 undersökta stater är bara 90, med mindre än hälften av jordens befolkning, klassade som fria. Detta sagt apropå det meningsutbyte som förekom tidigare i dag om demokratier och diktaturer i Förenta nationerna. Under 2012 gick 27 av världens länder åt fel håll i den här demokratistudien.

Inte heller Europa är immunt mot diktaturens virus. Även i vår världsdel försämras skyddet för det fria ordet och dess utövare. Det är därför som jag och andra under två år har arbetat med en rapport till Europarådet om tillståndet i de 47 medlemsstaterna. Glädjande nog antogs den rapporten i Strasbourg för några veckor sedan av rådets parlamentariska församling med stöd från alla fem partigrupperna från vänster till höger.

Arbetet för yttrandefrihet och mediernas självständighet utgör kärnan i Europarådets existens. I Europakonventionens artikel 10 slås fast att: ”Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.”

Problemet i Europarådet, och för den delen i andra liknande församlingar, är att många parlamentariker är där av olika anledningar. En del av oss är där för att försvara principer som de i Europakonventionen.

Andra är där för att försvara sin regering och dess intressen. Det innebär att rapporter som min, som kritiserar förhållanden i namngivna länder, ofta blir kontroversiella beroende på utpekandet snarare än de värden som förespråkas.

I min rapport utpekas en rad medlemsstater där förhållandet att man respekterar yttrande- och mediefrihet inte är självklart. Främst gäller det som sagt Ryssland. En rad försämringar under Putins styre gör landet till Europas svarta får i permanent strid med Europakonventionen och i topp i Europadomstolens statistik över fällande domar.

Det aktuella fallet med åtal av en död man, advokaten Sergej Magnitskij, som hämnd för hans avslöjanden av korruption och kriminalitet högt upp i statsledningen visar att Ryssland inte har ett fungerande rätts-system.

Bland övriga kritiserade länder i min rapport nämner jag Turkiet och Ungern. Om dem bör dock sägas att deras regeringar, till skillnad från Kreml, reagerar på internationell kritik med lagändringar för att försöka åtgärda påtalade brister. Vi är inte nöjda med de åtgärder som har vidtagits i Ungern och Turkiet, men det är ändå skillnad mellan de länderna och Ryssland.

Sammantaget pekar reaktionen mot min rapport och andra i liknande ämnen på en tilltagande förmåga för en blockerande minoritet i Europarådet att försvaga rådets ställning som försvarare av politiska fri- och rättigheter. Det bådär illa för framtiden.

Herr talman! Sedan 1970 har Europarådets parlamentariska församling antagit 50 resolutioner med rekommendationer för att stärka yttrandefrihet och fria medier. Min rapport lär inte bli den sista, däremot är den *min* första och sista.

Med detta vill jag tacka er som fortsätter i Europarådet för gott samarbete. Jag vill också tacka över partigränserna, särskilt mina socialdemokratiska kolleger som har varit goda allierade i yttrandefrihetsfrågor. Lycka till i det fortsatta arbetet!

Anf. 85 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Sverigedemokraterna tror på ett ansvarsfullt bistånd där varje satsad krona ska göra så mycket nytta som möjligt. Vi nöjer oss inte med en kvantitativ målsättning utan fäster större fokus vid kvaliteten och ett bistånd som är inriktat på effektivitet. Bistånd ska vara till för en positiv utveckling i mottagarlandet, och det långsiktiga målet måste vara att länder utvecklas till den grad att de inte längre behöver något bistånd.

Sverigedemokraterna vill stärka det humanitära biståndet, öka stödet till världens flyktingar samt verka för ett långsiktigt utvecklingsbistånd som utgår från fattiga människors vardag, behov och levnadsvillkor. Konflikter, naturkatastrofer och andra humanitära kriser kan skapa stor förödelse i ett land under lång tid. Det är för Sverigedemokraterna en självklarhet att Sverige efter bästa förmåga ska bidra vid dylika katastrofer. De humanitära behoven har ökat de senaste åren, bland annat beroende på ett ökat antal naturkatastrofer och konflikter. Sverigedemokraterna anser därför att anslagen till humanitära insatser bör öka.

Herr talman! Så sent som i december vädjade Förenta nationerna till omvärlden om pengar för att ha råd med flyktinghjälp. FN och flyktingorganet UNHCR vill ha motsvarande 10 miljarder kronor för det växande

behovet av mat, medicin och övriga grundläggande förnödenheter som behövs för att rädda flyktingar i bland annat Syrien. Dagligen flyr runt 5 000 syrier till grannländerna, och sammanlagt har ca 700 000 redan flytt till grannländerna.

Revolutionen i Syrien har utvecklats till att bli ett fullskaligt inbördeskrig där såväl rebeller som Asads regim begår hemska brott. De som förlorar mest på detta hemska elände är oskyldiga civila. Kvinnor och barn som förhoppningsvis lyckas klara sig måste lämna sina ägodelar och sitt liv bakom sig.

Det är i dessa sammanhang som rika länder som Sverige har en möjlighet att hjälpa till, och det handlar inte bara om Syrien. Det är min absoluta uppfattning att Sverige borde utöka engagemanget för världens flyktingar genom en effektiv biståndspolitik.

Sverigedemokraterna har i sina budgetförslag utöver en ökning av det humanitära biståndet föreslagit en ökning av stödet till FN:s flyktingorgan UNHCR med 1 miljard kronor för nästkommande år, alltså totalt 5,5 miljarder kronor. Dessa pengar kan rädda hundratusentals och åter hundratusentals människor undan svält och krig samt kan vara avgörande för människor som kämpar för sina liv. Det är på plats i kris- eller krigsdrabbade länders närområden som en stor majoritet av världens flyktingar finns, och det är på dessa platser som behovet av hjälp är som störst.

Enbart en mycket liten och relativt privilegierad del av världens flyktingar har en möjlighet att ta sig till Sverige. Många av dem har inte alltför sällan det lite bättre ekonomiskt ställt eller en i sammanhanget god utbildning. Samtidigt blir de allra flesta kvar i krisområden där hjälpbehovet är som störst, och länderna utarmas på såväl kompetens som pengar.

Herr talman! Oavsett hur man vrider och vänder på det är det de hårdast drabbade flyktingarna som drabbas mest av dagens politik. I Sverige har vi en ytterst märklig inställning till flyktinghjälp. Åtskilliga tiotals miljarder satsas på den misslyckade invandringspolitik, inte alltför sällan också i skenet av välvilja. Flera miljarder som ska gå till bistånd skickas samtidigt direkt tillbaka till staten för att hantera massinvandringen till Sverige i stället för att användas till medicin, mat och andra basala förnödenheter i FN:s flyktingläger. Utöver detta är det lätt att förfäras över regeringens ineffektiva bistånd då endast omkring ½ miljard av den totala biståndsbudgeten på ungefär 30 miljarder går till UNHCR.

I morgon är det alla hjärtans dag. UNHCR gör en insats och erbjuder vanligt folk möjligheten att köpa gåvor till de flyktingar som är i störst behov av hjälp. Några dunkar rent vatten eller lite skolmaterial till några av alla flyktingarna som sitter i olika läger kan göra en stor skillnad. Ännu större skillnad kanske det gör att köpa filter till flyktingarna som fryser i Syrien där vintern slagit till. Eller varför inte köpa nötkräm till de undernärda barnen i Mali?

Herr talman! Faktum är att det är otroligt dyrt med försörjning i Sverige, och det finns inga flyktingar som behöver hjälpen mer än de som befinner sig i krisdrabbade länder och de ländernas närområden. Sverigedemokraterna vill och avser att kunna rädda och hjälpa så många flyktingar som möjligt. Detta kan vi åstadkomma genom att prioritera riktig flyktinghjälp genom en effektiv biståndspolitik.

Det handlar inte bara om kriget i Syrien. Runt 40 miljoner människor är på flykt runt om i världen. De allra flesta av dessa är i behov av hjälp på plats. En human flyktingpolitik handlar inte om hur mycket pengar man satsar. En human flyktingpolitik handlar om hur många flyktingar man kan hjälpa. Det handlar om att vara effektiv och finnas behjälplig för alla dem som har det svårast.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

I detta anförande instämde Julia Kronlid (SD).

Anf. 86 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Jag tänker ägna mitt inlägg i debatten åt nedrustningsfrågan som har nämnts alldeles för lite i dagens debatt. Nedrustningsområdet är ett av de områden som vi socialdemokrater tar upp i vårt dokument som heter *Om viljan finns*.

I svensk utrikespolitik i modern tid har nedrustning i allmänhet och kärnvapennedrustning i synnerhet haft en framträdande plats. Sverige har gjort sig ett namn internationellt som förpliktar. Hans Blix, Olof Palme, Inga Thorsson, Alva Myrdal och Rolf Ekéus är några av alla som bidragit till att Sverige som litet land ändå har tagit stor plats internationellt kring de bord där nedrustningen diskuterats. Inte minst i dessa dagar då Nordkorea provspränger kärnvapen förtjänar nedrustning att lyftas fram i debatten.

Kärnvapenhotet är inte bara ett minne blott från det kalla krigets dagar. För människor på den koreanska halvön är det en skrämmande verklighet. Nordkoreas provsprängning måste förstås fördömas. Det krävs hårdare sanktioner och gemensamma tag från hela det internationella samfundet för att hitta en lösning.

Herr talman! Vi socialdemokrater är oroade över att frågan om nedrustning är för lågt prioriterad av den nuvarande borgerliga regeringen. Vi menar att Sverige kan bättre, om bara viljan finns.

Finland har arbetat mycket aktivt med att få till stånd en NPT-konferens rörande en zon fri från kärnvapen och massförstörelsevapen i Mellanöstern. Ett annat exempel från senare år har varit frågan om ett internationellt förbud mot klustervapen. Det var ett initiativ från den norska regeringen och kom att benämnas Oslokonventionen. Sveriges position pendlade från att först vara skeptisk till att bli milt avvaktande för att till slut landa i att motvilligt skriva under konventionen. Den är nu ratificerad här i riksdagen, vilket vi välkomnar, men regeringens saktfärdighet och bristande engagemang i frågan förskräcker.

Återigen ser vi nu att den norska socialdemokratiskt ledda regeringen tar kraftfulla initiativ på nedrustningsområdet, och återigen ser vi hur den svenska regeringen står passivt bredvid. Den här gången gäller det kärnvapennedrustning och de humanitära konsekvenser som faktisk användning av kärnvapen innebär. Det är ett nytt spår inom nedrustningsområdet som vi menar är väl värt att pröva.

På samma sätt som man tidigare visat på de katastrofala humanitära konsekvenserna av användningen av till exempel personminor och klusterbomber kan man driva frågan om ett internationellt förbud mot kärnvapen. Genom att med fakta och forskning visa på de fullständigt oacceptabla konsekvenserna av användningen av kärnvapen skulle det kunna vara möjligt att nå fram till ett sådant förbud. Den aspekten av kärnva-

pennedrustningen har vunnit kraft de senaste åren. Låt mig ge några exempel.

I slutdokumentet från översynskonferensen om ickespridningsavtalet 2010, som alla parter är eniga om, uttrycker man följande oro: "The conference expresses its deep concern at the catastrophic consequences of ANY use of nuclear weapons." Ett annat exempel är att den internationella rödakorsrörelsen 2011 antog en resolution som fastslår att de "har svårt att tänka sig att någon användning av kärnvapen skulle kunna vara förenlig med bestämmelserna i humanitär rätt". Låt mig nämna ytterligare ett exempel. Under FN:s generalförsamling i oktober 2012 presenterade 35 länder ett uttalande med följande budskap: "Kärnvapenanvändning får katastrofala konsekvenser och detta faktum utgör incitament för starkare nedrustningsinitiativ."

Bland våra närmaste grannar fanns Norge, Danmark och Island med bland undertecknarna. Man skulle kunnat tro att även Sverige fanns bland undertecknarna, men så var det inte. Det tycker vi socialdemokrater är mycket anmärkningsvärt.

Den 4–5 mars i år står Norges regering värd för en internationell statlig konferens som syftar till att vidare kartlägga de humanitära konsekvenserna av kärnvapenanvändning. Vi socialdemokrater kommer att närvara, och vi hoppas att regeringen visar ett större intresse och deltar aktivt i det arbete som satts i gång av den norska regeringen. Vi menar att Sverige på ett konstruktivt sätt bör driva frågan om en konvention som förbjuder all användning av kärnvapen på grund av deras oerhörda humanitära konsekvenser. Sverige bör därför i FN föreslå att arbetet för en internationell konvention om ett fullständigt förbud mot kärnvapen snart inleds.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag säga att fler aktiva och kraftfulla röster för nedrustning, icke-spridning och rustningskontroll behövs. Med en progressiv utrikespolitik kan Sverige göra skillnad om viljan bara finns.

(Applåder)

Anf. 87 ULRIK NILSSON (M):

Herr talman! Med hjälp av en sådan apparat som jag här visar upp för kammaren kan jag få information om mycket. Jag kan få information om hur det gick för Zlatan i senaste matchen – i realtid till och med. Jag kan få information om när tåget går och vad som händer i riksdagens kammare. Jag kan läsa berättelser om övergrepp mot homosexuella eller titta på bilder från Förenade arabemiraten, där de slåss för sin frihet och sina demokratiska rättigheter.

Dessa funktioner har, kan man säga, olika värde, och min mejlbox är full framför allt av den sista varianten. Där är problemet närmast att kunna sälla bland informationen.

Jag kan också, herr talman, med denna telefon och med hjälp av mer avancerade datorer få information om nya affärsmöjligheter. Jag kan jämföra regler i olika länder. Jag kan till och med flytta pengar. Det är detta, herr talman, vi kallar globalisering – information och ekonomi är globala och människor, med undantag av vissa visumregler, har möjlighet att röra sig över gränserna. Jag tror att det i grunden är positivt och viktigt. Det innebär att vi kan jobba utomlands. Vi kan lära känna nya

kulturer och människor och utvecklas. Vi kan knyta band mellan folk. Vi kan sänka kostnader genom handel och utbyte.

Vi kan räkna upp nästan hur många fördelar som helst, men det är inte problemfritt. Konkurrenten kan lätt leda till ett race to the bottom, där det handlar om att hitta den lägsta kostnaden. Det i sin tur kan leda till att vi söker de smarta lösningarna och ibland kanske tänjer lite grann på reglerna för att faktiskt gynna oss själva. Vi kan givetvis ställa oss frågan om det är okej att kunskap flyttar genom att kärnkraftsingenjörer i ett land åker till Iran för att hjälpa dem med deras program. Vi kan också ställa oss frågan om det är okej att den som är misstänkt för brott i ett land kan shoppa jorden runt för att hitta ett juridiskt system som gynnar just hans eller hennes önskemål.

Herr talman! Debatten kan inte handla om huruvida vi ska ha globalisering utan hur vi hanterar den. Att informationen, tekniken och viljan finns är ett faktum. Därför måste vi ställa oss frågan hur vi hanterar det förhållandet att politiken är nationell samtidigt som rörelserna är internationella.

Låt mig ta exemplet med kapitalflykt. Vi har varit i Zambia några gånger under debatten. Jag var också med på den resa som det tidigare talades om. Lösningen kan knappast vara att vi står här och moraliskt fördömer Zambia. Det kan vi i och för sig göra, men vi kan inte stanna vid att moraliskt fördöma det som sker där, utan vi måste sätta fokus på hur man bygger de institutioner och system som ska säkerställa beskattning av inkomster i de länder där inkomsterna uppstår. Det är inte enbart en moralisk fråga. Det är också en praktisk fråga. Om vi gör den till enbart en moralisk fråga missar vi en del av poängen.

Jag tror därför att lösningen ligger i att vi arbetar vidare med multilaterala och bilaterala avtal. Vi måste till exempel främja frihandel via handelsavtal så att vi inte får handelshinder. Vi måste ha skatteavtal. Vi måste se till att vi har avtal som garanterar rörlighet. Vi måste ha utlämningsavtal. För oss är detta en fråga om modernitet. För oss är detta en fråga om att möta framtiden inte genom att stänga oss inne och andra ute, utan genom att vara öppna och välkomnande.

Herr talman! Har Sverige då stått helt handfallet inför detta? Nej, jag kan konstatera att både i utrikesdeklarationen och i annan politik har Sverige visat vägen. Vi har drivit på för nätets öppenhet, det vill säga informationsspridning. Vi har drivit på för att se till att kommunikationen fungerar. Lite ironiskt sades det i debatten tidigare i dag att vi gärna talar fiberoptik över Östersjön, men det är essentiellt att kommunikationen fungerar, och det ska vi inte slarva bort i en replik.

Vi har drivit på för frihandel. Jag erkänner gärna att jag är någon form av frihandelstaliban, för jag tror att det är där möjligheterna erbjuds. Vi har drivit på för att bygga nationella institutioner. Millenniemålen har varit verkningsfulla verktyg för det, och när de ska omförhandlas måste vi tänka vidare på hur vi skapar de institutioner som krävs. Jag tror att vi även måste fundera på det faktum att allt fler av jordens länder inom en icke alltför avlägsen framtid snarare kommer att vara samarbetsländer i handel än biståndsländer. Om vår politik lyckas blir konsekvensen nämligen den att allt fler länder kommer att ingå i den grupp som har resurser att själva klara av sina åtaganden. Därför måste vi välkomna det men också förbereda oss redan i dag.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Debatten handlar som sagt, herr talman, inte om huruvida vi ska ha globalisering – det tror jag är nödvändigt för överlevnaden – utan hur vi hanterar den. Frågan handlar inte om vad vi ska tycka om andra utan hur vi ger stöd och i samverkan kommer vidare. För mig, herr talman, är framtiden global, och vi är beredda att ta itu med de utmaningar framtiden för med sig för att utveckla det globala samhället.
(Applåder)

Anf. 88 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr talman! Ärade åhörare! I dag har vi socialdemokrater inte presenterat en alternativ utrikesdeklaration, vilket vi brukar göra de dagar då utrikespolitiken och regeringens utrikesdeklaration debatteras. Vi har gjort det vid några tillfällen de gångna åren. I år valde vi att i stället sätta samman ett dokument som vi kallar *Om viljan finns*. I det dokumentet pekar vi på de tydliga skillnader som finns mellan den moderatledda regeringens utrikespolitik och en socialdemokratisk utrikespolitik. Det gör vi på område efter område, på punkt efter punkt. Det gäller även området biståndspolitik eller, som jag hellre skulle vilja kalla det, internationellt utvecklingssamarbete.

För oss socialdemokrater är det viktigt att Sverige fortsätter att ge ett generöst bistånd. Om detta förs det i stort sett ingen debatt i dag, utan enprocentsmålet är accepterat.

Men vi reagerar på hur den nuvarande regeringen hanterar enprocentsmålet rent praktiskt. Man urholkar det till exempel genom skuldavskrivningar som man har blåst upp till värden som inte motsvarar den verkliga skuld som man skriver ned. Därigenom har man undandragit ett antal miljoner under de gångna åren, som i stället för att gå till fattigdomsbekämpning och internationellt utvecklingssamarbete har stannat kvar i den svenska statens concernredovisning.

Det accepterar vi socialdemokrater inte. Skuldavskrivningar ska vara verkliga skuldavskrivningar. De ska vara krona för krona, det som avskrivs till den som historiskt är skyldig oss pengar. Det tycker vi är ett rättmätigt krav på hur man hanterar skuldavskrivningar. Vi accepterar inte skuldavskrivningar med uppblåsta värden.

Vi socialdemokrater tycker att det i utvecklingssamarbetet är viktigt att fokusera på kvinnor och kvinnors roll. Vi vet att det är mycket effektivt för utvecklingssamarbetet att kanalisera pengar och insatser till kvinnor. Forskningen visar att pengar satsade på kvinnor ger bättre och säkrare resultat än samma pengar satsade på män. Den direkt trista verkligheten är mycket konkret att män i högre grad tyvärr super bort pengarna.

Det är ett problem som man inte ska underskatta i utvecklingsländer, och det är också ett problem som vi känner igen från vår egen svenska historia, om vi blickar bakåt 100–150 år i tiden. Då var alkoholen ett mycket stort problem i vårt land. Vi kunde se hur familjefäder och familjeförsörjare tyvärr förödde sina pengar på ett alkoholmissbruk i stället för att låta dem gå till sin familj.

Samma sak gäller tyvärr fortfarande. Så till vida har världen inte ändrats särskilt mycket. Men om vi tar hänsyn till det och rättar vår biståndspolitik efter det kan vi få bra resultat.

Det är vi egentligen överens med regeringen om. Men problemet är att regeringen inte kan redovisa hur stor del av biståndet som går till

kvinnor, helt enkelt därför att redovisningsmetoderna är för trubbiga. Det är viktigt att jobba med en bättre redovisning, så att vi bättre kan följa hur biståndspengarna används och vilka de verkligen kommer till del.

En annan sak som vi tycker det är viktigt att regeringen blir mycket bättre på är arbetet med PGU, politik för global utveckling. Den firar tioårsjubileum i år. Men ändå är den kvardröjande känslan att det arbetet har gått in i ett slags pausläge i regeringens arbete. Man redovisar förvisso en PGU-skrivelse, som vi inom kort ska debattera här i riksdagen. Där pekar man på vad man har gjort. Men jag får mer en känsla av att regeringen har gått igenom vad man har gjort under året som kan räknas som PGU. Det blir PGU by accident, inte PGU genom att man har ett strategiskt tänk, där man från början planerar vad man ska göra och hur man ska agera för att få en samlad utvecklingspolitik.

Vi har ett konkret förslag om att i Regeringskansliet inrätta en särskild styrfunktion just för att hantera PGU-arbetet. Det arbetet är hela regeringens ansvar, inte bara biståndsministerns – det vill jag vara tydlig med. Men biståndsministern har ett ansvar för att ta ledningen i regeringens PGU-arbete. Mer om det kommer vi att kunna debattera om några veckor.

Skatteflykten är något som många har återkommit till i debatten under hela dagen. Det är ett av de problem som utvecklingsländer kämpar med. Pengar som egentligen skulle stanna hos dem, genom att företag betalade in skatter, förs ut från landet på olika sätt, mer eller mindre legitimt. Det är inte acceptabelt.

Det finns många olika saker som vi kan göra för att komma åt den situationen. En viktig sak är att ytterligare öka Sveriges ansträngningar med att exportera det svenska skatteväsendet. Man kan göra sig lustig över svenskt skattesystem på många olika sätt, om man vill det. Men vi kan konstatera att själva uppbördssystemet har en lång tradition och att vi är skickliga på det. Vi har ett transparent system som fungerar. De skatter som vi beslutar om här i Sveriges riksdag kommer faktiskt till allra största delen in.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag bara peka på vikten av att jobba för en global deal med globala rättigheter för alla arbetstagare i världen. Oavsett vilket företag det gäller och var i världen man jobbar ska man ha rätt till skäliga arbetsvillkor och en ordentlig lön som man kan leva på. (Applåder)

Anf. 89 ULRIK NILSSON (M) replik:

Herr talman! Jag har bara en liten fråga till dig, Kenneth. Jag blev lite nyfiken när du sade att det saknas metoder för att redovisa hur stor andel av biståndet som går till kvinnor. Hur hade du tänkt att det skulle redovisas? Är det möjligt att en viss andel av satsningen på en skolbyggnad hjälper flickor mer än pojkar och då ska räknas på det sättet?

Jag förstår inriktningen, vad du vill åstadkomma, och kan dela din uppfattning. Men jag ser också att vi möjligen kan få ett redovisningstekniskt kineseri. Därför vore det kul om du lite mer kunde utveckla hur det skulle gå till.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 90 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Tack, Ulrik Nilsson, för den engagerade frågan! Detta är viktigt, även om det är ganska tekniskt.

Jag har den senaste tiden tittat på hur det svenska biståndet redovisas och på vilken nivå redovisningarna sker. Jag tror att man bara genom att fördjupa det en eller två nivåer skulle kunna göra det tydligare och mer spårbart hur mycket pengar som går till olika saker. Det finns nämligen ett problem i redovisningarna i dag: För det som görs tvärsektoriellt är det svårt att räkna fram och redovisa hur stor andel som har gått till kvinnor.

Betydligt mer av biståndet går nog till kvinnor än vad vi med dagens biståndsstatistik klarar av att redovisa. Däremot kan vi beträffande det krav som bland annat Kooperation utan gränser lyfter fram – att hälften av biståndet ska gå till kvinnor, eftersom de är hälften av världens befolkning – inte ge ett kvalificerat svar på om det är så eller inte.

Anf. 91 ULRIK NILSSON (M) replik:

Herr talman! Det är ett bekant faktum att bland annat detta att skapa mer möjligheter för småföretagande och för utveckling av lokalt näringsliv och liknande ofta är att stärka kvinnorna. Ett sådant näringsliv är ofta i hög grad beroende av en säker elförsörjning. Ska du ha en symaskin och kunna garantera leveranstider är det avgörande att maskinen fungerar.

Är då din tanke att en eventuell förstärkning av elnätet skulle räknas kvinnor till godo till 70 procent och till män till 30 procent? Läger du den typen av investeringar i en hög för sig och renodlar det som direkt destinerat till kvinnor? Jag är lite intresserad av det.

Jag delar nog din uppfattning att vårt bistånd har en ganska bra profil. Det är klart att det är välkommet hur det ska redovisas. På den punkten behöver vi säkert inte vara osams. Men jag är lite nyfiken på hur det ska gå till.

Anf. 92 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag tror att det exempel som Ulrik Nilsson tog upp är bra. Går det att i ett sådant tänkt elektrifieringsprojekt räkna fram att en viss del kan anses gå till män och en viss del gå till kvinnor, så låt oss göra det!

Men vi måste fundera och besinna oss. Vi kan inte bedriva bistånd och konstruera hela biståndet bara utifrån att det ska redovisas. Den slagsidan har man anat de senaste åren i biståndet. Men när jag tittar på redovisningssystemet för svenskt bistånd konstaterar jag att det är på en rätt ytlig nivå långt upp i aggregerade strukturer. Bara genom att gå en eller två nivåer längre ned skulle vi kunna få en tydligare redovisning. Men att komma ända ned på elnätsnivå eller elektronnivå kanske vi inte ens ska.

Låt oss ytterligare utveckla redovisningssystemet, så att vi bättre vet vad vi gör och bättre vet vad vi får för pengarna!

Anf. 93 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Herr talman! En uppgiven kvinna i New Delhis slum är i djup sorg. Hon sörjer en nyhet som på de flesta platser runt om i världen – men inte i hennes värld – är det största glädjebesked man kan få: Hon är gravid,

och barnet hon bär inom sig är en flicka. Flickor är i huvudsak förenade med utgifter och är inte önskvärda. Kvinnan slits mellan sin moderliga kärlek till sitt ofödda barn och samhällets attityder och normer.

Sedan 1971 har det varit lagligt med abort i Indien. 1994 antog man en ny lag som gör det olagligt att abortera på grund av kön, en lag som hittills har lett till ytterst få åtal. Skulle kvinnan göra abort blir hennes namnlösa dotter en av omkring tio miljoner flickor som dödade före eller strax efter födseln enbart på grund av sitt kön de senaste 20 åren i Indien – tio miljoner små flickor som förvägrats rätten att få leva i vår värld.

Att övergreppen mot barnen sker för att de har fel kön och att det pågår i närmast industriell skala gör tragedin än större. Eftersom kvinnorna inte kan abortera barnen på grund av kön och inte heller behålla dem frodas de illegala aborterna. Dyra, smutsiga eller osäkra aborter är ofta det enda alternativ som kvarstår för kvinnorna. Al-Jazira beräknar att den illegala abortindustrin omsätter omkring 250 miljarder dollar per år – en siffra som uppskattas stiga med 20 procent om året.

Herr talman! I förra veckan var jag och tre av mina riksdagskollegor i Indien för att ta del av den här problematiken. En av anledningarna till vår resa var den senaste tidens uppmärksammade övergrepp mot kvinnor. Det var i Delhi i december förra året som en 23-årig kvinna våldtogs och misshandlades så svårt att hon senare avled. Händelsen utlöste en rad ilska reaktioner såväl i Indien som internationellt. Sverige är inget undantag.

2011 våldtogs över 24 000 kvinnor – det är 65 kvinnor varje dag – bara i Indien. Det är främst fattiga kvinnor som redan befinner sig i en utsatt situation som drabbas. Det är en ohållbar situation. Ofta sker dessa våldtäkter av en familjemedlem, och det är i många fall svårt att anmäla den egna familjemedlemmen eftersom familjen då står utan familjeförsörjare. Därför ville jag själv åka dit och ställa frågorna och få en bild av hur verkligheten ser ut.

Vi gjorde besök hos organisationen New Generation Trust för att få en inblick i hur situationen ser ut. New Generation Trust arbetar på olika sätt med fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter i Indien. Organisationen har fokus på att stötta kvinnor i utsatta positioner och hjälpa dem tillbaka till ett mer självständigt liv. Den officiella siffra som finns över våldtäkter i Indien är osäker. Det är ett stort mörkertal, vilket innebär att det är så vanligt att en kvinna blir våldtagen eller utsatt för andra övergrepp att toleransen blir stor för den skrämmande verklighet man lever i.

Herr talman! Samtidigt, på andra sidan jorden i Europa, 5 500 kilometer från New Delhi, finns en förening i gravida kvinnors lidande. Trots allt är aborträtten i Indien starkare än den som råder i många länder i Europa. Tiotusentals kvinnor från framför allt Polen, Malta och Irland reser årligen utomlands för att göra abort – en rätt de förvägras i sina hemländer. I dessa tre EU-länder är abort förbjudet enligt lag. Enbart i Polen utförs ca 100 000 illegala aborter varje år. Kvinnorna där liksom i Indien hänvisas till dyra och osäkra aborter utan garantier och ibland även utan bedövning. Varje år dör tiotusentals kvinnor i illegala aborter.

I Europa är drivkraften för abort måhända annorlunda än 5 500 kilometer österut, men grundproblematiken delar den indiska kvinnan med sin polska syster. För det handlar fortfarande om kvinnors rätt till sin

egen kropp. Det handlar fortfarande om förlegade kulturella normer som slår utan urskillning mot kvinnor oavsett om de bor i slummen i New Delhi eller i de finare kvarteren i Warszawa.

Samtidigt finns det positiva exempel där framstegen för kvinnors rätt till sin egen kropp är märkbara och tydliga. I byn Kael Bessel i södra Senegal är kvinnlig könsstympning inte längre ett tabubelagt ämne. Där har de lokala far- och morföräldrarna fått nog och anser att det är nödvändigt att sluta med denna gamla tradition. Det är mycket på grund av The Grandmother Project, som startade 2005 och är en internationell organisation som arbetar med att främja dialog om kulturella frågor i lokalsamhällen. Genom att främja dialog kan man förändra attityder och samhällsvärderingar.

I Senegal, liksom i andra västafrikanska länder, är det mor- och farföräldrarna som tar beslut om flickors omskärelse.

Jag vill här lyfta fram detta positiva exempel för att visa på att det faktiskt går att förändra attityder, normer och värderingar. Med dialog och fortsatt aktivt biståndarbete bidrar vi till att göra det möjligt. Det är möjligt att föda flickor, det är möjligt att göra abort och det är möjligt att utrota könsstympning.

(Applåder)

Anf. 94 DÉSIRÉE LILJEVALL (S):

Herr talman! När jag tittar ut över den svenska parlamentariska församlingen ser jag att mobiltelefonerna och läsplattorna är uppe och används flitigt, inte bara på Ulrik Nilssons plats. Det bloggas, twittras och messas för fullt.

Med till exempel hashtaggen #svpol går det lätt att avläsa vad ledamöterna här inne tycker om debatten och det som sägs från talarstolen, men också vad folk i tv-sofforna och framför webbsändningarna anser om riksdagsledamöternas anföranden. Det är ett intressant fenomen. Med hjälp av tweets kan vi alltså avläsa vad debattens lyssnare tycker om den svenska utrikespolitiken här och nu och i realtid.

Den explosion av online- och mobildata som sprids över jordklotet går att använda för att lättare och snabbare förstå när till exempel en större influensaepidemi är på väg att bryta ut. Genom att analysera innehållet på Twitter, på bloggar och i andra sociala medier kan forskare på Global Pulse, FN:s nyaste organ, förstå hur många människor det berör, vad de tycker, hur de mår och vilka geografiska områden det handlar om. Med den värdefulla realtidsinformationen kan myndigheter och samhällen därefter kvickt agera och sätta in riktade insatser där det behövs.

Att använda den här typen av data för att avläsa den globala utvecklingen är nytt, men det är nuet och det är framtiden.

Enligt rapporten *Global Trends 2030*, som det amerikanska institutet National Intelligence Council kom med strax innan jul, är innovationen av trådlöst internet i kombination med smartphones en av de stora globala megatrenderna, i synnerhet i utvecklingsländerna. Spridningen av smartphones i Afrika är stor. I dag har 65 procent tillgång till mobiltelefoner. Miljontals afrikaner är anslutna till internet och omvärlden. Det är guld värt för till exempel Global Pulses analyser. I västra Kenya kunde en vattenburen sjukdom och dess spridning avläsas via inlägg på sociala medier. Förorenat vatten kunde spåras, och vattenfilter delades ut till

befolkningen. Det här är en teknisk innovation som jag inte nog kan lovorda. Sverige måste fortsätta stödja FN:s arbete med Global Pulse.

Herr talman! I president Obamas tal i natt, kl. 03.00 svensk tid, kunde vi höra honom tala om att göra Amerika till en magnet för nya jobb och investeringar. Han målade upp en blomstrande medelklass som motorn. Det verkar som om även Obama har fått rapporten *Global Trends 2030* i sin hand. Den beskriver nämligen en enorm tillväxt av den globala medelklassen under de närmaste 15–20 åren. Medelklassen kommer att vara den viktigaste sociala och ekonomiska sektorn i de allra flesta länder runt om i världen framöver.

En annan trend som tas upp i rapporten är en förändrad maktbalans i världen. Enligt forskarna kommer Asien att ha gått om Nordamerika och Europa i termer av global makt. Prognoserna, som är baserade på bnp, befolkningstillväxt, militära utgifter och tekniska investeringar, visar att Kina kommer att vara världens främsta ekonomi om 20 år.

Förutom Kina, Indien och Brasilien kommer stater som Colombia, Indonesien, Nigeria, Sydafrika och Turkiet att vara särskilt inflytelserika i den globala ekonomin. Men Europa, Japan och Ryssland fortsätter sin långsamma kräftgång.

Parallellt ser forskarna på National Intelligence Council framför sig en värld av mångfasetterade och diffusa nätverk som använder sig av den moderna kommunikationstekniken för att påverka den globala maktbalansen. De länder som vill vara med på tåget måste lära sig att arbeta i nätverk och koalitioner i en sådan multipolär värld, så även Sverige.

Om Sverige ska vara en spelare värd namnet behöver vi utveckla vår relation till nätverket framför andra: FN.

Precis som Urban Ahlin tidigare sagt i debatten behöver Sverige en strategi för arbetet i FN. Sverige måste öka ansträngningarna för att få fler svenskar verksamma på hög nivå inom FN-systemet, och Sverige måste slåss för en plats i FN:s säkerhetsråd.

Herr talman! Som nr 24 på talarlistan är jag en av dem som kommer att nämna och fördöma Nordkoreas kärnvapensprängningar. Jag vill precis som Olle Thorell understryka vikten av att Sverige föreslår FN att snarast inleda ett arbete med en konvention om ett fullständigt förbud mot kärnvapen.

(Applåder)

Anf. 95 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr talman! Något av det farligaste som finns på detta jordklot är att födas som kvinna.

Våld i hemmet, sexuellt våld, barnåktenskap, könsstympningar och mödradödlighet är bara några av de faror som finns. Det gör att kvinnor över hela världen berövas sin frihet, rätten att bestämma över sina egna kroppar och rätten att bestämma över sina egna liv. De berövas sina liv.

Utmaningarna är stora. Låt mig därför nämna några av dessa, herr talman.

Så många som 38 procent av de elvaåriga flickorna i Afghanistan är bortgifta. Det är unga bortgifta flickor som har fråntagits rätten att själva bestämma om och när de vill ha barn och hur många barn de vill ha. De har berövats rätten att själva bestämma vilket liv de vill leva, vilket liv de ska leva och med vem de vill leva detta liv. De har berövats sina liv.

Herr talman! År 2013 dör varje dag 1 000 kvinnor av komplikationer relaterade till graviditet och förlossning. Det är 360 000 kvinnor om året som mister sina liv. Det är skamligt att det varje dag år 2013 dör 20 000 mödrar och nyförlösta barn.

Det här skördar fler dödsfall än tuberkulos, malaria, hiv och aids ihop. Trots det avsätter vi i världen 30 gånger mer resurser för att motverka just tuberkulos, malaria, hiv och aids än vad vi avsätter för att motverka mödradödlighet. Jag undrar: Varför är det så?

Herr talman! På dygnets alla timmar, varje minut, dör eller skadas allvarligt en kvinna som föder barn. Dessa dödsfall hade kunnat undvikas med adekvat mödravård och med tillgång till utbildad sjukvårdspersonal, framför allt barnmorskor. Om preventivmedel och säkra aborter fanns tillgängliga för alla skulle tusen och åter tusen kunna räddas.

Att kunna kontrollera sin fertilitet och ha tillgång till reproduktiv hälso-service är och måste vara en mänsklig rättighet.

Trots att vi vet vad som behöver göras för att rädda liv är många av de insatserna kontroversiella och obekväma i många länder. Alltför ofta utnyttjas religion, tradition och kultur i syfte att begränsa och frånta kvinnor och flickor deras grundläggande rättigheter. Med unka attityder gentemot kvinnors kroppar kränks de mänskliga rättigheterna varje dag.

Sverige är en viktig aktör i arbetet med att minska mödradödligheten. Vårt stöd till ökad jämställdhet och till sexuella och reproduktiva rättigheter är avgörande. Biståndsministern har varit tydlig med att biståndet ska präglas av implementering och ansvarsutkrävande av mottagaren. Det är mycket bra, då det egentligen inte saknas resurser i världen för att bekämpa mödradödlighet. Det som saknas är kraft, förmåga, kunskap och framför allt politisk vilja att prioritera dessa frågor.

Utrikesminister Carl Bildt har tidigare deklarerat att frihet för världens kvinnor är en central del i utformandet av svensk utrikespolitik. Biståndsminister Gunilla Carlsson arbetar internationellt, bland annat inom EU och FN, för att förmå sina kolleger att prioritera sexuella och reproduktiva rättigheter. Och mödravård är en förutsättning för fattigdomsbekämpning.

När statsminister Fredrik Reinfeldt talade inför FN talade han om mänskliga rättigheter också för kvinnor och om vikten av att bekämpa mödradödlighet.

Och i april förra året, herr talman, samlades parlamentariker från 161 av världens länder i Uganda för att delta i Interparlamentariska unionens, IPU:s, generalförsamling. Jag själv och också andre vice talmannen ingick i den svenska IPU-delegationen och representerade Sveriges riksdag.

När tusentalet parlamentariker samlades i Uganda var en av våra uppgifter att enas om en resolution med åtgärder för att främja kvinnors och barns hälsa. Jag hade personligen förmånen att leda förhandlingen om denna resolution.

Glädjande nog fick jag gehör för våra svenska krav om att det handlar om mänskliga rättigheter och att sexuellt våld, inklusive könsstympning och barnäktenskap, ska förbjudas. Och efter utmanande och intensiva förhandlingar fick jag igenom våra tuffa svenska krav om fler barnmorskor, om att fler ska ges rätt till preventivmedel och om att alla har rätt till

sexualundervisning. Och framför allt handlar det om rätten till säker abort och universell access till eftervård.

Herr talman! Utmaningarna är stora, och under mitt anförande har ytterligare fyra kvinnor dött.

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 96 CARINA HÄGG (S) replik:

Herr talman! Det är viktiga frågor som Ulrika Karlsson tar upp. Jag önskar att det här var frågor som hade fått en tydlig prioritering i regeringens arbete. Men tyvärr vet vi att man tycker att det är en klok politik att vi har en splittrad röst i dag från Sveriges sida.

Man har inte utsett företrädare i olika parlamentariska församlingar som delar den inställning som Ulrika Karlsson här ger uttryck för.

Vi vet att regeringen har varit handlingsförlamad och att Kristdemokraterna inte har velat driva den här linjen. Vi vet att man har stängt ambassader, till exempel i Nicaragua, med hänvisning till att de här viktiga frågorna, SRHR-frågorna, ska drivas i EU. Men EU har inte gjort det.

Vi vet också att regeringen sedan 2006 har sänkt biståndet till SRHR-området. Nu har man lagt tillbaka lite. Det är svårt att utläsa om man är tillbaka på den nivå som vi lämnade över 2006 eller inte.

När vi går igenom politiken ser vi på område efter område att man inte har haft en tydlig linje vare sig när det gäller resurser, det personella eller institutioner.

Vad är Ulrika Karlssons svar här?

Anf. 97 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M) replik:

Herr talman! Jag delar Carina Häggs ambition om att öka våra åtaganden när det gäller att stärka de sexuella och reproduktiva rättigheterna i världen. Den åsikten delar jag också med regeringen. Man har höjt ambitionsnivån. Det är mer medel i dag som går till den här delen än vad det var för, låt säga, fem, tio år sedan.

Sedan var jag tidigare i debatten inne på hur medlen redovisas och att det finns utmaningar där. Men jag vill betona att det politiska ledarskapet är viktigt. Sverige har ledarskapet. Vi har tagit det ledarskapet. Det är inte en tillfällighet att statsministern, när han står inför generalförsamlingen i FN, väljer att prata om just vikten av att bekämpa mödradödlighet.

Anf. 98 CARINA HÄGG (S) replik:

Herr talman! Det är bra om regeringen och företrädare här i kammaren känner att de har anledning att svara på den kritik som har funnits, men det krävs också att man är beredd att avsätta ett arbete som handlar både om resurser och personal och om att skapa nätverk och samverkanskluster för att motverka en ofta negativ trend. EU är ett problem på det här området. EU kan inte tala med en röst, men det gör inte Sverige heller i dag, och då måste man läka ihop det och se till att vi får en politik som fungerar.

När det gäller pengarna, biståndet, vill jag inte se att det blir ett siffertricksande även på detta område, för biståndet till SRHR har sjunkit och allra mest för det som UD, det vill säga den moderata biståndsministern Gunilla Carlsson, självt har att förfoga över sedan 2006. Om man nu

lägger tillbaka något av det man har tagit bort under de här åren är det välkommet, men det betyder inte att biståndet har ökat under de år som vi har haft en moderatledd regering. Däremot har det minskat på totalen.

Anf. 99 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M) replik:

Herr talman! Låt mig i detta sammanhang påminna oss alla om UN-FPA, ett FN-organ som arbetar väldigt mycket och intensivt med att bekämpa mödradödlighet. Sverige är den största bidragsgivaren till UN-FPA. Vi bidrar på den globala arenan med att bekämpa mödradödlighet, och EU har tagit ställning för att man ska prata med en röst.

Det är utmanande, och då behöver vi alla som är enade i den här kammaren hålla varandra i hand i stället för att motverka och motarbeta varandra. Vi behöver göra detta tillsammans, Carina Hägg.

Anf. 100 PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Under lång period har regeringen skönmålat situationen inom svenskt försvar. Man har gett en bild av att den nya personalförsörjningen fungerar utomordentligt, att ekonomin är i balans och att försvarsförmågan har förbättrats. Den som har lyssnat på både den förra och den nuvarande försvarsministern får det här intrycket.

Nu har vice statsministern krävt en upprustning av svenskt försvar. Samtidigt har statsministern sagt att försvaret är ett särintresse, och utrikesministern har sagt att han delvis håller med Jan Björklund. Det är det intryck man får.

Det här blir på något vis som att det är en djup splittring ända in i regeringens kärna, och särskilt intressant är det att vice statsministern går ut och kritiserar och ser brister i det personalförsörjningssystem som man med knapp majoritet drev igenom i riksdagen för bara några år sedan.

Sanningen har kommit i kapp. Det har tydliggjorts att en femtedel av soldaterna hoppar av. Det är 30 miljarder i ofinansierade materielbehov, och Fredrik Reinfeldts diskussioner om särintresse när det gäller Försvarsmakten både skapar upprördhet inom och väcker många frågor utom landet.

Det här ökar kravbilden på Försvarsberedningen som nu arbetar med sin säkerhetspolitiska analys som ska bli klar i vår. Sedan kommer det slutsatser om dimensioneringen av det framtida försvaret. Det är ytterst viktigt att detta bottnar i en reell verklighet och inte styrs av budgettekniska intriger i Regeringskansliet. Försvarsberedningen måste visa integritet i förhållande till statsministerns uttalanden och i förhållande till den röra som tycks råda i regeringens kärna. Det här ställer särskilda krav på framför allt de borgerliga ledamöterna i Försvarsberedningen.

Försvarsberedningen arbetar i en tid när det sker stora förändringar i vår omvärld. Den ryska upprustningen och landets auktoritära utveckling är ett faktum. Det från flera håll ökade intresset för Grönland och Arktis kan noteras. Kina får en allt starkare roll på världsarenan. USA:s ökade intresse för Stilla havet och Asien kan noteras. Situationen i Afghanistan och Pakistan är något som vi måste ta hänsyn till. Oron i Mellanöstern med krig i Syrien är ett faktum. Den olösta palestinska frågan och kärnvapenproblematiken i Iran är några exempel på det övergripande planet som visar den komplexitet och den svårighetsgrad som gäller för det som Försvarsberedningen nu har att dra slutsatser kring.

I vårt närområde är det enkelt att notera den ryska upprustningen. Den är entydig och tydlig. Det handlar om en medveten strävan från den ryska statsledningen att skapa armé, marin och flygstridkrafter som i framtiden garanterar Ryssland en respektingivande militär kapacitet. Om Ryssland så lyckas till en del med sina ambitioner om att modernisera sin materiel till 70 procent är det en avsevärd förbättring som sker. Vi kommer att i tidsintervallet 2020–2030 att få se en betydligt starkare rysk försvarsmakt. Tillsammans med kärnvapeninnehavet ska detta upprätthålla stormaktsstatus och ge möjlighet till att i framför allt det ”nära utlandet”, det vill säga de forna sovjetrepublikerna, värna ”ryska intressen”.

Vi kan också se det ökade ryska intresset för kommersiella olje- och gastransporter i Östersjön. Vi kan konstatera att vi har en gasledning i ekonomisk zon utanför Gotland. När då statsministern talar om att det inte finns något hot mot Sverige från rysk sida har han naturligtvis rätt. Men det finns också en massa händelser och en utveckling som vi måste ta hänsyn till och förhålla oss till. Det är däremot ingen debattör som är seriös som pratat om hot.

Men när militär kapacitet ökar i omvärlden måste man förhålla sig till detta. Beslutet i Sveriges riksdag om att uppgradera JAS Gripen var ett sådant beslut, där vi förhåller oss till bland annat upprustningen av det ryska flygvapnet.

Det är alltså en lite för grund analys statsministern gör här. Försvaret måste kunna upprätthålla balansen i förhållande till omvärlden. Om det inte sker på ett trovärdigt sätt, ensam som nation eller tillsammans med andra, ökar risken för att olika typer av problem kan uppstå. Det här måste Försvarsberedningen ha med sig som en insikt i sitt arbete.

Jag tycker att det är intressant att notera den genomtänkthet som finns i Norge när det gäller deras strategi för landets nordliga delar och Arktis. En allt större del av Norges försvar har inriktats på dessa områden, och man lägger ned mycket arbete på att skapa nödvändig balans i förhållande till den militära aktivitet som sker på Kolahalvön. Även från dansk sida görs markeringar där man inrättar ett arktiskt kommando i Nuuk på Grönland, detta även om både Danmark och Norge aktivt strävar efter både samarbete och vänskapliga förbindelser med alla länder och alla aktörer i regionen.

Man jobbar alltså med både mjuk och hård säkerhet. Detta är en insikt som vi bör ha när vi tar ställning till hur vi ska se på framtiden.

Att utveckla det nordiska samarbetet måste vara en framgångsväg. Det måste noteras i Försvarsberedningen som en väg inför framtiden. En djupare samverkan i den del av världen som vi lever i kan bidra till mer av långsiktig stabilitet i vår del av Europa. Det här måste ske med respekt för att Sverige och Finland är militärt alliansfria och att Norge, Danmark och Island tillhör Nato.

Vi kan också notera att USA i en allt högre grad visar intresse för Stilla havet och Asien. Men det är inte detsamma som att den transatlantiska länken med Europa tunnas ut. Den kommer att finnas kvar, men i en föränderlig värld måste det ske ett nytänkande där vi försöker starkt utveckla det nordiska samarbetet. Det är ett sätt att ta ansvar för vårt närområde.

(Applåder)

Anf. 101 BJÖRN VON SYDOW (S):

Herr talman! För halvtannat år sedan var jag i Kosovo i egenskap av rapportör för Europarådets parlamentariska församling. Några kilometer söder om huvudstaden Pristina finns det både albansk-kosovanska byar och små orter och serbiska sådana. På något ställe hade man också faktiskt en blandad by. Där fanns en skola, och den skulle jag åka ut och titta på.

I skolans ena ände var det en ingång och klassrum. Där gick och lekte de kosovanska, albansktalande barnen. På den andra sidan skolhuset var det en annan ingång. Där var de serbisktalande barnen.

De lekte inte mycket med varandra; det förstod jag. Men det var ändå ett framsteg. Frågan om utbildning är viktig och att ha en gemensam läroplan vore någonting! Men så är det inte ännu. Man har olika läroplaner, och läroböckerna är inte desamma på de två språken. Det finns mycket att göra för forskare, historiker och kulturvetare för att åstadkomma någonting av en gemensam historiesyn mellan Kosovo och Serbien och på hela den historiska utvecklingen på Balkan.

Förhållandena i dagens Kosovo är ganska dystra. Det är kanske det fattigaste landet i hela Europa. Det är ingen riktig ekonomi. Laglöshet i den meningen att lagen, domstolarna, inte är självständiga mot korruption är läget. Polisen har det blivit annorlunda med. Där har det varit mycket internationellt stöd. Det finns en konstitutionsdomstol som också har gott rykte. Och det finns mer att göra när det gäller mediernas verkliga autonomi i förhållande till den politiska makten.

Trafficking har man trott var kvinnor från framför allt andra delar av Europa som länkades igenom Kosovo, men fattigdomen och eländet har visat att det är många kosovanska unga kvinnor också, och det är män som hamnar i slavartade förhållanden i västra Europa.

Situationen är verkligen mörk, men den har ändå visat sig kunna gå att förbättra genom bland annat det politiska systemet, förändringar i valsysteem, förändringar i tillsynen av hur de allmänna valen går till och så vidare.

Min uppgift har varit att försöka åstadkomma ett förhållningssätt från Europarådet och därmed indirekt från alla våra nationella parlament och regeringar, eftersom vi är representerade där. Jag har valt, både i den rapport som jag nyss presenterade i Strasbourg och i den som jag lämnade för en tid sedan, att gå på det som kanske Ahtisaari en gång hade som sitt slagord: Standards before status. Jag har inte satt frågan om motsättningarna mellan vilken status Kosovo har och vilken status bland annat norra Kosovo har på dagordningen, utan jag har sagt att människor som lever här, mitt i Europa, ska leva under sådana rättsstatliga, demokratiska, sociala och ekonomiska förhållanden som andra européer gör. Och jag måste säga att med den inriktningen har dörrarna faktiskt öppnats, inte bara i den här skolan utan på andra sätt när det gäller att komma i kontakt med parterna, fyllda som de är av nationella, ja nationalistiska föreställningar.

Jag nådde en framgång den här gången, men jag vågar säga att det kanske berodde mest på EU-perspektivet. Både regeringen i Pristina, Kosovo, och den nya regeringen och presidenten i Belgrad, Serbien, har ett starkt intresse av att bli medlemmar i EU. De inser att de inte kommer att bli medlemmar, varken den ena eller den andra eller båda, om de inte

reder ut sina relationer så att inte EU på nytt ställs inför en sådan situation som fallet blev när Cypern skulle bli medlem och det visade sig att bara det grekisktalande Cypern blev medlem.

Den dialog som finns under ledning av EU i dag mellan de två statsledningarna är mycket lovande, och den genomförs faktiskt på marken många gånger.

Jag tror också att det kommer att finnas ett utrymme för Europarådet att göra mer i operativ verksamhet. Det behövs, därför att olyckan är den att alla internationella organisationer som är verksamma i Kosovo, utom den militära komponenten Kfor, successivt har drabbats av minskat förtroende.

Kolleger! Jag ville redovisa detta för er i dag, därför att detta är en viktig sak i Europa. Europarådet och vi i den svenska delegationen har spelat och kan spela en viktig roll för att länka Kosovos människor framåt i det europeiska samspelet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Hans Wallmark (M).

Anf. 102 ÅSA LINDESTAM (S):

Herr talman! Vi har hört berättelser från världen och över hur vi ser på världen. Vi har också hört om organisationer som försöker göra någonting för att förändra och förbättra. Det är viktigt att vi gör det från Sveriges sida.

Mitt inlägg i den här dagens debatt handlar om OSCE PA, där jag är aktiv. När man säger OSCE PA här i Sverige får folk i regel för sig att det bara handlar om valövervakning, men det gör det faktiskt inte. Det handlar om så mycket mer.

Det är 57 länder som är med i vår organisation. Vi träffas med jämna mellanrum, tre gånger per år, i olika sessioner. Vi träffas på vintern, som vi gör i nästa vecka, i Wien varje år. Vi har också ett sommarmöte, som kanske är det viktigaste av dem. Det håller på i en vecka. Sedan har vi ett höstmöte.

Till sommaren ska vi diskutera Helsinki + 40, som handlar om samarbete och säkerhet. Vi kommer nu på vintermötet att diskutera även hur vi ska göra med försvaret, vad som kommer att hända framöver och vad vi behöver göra nu. Frågor som också lyfts fram är skydd för nationella minoriteter, mänskliga rättigheter, demokrati, vapenkontroll och förstås ett säkerhetsbyggande över våra länder.

Vi består också av tre kommittéer som jobbar kontinuerligt, där jag är ordförande i den första kommittén som behandlar politik och säkerhet. Vi har alltså vårt möte nu till veckan. Det finns två kommittéer till. Den andra arbetar med ekonomi och miljö, och mänskliga rättigheter är området för den tredje.

De här frågorna kan man hela tiden begära att få ordet i och ta upp de frågor som är viktiga. OSSE är också en annorlunda organisation jämfört med FN och Nato, kanske också jämfört med Europarådet. Den är mycket mjukare, och den är rådgivande. Jag tror att det här är en bra organisation, ett komplement till de andra organisationerna, därför att här kan vi ha en annan typ av diskussion. Det blir som en droppe som kommer att urholka stenen.

Vi har alltså möjligheten att föreslå ämnen för debatt. Och här sitter då deltagare från de 57 länderna och lyssnar och kan göra debattinlägg. Vartefter som vi pratar och vartefter åren går tycker jag ändå att vi har närmat oss varandra. Jag har varit med i den här organisationen sedan 2003, och det är lättare att prata nu än vad det har varit tidigare. Det finns absolut problem, det gör det, men vartefter hoppas jag att vi kommer att övervinna dem.

Att samtala med människor från andra länder är oerhört viktigt. Det kanske är en av de funktioner som jag tycker bäst om, när man kan gå fram till någon från ett grannland eller ett land som ligger långt bort och fråga: Hur tänker ni om den här frågan? Hur tänker ni om nedrustning? Vad är era åsikter? Vad kan vi tillsammans bidra med? Jag har också varit med om att tillsammans med andra länder skriva förslag om sådana saker. Det tror jag är viktigt.

Vi har också alla dessa pausmöten som vi blir bjudna till, när man går ut för att dricka lite kaffe eller någonting och det kommer någon och knuffar på en och säger: Du, jag vill prata med dig om det här. Och så hittar man en vän i ett annat land. Helt plötsligt kan man ha en mycket intressant diskussion som också gör att man så småningom kan hitta gemensamma lösningar.

Det jag vill för Sveriges räkning är att vi ökar aktiviteten här, att vi skriver många fler förslag så att vi kan lyfta fram de frågor som vi tycker är viktigast. Om det nu handlar om nedrustning eller mänskliga rättigheter är det de sakerna som vi ska lägga ut här. Det gäller förmodligen alla våra organisationer. Vi måste vara betydligt mer på och skriva betydligt fler förslag så att de frågor som Sverige tycker är nödvändigast är de frågor som ska finnas på agendan varje gång. Det är så vi kan urholka stenen och framför allt komma till en fred i världen, om det nu någon gång kommer att bli möjligt.

(Applåder)

Anf. 103 PETER JEPSSON (S):

Herr talman! Den utrikespolitiska debatten är en viktig del i Sveriges tonläge och viljeyttring på den internationella arenan.

Sverige har en mångårig och viktig tradition av att verka inom både FN och OSSE. Vårt engagemang i världssamfundet är mycket uppskattat internationellt och möts med en tydlig och ärlig respekt. Vi har haft ett antal filantroper och fredssträvande svenskar på olika minst sagt hedervärda uppdrag – Raoul Wallenberg i Budapest under andra världskriget, Folke Bernadotte i Röda Korset och Dag Hammarskjöld i FN, för att bara nämna några. Dessa är förebilder som satte andra medmänniskors liv och värde högre än sitt eget.

Den väg som stakades ut av våra hjältar är den väg som jag hoppas att fler av oss vågar ta på ett tydligt och värdefullt sätt. Likaså hoppas jag att vi alla här i dag – debattörer, åhörare i kammaren, medier och alla som lyssnar på detta där hemma – känner värde och respekt för de kvinnor och män, soldater och sjömän som befinner sig, har befunnit sig eller kommer att befinna sig i någon insats som vi i Sveriges riksdag har beslutat att de ska verka i.

Vi får heller inte glömma bort att det när vi beslutar oss för att delta i fredsbevarande eller fredsframtvängande insatser också innebär ett ansvar

och ett ograverat förpliktigande att ta hand om våra soldater och sjömän när de kommer tillbaka från oroshärdarna.

Herr talman! FN har en viktig och betydelsefull roll att fylla i en allt annat än lugn värld. Nordkoreas kärnvapentest i veckan visar hur ett land kan sprida oro och öka spänningen inte bara bland sina grannländer utan i hela världen. Dessa sprängningar har med rätta kraftigt fördömts i FN:s säkerhetsråd. Många i omvärlden oroar sig över hur Sydkoreas reaktion kommer att bli om tester och anspänningar fortsätter att öka.

Avtalet om vapenstillstånd från 1953 och den demilitariserade zonen mellan Nord- och Sydkorea övervakas dagligen av en svensk delegation. Sverige har med andra ord en viktig och aktiv roll i området, vilket borde vara en positiv fördel om vi aktivt diskuterar nukleär icke-spridning och rustningskontroll med länder i Asien och Stilla-havsområdet.

Vi bör även ha ett aktivt engagemang och intresse för Kinas utveckling. USA har tydligt markerat att deras intresse och militära närvaro i Europa kommer att minska till förmån för ett ökat engagemang och en ökad närvaro i Sydostasien. Ett ökat svenskt engagemang skulle sannolikt gynna de demokratiska krafter som verkar i och i närheten av Sydostasien.

Herr talman! Organisationen för säkerhet och samarbete i Europas engagemang och arbete i frågor som rör icke-militära aspekter av säkerhet, antiterrorism, organiserad brottslighet, mänskliga rättigheter med mera kan inte nog understrykas. Sverige bör tydligt fortsätta att verka för att OSSE:s parlamentariska församlings status och roll stärks och respekteras.

Valövervakningar är en viktig del i OSSE:s arbete. Detta ska inte underskattas på något sätt. Erfarenheterna från dessa är varierande, och rapporterna som sammanställs är till oerhört stor hjälp för alla länder som är inblandade på olika sätt, inte minst för ländernas befolkning – dess invånare och väljare. Det är därför viktigt att vi håller på både rättigheten och skyldigheten att delta i OSSE:s valobservatörskap. Det finns tyvärr fortfarande alltför många länder runt om i världen där invånarna slåss för att få det vi i Sverige tar för givet: rätten att skriva och uttrycka sig fritt och att rösta i fria, demokratiska val.

Det finns länder i världen där oppositionskandidater utmanar diktaturer med livet som insats och bokstavligt talat får slåss för att kunna få en rimlig chans att uttrycka sin och folkets åsikt så att väljarna ska känna att det är lönt att gå till valurnorna. Många är de som har fängslats eller mist livet för denna grundläggande demokratiska rättighet.

Herr talman! Vi får aldrig glömma dessa i ordets rätta bemärkelse hjältars kamp som de utkämpar varje dag, sekund och minut. Våra förtryckta systrar och bröder är nämligen demokratins hjältar och förkämpar, och de förtjänar både vårt stöd och vår respekt!
(Applåder)

Anf. 104 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag känner Peter Jeppsson som en av de många kloka socialdemokrater som finns i riksdagens försvars- respektive utrikesutskott. Mycket av det han har sagt håller jag med om och delar, som synen på Raoul Wallenberg och Baltikum. Där kan vi möjligen med viss ödmjukhet se tillbaka på regeringar under efterkrigstiden som i stundens

hetta kanske inte var fullt lika klara som Peter Jeppsson nu är när det gäller erkänsla till Raoul Wallenberg.

Jag har en fråga. Peter Jeppsson är officer, och han nämnde de mycket duktiga män och kvinnor som på olika sätt kämpar för Sverige i utländska operationer. Min fråga gäller en budgetteknisk sak som har varit uppe: Varför vill Socialdemokraterna flytta pengar från internationell verksamhet när det gäller försvarsbudgeten – är det inte precis det vi skulle behöva för att stödja svenska män och kvinnor utomlands?

Anf. 105 PETER JEPSSON (S) replik:

Herr talman! Det kan jag svara ganska enkelt och snabbt på: De pengar som tidigare har varit budgeterade har inte använts fullt ut, och vi tycker inte att det finns någon anledning att överbudgetera ett konto som inte har använts fullt ut. Vi har markerat att vår ambition på den internationella arenan är lika viktig och lika framåt som den har varit tidigare. Det finns dock ingen anledning att överbudgetera ett konto och lämna tillbaka pengarna.

Anf. 106 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag tackar för det. Samtidigt har man om man har lyssnat ett antal timmar här inte kunnat undgå att höra att ett antal socialdemokrater har pläderat för olika former av aktiviteter. Å ena sidan pläderar man alltså för möjliga – potentiella – utgifter, och å andra sidan vill man göra denna typ av justering. Jag är dock nöjd med denna del av svaret.

Peter Jeppsson kanske bara skulle kunna ge en ytterligare detalj. Både han och jag kandiderade, i likhet med många andra här i kammaren, i valet 2010. Om jag kommer ihåg rätt kandiderade Peter Jeppsson på en rödgrön valplattform där man ville dra ned 2 miljarder på försvaret. Är inte det pengar som det nu i efterhand har visat sig vara rätt klokt att alliansregeringen har varit en garant för att vi har behållit, så att svenska män och kvinnor utomlands har kunnat ta del av dem?

Anf. 107 PETER JEPSSON (S) replik:

Herr talman! Om Hans Wallmark menar den totala budgeten är det bara att konstatera att de förändringar som har gjorts av den borgerliga regeringen vad gäller personalförsörjningssystem och mycket annat också har inneburit en ökad kostnad. Då är det klart att vi också måste visa vårt ansvar, vilket vi gör i den socialdemokratiska gruppen, och ha den nivå som behövs. Det kommer dock att visa sig att vi förmodligen kommer att få se över det ytterligare, för kostnaderna har skenat med tanke på att man har stora avhopp från de grundläggande militära utbildningarna – över 30 procent. Det är väldigt allvarligt. Jag är alltså rädd att detta ändå kommer att bli ett stort problem 2014 och 2015.

Vi är dock ansvarsfulla och kan omvärdera vår ekonomiska politik vad gäller Försvarsmakten och försvarets budget, och det kommer vi att fortsätta med.

Herr talman! En utrikespolitisk debatt ger möjligheter att lyfta fram Sveriges roll och ansvar för demokratisering, samverkan och utveckling samt fred och försoning, men också möjligheter att lyfta fram miljö- och klimatutmaningar vi står inför. Min åsikt är att Sveriges röst är stark och viktig, och jag har stora förhoppningar att Sverige och utrikesministern ska göra sitt yttersta för att bistå i en ny fredsprocess mellan Israel och Palestina.

Herr talman! Jag tar ändå tillfället i akt här i dag att betona värdet av svenska initiativ och insatser på miljö- och klimatområdet. Nagoyaöverenskommelsen att globalt skydda värdefulla områden var ett genombrott som nu håller på att implementeras. Det svenska ordförandeskapet i Arktiska rådet har levererat det första bindande avtalet, och förhoppningsvis kommer det andra avtalet i vår. Det har också bidragit till den första arktiska strategin. Överenskommelsen kring kortlivade gaser som Bildt nämnde har samlat ett stort antal länder, och gemensamma beslut i dessa frågor har en oerhört snabb och viktig positiv inverkan.

Herr talman! Under den gångna veckan hade jag möjlighet att delta vid ett möte i La Paz, där såväl den svenska som den bolivianska klimatförhandlaren fanns på plats. Det var helt uppenbart att Sverige gjort och gör skillnad och att Sverige spelat och spelar en stor roll genom brobygge, genom förtroendearbete.

De av oss som minns Bolivias tveksamma insatser vid klimattoppmötet i Mexiko kan nu inspireras av en betydligt mer insiktsfull attityd, vilket inte minst märktes då man helt nyligen antagit en ny lag, Moder jords rättighetslag, en uppföljning av en klimatprotokollsanteckning som Sverige gav sitt stöd till. Moder jords rättighetslag kan för oss tyckas som något filosofiskt, men hänsynen till naturen och ekosystemen är ändå fundamentala.

Herr talman! Det är angeläget att Sverige fortsätter att intensifiera klimatarbetet inom EU och internationellt. Här finns utrymme för en skärpning till ett mål om en 30-procentig minskning av koldioxidutsläppen i EU till 2020, något som vi bör driva på än hårdare. Jag anser att det är angeläget att vi fortsätter att ha en generös biståndspolitik, med tydlighet givetvis kring demokrati och jämställdhet men också tydlighet kring vikten av additionellt klimatbistånd.

Herr talman! Samverkan och utbyte mellan lärosäten i Sverige och ett biståndsland har uppvisat stora framgångar. Tre urbefolkningsuniversitet har kunnat startas i Bolivia tack vare samverkan med Linköpings universitet och Högskolan Väst. Personer som utbildats vid ett av dessa universitet finns nu i ledande befattningar i samhället.

Det finns givetvis, herr talman, fortsatta utmaningar där Sverige kan påverka och medverka till en hållbar framtid. Gruvbrytning där hälsa och urbefolkningars levnadsvillkor sätts ur spel eller kvicksilver som förgiftar vattnet för mängder av människor, oljeprospektering som sker utan hänsyn till människor och miljö eller den fruktansvärda situation där man lider av vattenbrist eller har behov av vattenrening är vardag för människor inte bara i Bolivia, som jag tidigare har refererat till, utan också i ett antal andra länder.

Det krävs därför ett internationellt rättssystem, oberoende internationella miljökonsekvensanalyser och en internationell miljödomstol. Det

krävs också ökad grön teknikexport, ökad samverkan och ett fortsatt stort svenskt internationellt engagemang. Då kan vi närma oss en hållbar utveckling.

Anf. 109 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Herr talman! Anledningen till att jag har begärt ordet så här mot slutet av debatten är det som står om migration i regeringens deklaration som utrikesminister Carl Bildt redovisade för snart sex timmar sedan, nämligen att sedan årsskiftet är Sverige ordförande för det globala forumet för migration och utveckling. Vårt arbete kommer att fokusera på samstämmighet i politiken och på migrationens bidrag till ekonomisk och social utveckling, står det.

Det tycker jag är en bra ambition. Jag hoppas att man inom ramen för detta tittar på de synpunkter som har lämnats på problemen och möjligheterna när de exempelvis har varit uppe till diskussion och debatt inom Interparlamentariska unionen, som har lagt ned stort arbete på det här området. Jag förutsätter att de synpunkterna ska kunna finnas med i ett sådant här sammanhang.

Jag håller fortfarande på att jobba med de här frågorna ganska intensivt. Man blir inte speciellt glad eller hoppfull när man gör det – alltså jobbar med dem. Jag tittar på dem i första hand utifrån ett svenskt perspektiv. Tyvärr hamnar vi alltför ofta i en situation där man blir ledsen, oftast arg, men inte minst besviken på hur vi i Sverige på många olika sätt behandlar och misshandlar de personer som kommer hit för att söka sig en ny framtid.

Skälen till att människor kommer till Sverige är naturligtvis att de vill skaffa en bättre framtid för sig själva, för sin familj och de som står dem närmast. Men när de väl kommer hit handlar det alltför många gånger om att de hamnar i beroendeställning. De blir lurade. Till slut blir det alltför många gånger en situation som påminner, inte om arbete i ordets rätta bemärkelse, utan mer om slavarbete. Det där är någonting som vi måste göra mycket mer åt än vad vi gör i dag. Att säga som en del gör att man får skylla sig själv är att vara väldigt cynisk. Om man exempelvis kommer från Afrika, Asien eller var det nu vara må och har blivit lovad vissa saker – det har ställts i utsikt vissa saker och myndigheterna har på sätt och vis garanterat vissa saker som ska inträffa när man kommer hit – måste vi som finns i det här huset och på andra sidan Strömmen se till att det verkligen förverkligas. Vi kan inte lämna de här personerna åt sitt öde, utan vi måste se till att den lagstiftning som finns fungerar. Om den inte fungerar måste vi komplettera den med de åtgärder som behövs för att den ska fungera.

Det handlar om att vi måste se till att arbetsgivare är seriösa.

Det handlar om att vi måste se till att det blir en ordentlig arbetsmarknadsprövning.

Det handlar om att vi måste se till att de som råkar ut för de här missförhållandena har rättighet att berätta om dem utan att bli utvisade.

Det handlar om att vi ska se till att de regler som finns och de arbetstillstånd som dessa människor har blivit lovade ska gälla.

Herr talman! Spridningen av massförstörelsevapen utgör ett av de största hoten mot fred och säkerhet i vår värld. Icke-spridning och nedrustning är viktiga frågor att sätta högt på den politiska dagordningen i världen.

Denna vecka har vi nåtts av två nyheter, en positiv och en negativ. USA:s president Obama gav ett förslag om en drastisk nedrustning av amerikanska kärnvapen. Han utlovade ett samarbete med Ryssland för att försöka minska de lager som finns i Ryssland och USA och att fortsätta arbetet med att se till att kärnvapen inte hamnar i fel händer.

Detta är en positiv nyhet.

Den negativa nyheten känner vi till: Nordkorea; jag behöver inte säga mer.

Vi har en ökad hotbild, förnyade prov, en upprustning av arsenalen och stater som just nu anrikar uran för att få kapacitet för möjlig tillverkning av kärnvapen längre fram.

År 2008 presenterade FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon en fempunktsplan för nedrustning inom ramen för nedrustning och icke-spridning. För ett drygt år sedan träffade jag generalsekreteraren på en konferens i FN, där han upprepade dessa punkter och slog fast att detta var en av de viktigaste prioriteringarna för fredsarbetet i världen. Att FN:s säkerhetsråd sedan har antagit en resolution som betonar vikten av arbetet med nedrustning och icke-spridning, stöd till NPT med mera är tillfredsställande.

Sverige har haft en aktiv roll i att stödja de processer som syftar till nedrustning, och regeringens hållning har framförts i de senaste utrikesdeklarationerna. Vi tycker att det är bra, men vi behöver göra än mer. Vi behöver känna att Sverige tar ett starkt grepp om de här frågorna och på olika sätt visar framfötterna.

Herr talman! Min nästa punkt handlar om vad Urban Ahlin sade här i kammaren för några timmar sedan när han hänvisade till ett socialdemokratiskt manifest. Jag har roat mig med att läsa manifestet under dagen, och två saker slår mig.

Man säger nej till ett svenskt Natomedlemskap för att Sverige ska vara militärt alliansfritt. Vad man menar är nej till en militärallians med Nato, för sedan utvecklar man ett fördjupat försvarssamarbete i Norden. Man säger att vi ska ta ett större gemensamt ansvar för övningar och operationer, utbildningar och militär förmåga. Enligt Nordisk ordbok är allians en överenskommelse mellan olika parter som arbetar för samma mål, så vad Socialdemokraterna ägnar sig åt här är en lek med ord om vad som är allians. Att gemensamt delta i övningar, operationer och militär förmåga är en allians, ingenting annat.

En annan sak som man säger i manifestet gör mig bekymrad. Man talar om svensktillverkade vapen och konstaterar att det viktiga är att behålla svensk materielkompetens.

För att behålla svensk materielkompetens krävs en export. Sverige är för litet för att ha en egen marknad. Några av de saker som man räknar upp är flygkapacitet och annat. Men man nämner inte ett ord om demokratiska kriterier eller faran i den export och den vapenförsäljning vi nu måste ha för att klara av det här, utan det viktiga är att behålla kompetensen. Vi har hört det förr, att en stor vapenindustri i Sverige är viktigare

för Socialdemokraterna än att ha synpunkter på var vapnen krängs. Det är en tydlig signal till omvärlden. Enligt manifestet vill man ha en tydlig signal.

Man vill också föreslå konkreta åtgärder. Det här är de konkreta åtgärderna. Man vill ha en vapenindustri som är stark, men man bryr sig inte om var någonstans vapnen säljs. Det finns ett ord om detta. Skäms, Urban Ahlin!

I detta anförande instämde Anita Brodén (FP).

Anf. 111 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Herr talman! Liksom 2012 har jag nu möjlighet att avsluta utrikesdebatten, en stor ära.

Vad är ett liv värt? Det finns två svar.

Det ena svaret är: Allt. Det gäller för den enskilde, för hennes eller hans släktingar, maka, barn, arbetskamrater och vänner.

Det finns bara ett liv. Det är det enda liv vi har – jag vet.

Det andra svaret är brutalt i denna värld: Intet, ingenting är det värt. För makthavaren, despoten, diktatorn, mannen utan känslor, för det är nästan alltid en man, är svaret: Ingenting. Det liv som för den enskilde betyder allt betyder för vederbörande ingenting: livet är intet värt.

Världen är, herr talman, full av diktaturer som fyllt sina fångelser med oliktankande.

Vem är mest rädd, mannen innanför stängslet och murarna eller mannen innanför palatsgrindarna? På kort sikt är svaret enkelt: Mannen innanför stängslet utan frihet, prisgiven till andras godtycke, på kort sikt utan hopp men på längre sikt frihetshjälte.

Minns Nelson Mandela! Alla känner honom och ser upp till honom. Ingen vill minnas vem det var som satte Nelson Mandela i fängelse på Robben Island under 27 år. På lång sikt är svaret därför lika enkelt: Mannen innanför palatsgrindarna, mannen som stängt in sig i sitt palats, som inte vågar möta sitt folk.

Man behöver inte resa många mil härifrån, österut till Minsk, för att träffa Aleksandr Lukasjenko som inte vågar möta sitt folk. Man kan resa långt söderut till Asmera för att träffa en annan sådan person, presidenten Isaias Afwerki. Man kan åka till Peking. Ingenting, herr talman, skulle gagna mänskliga fri- och rättigheter så mycket som om Kina blev en demokrati. Det gäller tusen miljoner människor.

Dessa män anser sig stå över lagen. Men de vågar inte möta sina medborgare i fria val. De är rädda för människor. De tror sig vara fria, men de är i själva verket sina egna samvetens fångar.

Herr talman! Mot slutet av en sådan här debatt finns det bara en sak att säga: Frige alla politiska fångar, åsiktsfångar i hela världen! Det är det som Amnesty International och många av oss som är här arbetar mycket för. Historiens dom över dem som håller de politiska fångarna kommer att bli hård och skoningslös.

Alla sist, herr talman: Det har varit en intressant och bra debatt. Det har varit väldigt intressanta inlägg av Krister Örnfjäder, Anita Brodén, Christer Winbäck, Björn von Sydow, Elisabeth Björnsdotter Rahm, Kenneth G Forslund och så vidare. De visar på den enighet som trots allt finns om uppslutningen kring mänskliga fri- och rättigheter. De kan ha

lite detaljskillnader, men uppslutningen kring demokrati och rättigheter från Sveriges riksdag är stor, och den ska vi slå vakt om.

Tack, herr talman, för denna intressanta debatt!
(Applåder)

Prot. 2012/13:64
13 februari

Utrikespolitisk debatt

I detta anförande instämde Anita Brodén (FP).

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

4 § Utökning av antalet suppleanter i utrikesutskottet

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i utrikesutskottet skulle utökas från 31 till 32.

Kammaren medgav denna utökning.

5 § Val av extra suppleant i utrikesutskottet

Företogs val av extra suppleant i utrikesutskottet.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i utrikesutskottet

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2012/13:65 till civilutskottet
2012/13:70 till näringsutskottet

Framställning
2012/13:RB2 till finansutskottet

Motioner
2012/13:Ub10 och Ub11 till utbildningsutskottet
2012/13:Sk8 till skatteutskottet

EU-dokument
KOM(2013) 26, KOM(2013) 27, KOM(2013) 28, KOM(2013) 29,
KOM(2013) 30 och KOM(2013) 31 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 3 april*.

KOM(2013) 40 till trafikutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 4 april*.
KOM(2013) 42 till justitieutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 9 april*.
KOM(2013) 44 till finansutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 9 april*.

7 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Propositioner
2012/13:67 Världlandsavtal för sekretariatet för Nordliga dimensionens partnerskap för hälsa och socialt välbefinnande (NDPHS)
2012/13:68 Förlängd försöksverksamhet med trafiknykterhetskontrollanter i hamnar
2012/13:69 Kränkande fotografering

Framställning
2012/13:RS3 Reglering av Partibidragsnämnden

EU-dokument
KOM(2013) 37 Grönbok om otillbörliga affärsmetoder i B2B-leveranskedjan för livsmedel och icke-livsmedel
KOM(2013) 45 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förhindrande av att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism

8 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 13 februari

2012/13:259 Ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen
av *Patrik Björck* (S)
till finansminister Anders Borg (M)
2012/13:260 En bra och tillgänglig förskola
av *Ann-Christin Ahlberg* (S)
till statsrådet Maria Arnholm (FP)
2012/13:261 Vattenfall och ägardirektiv
av *Kent Persson* (V)
till statsrådet Peter Norman (M)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 19 februari.

Anmälades att följande fråga för skriftligt svar framställdes

den 13 februari

2012/13:311 Utvecklingen av förnybar energi

av *Lise Nordin* (MP)

till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

Frågan redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 19 februari.

10 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 13 februari

2012/13:290 Minskade anslag till Mälardalens högskola

av *Olle Thorell* (S)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2012/13:292 Fängslade journalister i Iran

av *Olle Thorell* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2012/13:296 Tolkning av Arbetsförmedlingens regleringsbrev

av *Peter Persson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2012/13:297 Konkurrensneutral sjöfart

av *Isak From* (S)

till miljöminister Lena Ek (C)

2012/13:298 Mapuchefolkets rättigheter i Chile

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2012/13:299 Åtgärder mot nätmobbning

av *Roger Haddad* (FP)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2012/13:301 Verksamhetsbidrag till resurscentrum

av *Krister Örnffjäder* (S)

till näringsminister Annie Lööf (C)

2012/13:302 EU-medborgare med återkommande korttidsanställningar

av *Maria Stenberg* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2012/13:303 Validering för EU-medborgare

av *Maria Stenberg* (S)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 19 februari.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 3 § anf. 12 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 3 § anf. 66 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

1 § Ledighet.....	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till arbetsmarknadsutskottet.....	1
Välkomsthälsning	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
3 § Utrikespolitisk debatt	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	1
Anf. 3 URBAN AHLIN (S).....	9
Anf. 4 BODIL CEBALLOS (MP).....	12
Anf. 5 JULIA KRONLID (SD)	16
Anf. 6 HANS LINDE (V)	19
Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	22
Anf. 8 URBAN AHLIN (S).....	24
Anf. 9 BODIL CEBALLOS (MP).....	26
Anf. 10 JULIA KRONLID (SD)	28
Anf. 11 HANS LINDE (V).....	29
Anf. 12 FREDRIK MALM (FP)	31
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C).....	32
Anf. 14 DÉSIREE PETHRUS (KD)	34
Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	35
Anf. 16 URBAN AHLIN (S).....	36
Anf. 17 BODIL CEBALLOS (MP).....	37
Anf. 18 JULIA KRONLID (SD)	37
Anf. 19 HANS LINDE (V).....	38
Anf. 20 FREDRIK MALM (FP)	38
Anf. 21 KERSTIN LUNDGREN (C).....	39
Anf. 22 DÉSIREE PETHRUS (KD)	40
Anf. 23 CARINA HÄGG (S)	40
Anf. 24 CHRISTIAN HOLM (M) replik	42
Anf. 25 CARINA HÄGG (S) replik.....	42
Anf. 26 CHRISTIAN HOLM (M) replik	43
Anf. 27 CARINA HÄGG (S) replik.....	43
Anf. 28 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	43
Anf. 29 CARINA HÄGG (S) replik.....	43
Anf. 30 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	44
Anf. 31 CARINA HÄGG (S) replik.....	44
Anf. 32 HANS WALLMARK (M)	44
Anf. 33 ISMAIL KAMIL (FP)	46
Anf. 34 JOHNNY SKALIN (SD).....	48
Anf. 35 HANS WALLMARK (M) replik	49
Anf. 36 JOHNNY SKALIN (SD) replik	50
Anf. 37 HANS WALLMARK (M) replik	50
Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD) replik	50
Anf. 39 FREDRIK MALM (FP) replik.....	50
Anf. 40 JOHNNY SKALIN (SD) replik	51
Anf. 41 FREDRIK MALM (FP) replik.....	51

Anf. 42	JOHNNY SKALIN (SD) replik	51
Anf. 43	TORBJÖRN BJÖRLUND (V)	52
Anf. 44	FREDRIK MALM (FP) replik	53
Anf. 45	TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik	54
Anf. 46	FREDRIK MALM (FP) replik	54
Anf. 47	TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik	54
Anf. 48	ISMAIL KAMIL (FP) replik	55
Anf. 49	TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik	55
Anf. 50	ISMAIL KAMIL (FP) replik	55
Anf. 51	TORBJÖRN BJÖRLUND (V) replik	55
Anf. 52	TOMMY WAIDELICH (S)	56
Anf. 53	DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik	57
Anf. 54	TOMMY WAIDELICH (S) replik	57
Anf. 55	DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik	58
Anf. 56	TOMMY WAIDELICH (S) replik	58
Anf. 57	HANS WALLMARK (M) replik	58
Anf. 58	TOMMY WAIDELICH (S) replik	58
Anf. 59	HANS WALLMARK (M) replik	59
Anf. 60	TOMMY WAIDELICH (S) replik	59
Anf. 61	CHRISTIAN HOLM (M)	59
Anf. 62	VALTER MUTT (MP) replik	61
Anf. 63	CHRISTIAN HOLM (M) replik	61
Anf. 64	VALTER MUTT (MP) replik	62
Anf. 65	CHRISTIAN HOLM (M) replik	62
Anf. 66	KENT EKEROTH (SD)	62
Anf. 67	CHRISTIAN HOLM (M) replik	64
Anf. 68	KENT EKEROTH (SD) replik	64
Anf. 69	CHRISTIAN HOLM (M) replik	65
Anf. 70	KENT EKEROTH (SD) replik	65
Anf. 71	ULRIK NILSSON (M) replik	65
Anf. 72	KENT EKEROTH (SD) replik	66
Anf. 73	ULRIK NILSSON (M) replik	66
Anf. 74	KENT EKEROTH (SD) replik	66
Anf. 75	DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik	67
Anf. 76	KENT EKEROTH (SD) replik	67
Anf. 77	DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik	68
Anf. 78	KENT EKEROTH (SD) replik	68
Anf. 79	CARIN RUNESON (S)	68
Anf. 80	ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M) replik	70
Anf. 81	CARIN RUNESON (S) replik	70
Anf. 82	ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M) replik	70
Anf. 83	CARIN RUNESON (S) replik	71
Anf. 84	MATS JOHANSSON (M)	71
Anf. 85	MARKUS WIECHEL (SD)	72
Anf. 86	OLLE THORELL (S)	74
Anf. 87	ULRIK NILSSON (M)	75
Anf. 88	KENNETH G FORSLUND (S)	77

Anf. 89	ULRIK NILSSON (M) replik	78	Prot. 2012/13:64
Anf. 90	KENNETH G FORSLUND (S) replik	79	13 februari
Anf. 91	ULRIK NILSSON (M) replik	79	
Anf. 92	KENNETH G FORSLUND (S) replik	79	
Anf. 93	ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M).....	79	
Anf. 94	DÉSIRÉE LILJEVALL (S).....	81	
Anf. 95	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	82	
Anf. 96	CARINA HÄGG (S) replik	84	
Anf. 97	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M) replik	84	
Anf. 98	CARINA HÄGG (S) replik	84	
Anf. 99	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M) replik	85	
Anf. 100	PETER HULTQVIST (S)	85	
Anf. 101	BJÖRN VON SYDOW (S)	87	
Anf. 102	ÅSA LINDESTAM (S).....	88	
Anf. 103	PETER JEPPSSON (S)	89	
Anf. 104	HANS WALLMARK (M) replik	90	
Anf. 105	PETER JEPPSSON (S) replik	91	
Anf. 106	HANS WALLMARK (M) replik	91	
Anf. 107	PETER JEPPSSON (S) replik	91	
Anf. 108	ANITA BRODÉN (FP).....	92	
Anf. 109	KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	93	
Anf. 110	CHRISTER WINBÄCK (FP).....	94	
Anf. 111	GUNNAR ANDRÉN (FP)	95	
4 §	Utökning av antalet suppleanter i utrikesutskottet.....	96	
5 §	Val av extra suppleant i utrikesutskottet.....	96	
6 §	Hänvisning av ärenden till utskott	96	
7 §	Bordläggning.....	97	
8 §	Anmälan om interpellationer.....	97	
9 §	Anmälan om fråga för skriftligt svar	98	
10 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	98	
11 §	Kammaren åtskildes kl. 15.07.....	99	

